

Københavns Doughnut 2024

INDHOLD

DOUGHNUT 2024

Denne pdf er interaktiv.

Indhold

- 03 Forord
- 04 Indledning
- 05 Introduktion til Doughnutmodellen
- 06 Doughnutmodellen og FN's Verdensmål
- 07 Københavns Doughnut 2024
- 09 Løsningsbehov
- 13 Et doughnutøkonomisk perspektiv
- 17 Det sociale fundament
- 63 De planetære grænser
- 79 Bilag: Indeksering

Forord

Med Københavns Doughnut 2024 præsenteres for anden gang et helhedsorienteret overblik over, hvordan København som kommune og by præsterer i forhold til at opretholde et sikkert og retfærdigt samfund, hvor borgere og natur kan leve i harmoni.

En bæredygtig udvikling af en by eller et samfund, som respekterer Jordens ressourcer, er kun mulig, hvis borgernes fundamentale behov og trivsel tilgodeses. Ringe adgang til essentielle ressourcer som mad, vand, energi, uddannelse, bolig, beskæftigelse, ligestilling og indflydelse, udfordrer en bæredygtig omstilling af samfundet. Omvendt trues eksistensen af basale fornødenheder og rettigheder flere steder i verden allerede i dag af de globale klimaforandrings konsekvenser. Velstillede nationer og byer, som Danmark og København, har en forpligtelse over for kommende generationer og det globale fællesskab til at forfølge en mere retfærdig social balance, der respekterer naturens begrænsninger.

Københavns Doughnut 2024 er baseret på en vision om at se på udvikling og problemløsning i et helhedsorienteret perspektiv, hvor der tages hensyn til både borgernes behov og Jordens ressourcer. Derfor præsenterer Københavns

Doughnut 2024 som noget nyt to eksempler på, hvordan konkrete udfordringer eller løsninger i et samfund kan ansues i et helhedsorienteret perspektiv. Ifølge Doughnutmodellen er dette nødvendigt, hvis udvikling i byerne skal ske i en mere bæredygtig retning.

Københavns Doughnut 2024 viser, at København står overfor udfordringer på flere områder, hvis borgerne skal leve i et sikkert og retfærdigt samfund, hvor de kan eksistere i balance med Jordens klima og miljø. Dette gælder særlig indenfor klima- og miljøområdet, men også indenfor blandt andet mental sundhed ses der udfordringer. Dette viser, at København har løsningsbehov på flere områder – opgaven bliver nu at finde helhedsorienterede løsninger, der håndterer de udfordringer, som modellen viser, uden at udligne eller forværre hinanden.

Sophie Hæstorp Andersen
Københavns overborgmester

A handwritten signature in dark ink, which appears to read 'Sophie Hæstorp Andersen'.

Doughnutmodellen er en model for bæredygtig udvikling, hvor udvikling tilgodeser både menneskers og naturens behov. Modellen er formet som en doughnut og kombinerer koncepterne *de planetære grænser* og *det sociale fundament*.

I 2023 blev det besluttet at implementere doughnutmodellen i Københavns Kommune i form af en årlig statusrapport. Københavns Doughnut 2024 er anden udgave af Københavns årlige doughnutrapport. Rapporten giver et overblik over, hvordan København præsterer på udvalgte indikatorer, herunder på hvilke områder København særligt overskrider de planetære grænser og ikke sikrer det sociale fundament tilstrækkeligt i forhold til kommunens målsætninger. På den baggrund skitserer Københavns Doughnut 2024, hvilke områder der har et særligt løsningsbehov.

De udvalgte indikatorer i Københavns Doughnut opdateres løbende med nye indikatorer, der afspejler ændringer i politiske ambitioner, nye tilgængelige datakilder – eller nye udfordringer. Det skal derfor understreges, at Københavns Doughnut 2024 ikke kan sammenlignes med Københavns Doughnut 2023 på alle parametre, idet anvendte opgørelsesmetoder kan være ændret, og nye indikatorer er kommet til, mens andre er udgået. Fx præsenteres der med Køben-

havns Doughnut 2024 en ny indikator for københavnernes forbrugsbaseret CO₂-udledninger, som i højere grad tager højde for, at københavnernes forbrug adskiller sig fra resten af Danmarks befolknings forbrug. Indikatorerne er udvalgt i tæt samarbejde med forvaltningerne.

Som noget nyt præsenteres med Københavns Doughnut 2024 to eksempler på, hvordan et løsningsbehov kan ansues i et doughnutøkonomisk perspektiv. Eksemplerne illustrerer, hvordan en konkret indsats kan have både positive og negative konsekvenser på tværs af doughnutmodellens dimensioner, hvilket ud fra et doughnutøkonomisk perspektiv er vigtigt at have for øje, når der udvikles løsningsforslag. Således illustrerer eksemplerne, hvordan doughnutøkonomi kan anvendes i praksis.

Københavns Doughnut 2024 viser et løsningsbehov på områder, der svarer til Københavns Doughnut 2023. Dette skyldes blandt andet, at vi i København på mange måder er langt,

og at de udfordringer, som København står overfor, er af mere kompleks og tværgående karakter, der kræver langsigtede strategier og løsninger. Samlet peger rapporten på, at København har en række uløste udfordringer relateret til Jordens klima- og økosystemer, mental sundhed, ligestilling og ulighed, beskæftigelses- og aktiveringsindsats, boligforhold og byens infrastruktur.

Introduktion til Doughnutmodellen

Et koncept for bæredygtig udvikling

Doughnutmodellen er en model for bæredygtig udvikling – formet som en doughnut. Modellen er udviklet af den engelske økonom Kate Raworth. Doughnutmodellen kombinerer koncepterne: De planetære grænser, udviklet af Stockholm Resilience Centre, og det sociale fundament, der tager afsæt i FN's Verdensmål.

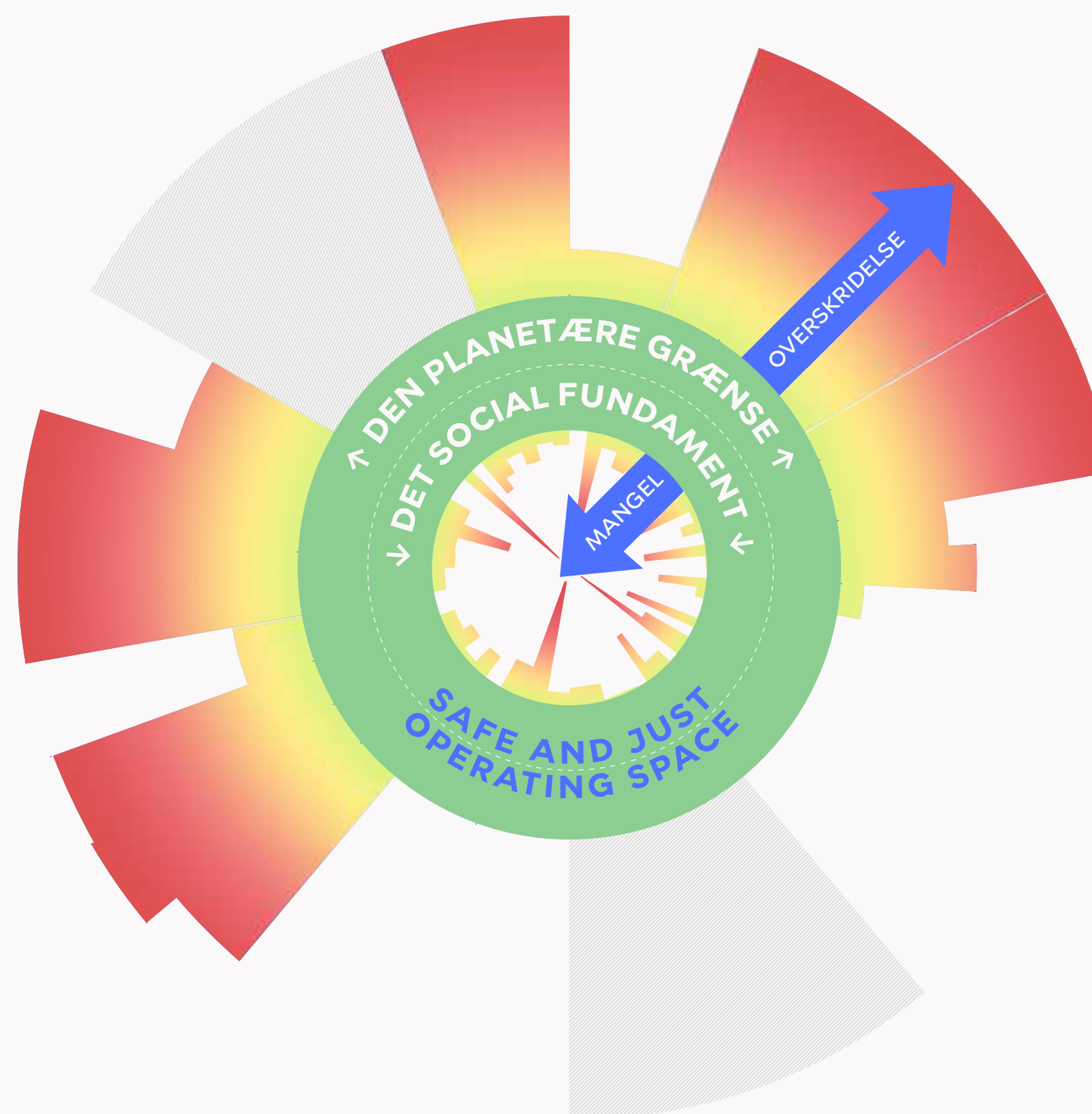
Ifølge modellen skal et samfund tilstræbe at ligge mellem den inderste cirkel, det sociale fundament, og den yderste cirkel, de planetære grænser. Økonomiens udvikling skal vurderes på evnen til at tilvejebringe menneskers behov, det sociale fundament, uden at overskride det miljø- og klimamæssige råderum, de planetære grænser. Der er ikke tale om en økonomisk model i traditionel forstand, men nærmere en visuel sammenstilling af forskellige indikatorer.

Det sociale fundament

Doughnutmodellens inderste cirkel beskriver *det sociale fundament*. Det sociale fundament dækker over, hvad borgere har brug for til at trives og leve et værdigt liv. Fx behovet for mad, drikke, bolig, men også uddannelse, lighed og indflydelse.

Den planetære grænse

Doughnutmodellens ydre cirkel, *de planetære grænser*, beskriver de klima- og miljømæssige begrænsninger, som klodens biofysiske og økologiske systemer opererer under. En overskridelse af de planetære grænser påvirker klodens miljø og klima negativt.

Safe and just operating space

Området mellem den yderste cirkel og den inderste cirkel kaldes for *safe and just operating space*. Begrebet beskriver et rum, hvor samfundet kan eksistere i balance med Jordens klima og miljø.

Om Københavns Doughnut 2024

Københavns Doughnut 2024 er anden udgave af Københavns årlige doughnutrapport, som er et pilotprojekt, der udvikles over en treårig periode fra 2023 til 2025.

De udvalgte indikatorer i Københavns Doughnut opdateres løbende med nye indikatorer, der afspejler ændringer i politiske ambitioner, nye tilgængelige datakilder – eller nye udfordringer. Det skal derfor også understreges, at Københavns Doughnut 2024 ikke kan sammenlignes med Københavns Doughnut 2023 på alle parametre, idet anvendte opgørelsesmetoder kan være ændret, og nye indikatorer er kommet til, mens andre er udgået. Fx præsenteres der med Københavns Doughnut 2024 en ny indikator for københavnernes forbrugsbaseret CO₂-udledninger. Indikatorerne er udvalgt i tæt samarbejde med forvaltningerne.

For hver indikator er der identificeret en relevant grænseværdi, der skal illustrere, hvorvidt København nærmer sig modellens *safe and just operation space* indenfor den specifikke dimension. I det sociale fundament er grænseværdierne sat på baggrund af kommunens politiske målsætninger eller benchmarks, som er baseret på relative sammenligninger. Derved afspejler modellens grænser i det sociale fundament også det politiske ambitionsniveau på flere områder. I forhold til de planetære grænser er der forskning, der kan danne grundlag for relevante grænseværdier. Det har dog ikke været muligt at tilvejebringe data for dimensionerne: kemisk forurening og forsurening af havene. Forsuring i havene kan dog ses i sammenhæng med indikatorer for CO₂-udledninger, da forsuringen i havene sker som følge af, at havet optager CO₂. Derudover er der også suppleret med lokale indikatorer og målsætninger på klima- og miljøområdet for Københavns Kommune.

Doughnutmodellen og FN's Verdensmål

FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling blev vedtaget af verdens stats- og regeringsledere på FN-topmødet i 2015. Målene skal frem mod 2030 sætte verden i kurs mod en mere bæredygtig udvikling for både mennesker og planeten, vi bor på.

Verdensmålene består af 17 konkrete mål og 169 delmål. Målene har blandt andet fokus på at udrydde ekstrem fattigdom og sult på globalt plan, at arbejde for mindre ulighed og at stoppe klimaforandringerne. De 17 verdensmål er lige-stillede og indbyrdes afhængige. FN's Verdensmål er også kendt som Sustainable Development Goals.

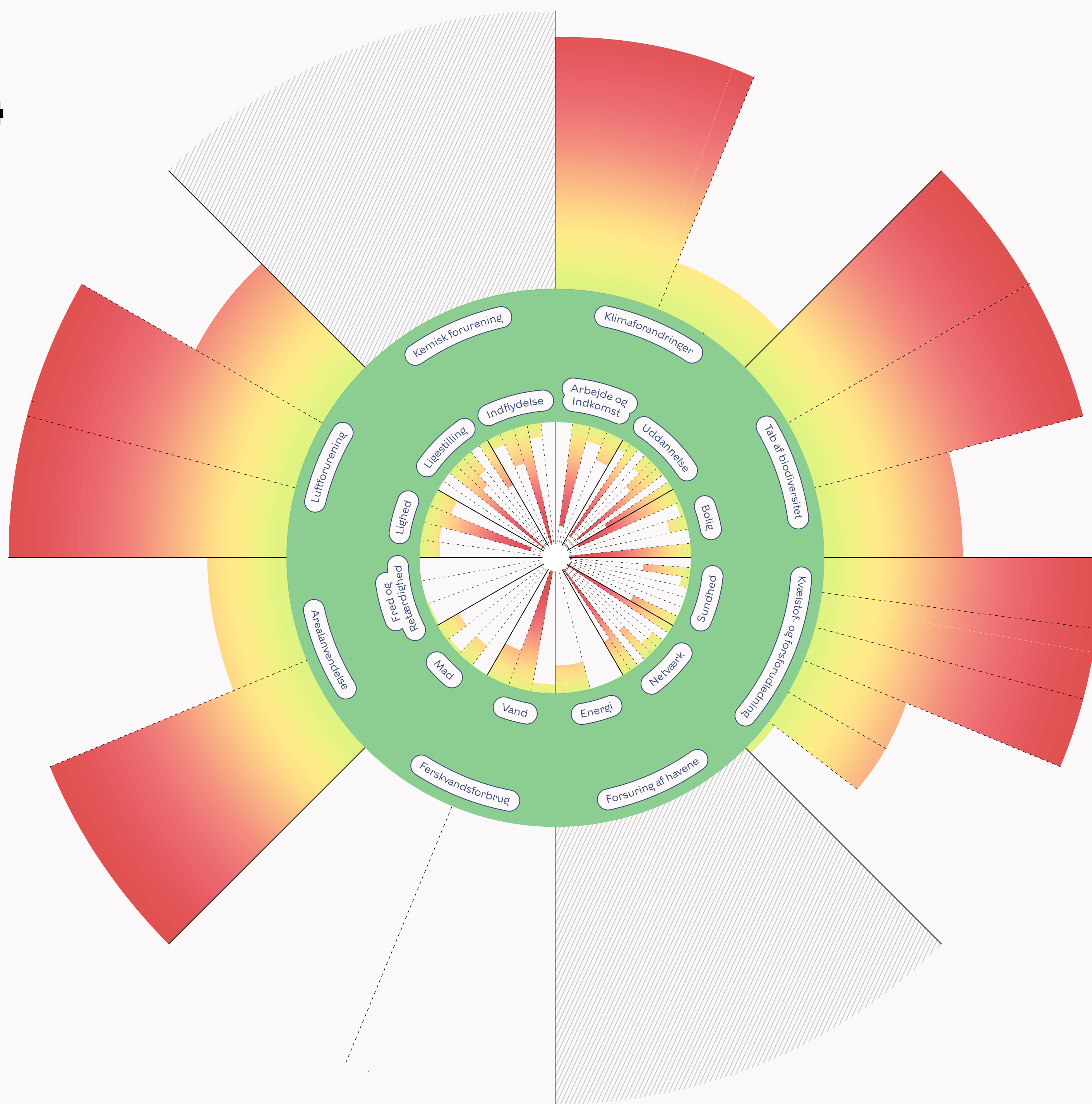
De 12 dimensioner i Doughnutmodellens sociale fundament er baseret på de internationalt vedtagne sociale minimumsstandarder, som FN's Verdensmål skitserer, mens de plantære grænser i Doughnutmodellen i vid udstrækning er relateret til en eller flere af de verdensmål, der omhandler Jordens klima- og økosystemer.

Flere af indikatorerne i Københavns Doughnut afspejler derfor kommunens operationalisering af FN's verdensmål. Dette fremgår af rapporten ved, at relevante indikatorer er markeret med etiketter for de specifikke verdensmål, som de afspejler. På den baggrund skitserer rapporten også på hvilke områder, der er et særligt løsningsbehov, hvis Københavns Kommune skal bidrage til realiseringen af de 17 verdensmål.

Københavns Doughnut 2024

 Klik på Doughnuttens indre og ydre inddelinger og gå på opdagelse i data.

DET SOCIALE FUNDAMENT

DE PLANETÆRE GRÆNSER

Københavns Doughnut 2024 viser, hvordan København præsterer indenfor det sociale fundament og de planetære grænser. Københavns Doughnut 2024 viser derved også, hvor der er et løsningsbehov.

For nogle af de sociale indikatorer har København ikke nået kommunens politiske målsætninger, og for andre sociale indikatorer er København dårligere stillet sammenlignet med hele landet eller andre byer. Samtidig overskrides de planetære grænser markant på flere områder. For at kunne vise, hvor København er længst fra mål, er der for hver indikator beregnet en indekssværdi, som udtrykker, hvor stor en del af målsætningen, som København opfylder.

En indekssværdi under 1 for indikatorer inden for det sociale fundament betyder, at København ikke lever op til områdets målsætning. For at afgrænse og dermed sikre fokus på indikatorer indenfor det sociale fundament, hvor København særligt ikke lever op til målsætningerne, defineres indikatorer med en indekssværdi under 0,7 til at udgøre et særligt løsningsbehov. Det er indikatorer, hvor København er mere end 30 procent fra at opfylde målsætningen.

En indekssværdi over 1 for indikatorer inden for de planetære grænser betyder, at København ikke lever op til områdets målsætning og dermed overskrider de planetære grænser. Det vil sige, at Københavns påvirkning af naturen og Jordens øko- og klimasystemer medfører skade på planeten eller en overudnyttelse af Jordens ressourcer.

På næste side ses de indikatorer, hvor der er et særligt løsningsbehov.

Undervejs i rapporten vil løsningsbehov markeres således:

Indikatorer med et særligt løsningsbehov

Det sociale fundament

Indflydelse

- ❗ Gennemsnitlig valgdeltagelse ved kommunalvalg fordelt på herkomst
- ❗ Gennemsnitlig valgdeltagelse ved kommunalvalg fordelt på alder

Arbejde og indkomst

- ❗ Københavns Kommunes placering på Beskæftigelsesministeriets benchmark-rangliste af kommunernes beskæftigelsesindsats

Uddannelse

- ❗ Antal unge udenfor uddannelse og beskæftigelse (NEET)
- ❗ Andel elever med højt fravær
- ❗ Udvikling i andelen af unge lærepladssøgende med fuldførte grundforløb
- ❗ Andel elever med lav elevtrivsel

Bolig

- ❗ Antal hjemløse pr. 1.000 borgere
- ❗ Antal stærkt støjbelastede boliger over 68db

Sundhed

- ❗ Andelen af voksne københavnere med lav score på den mentale helbredsskala
- ❗ Andel af voksne københavnere, der har tegn på ensomhed

Netværk

- ❗ Antal borgere pr. idrætsfacilitet i Københavns Kommune
- ❗ Andelen af københavnere, der er tilfredse med mulighederne for cykelparkering i København
- ❗ Antal dræbte og alvorligt tilskadede i trafikken i København
- ❗ Andelen af københavnere, der er medlem af en idrætsforening

Vand

- ❗ Antal boliger uden eget badeværelse i boligen
- ❗ Andelen af elever, der vurderer at have rene toiletforhold i grundskolen

Lighed

- ❗ Karakterforskel mellem elever med vestlig (inkl. dansk) og ikke vestlig baggrund ved folkeskolens afgangseksamen

Ligestilling

- ❗ Karakterforskel mellem drenge og piger
- ❗ Kønsbalance blandt lønmodtagere med ledelsesarbejde på arbejdspladser med placering i Københavns Kommune
- ❗ Forskel i andelen af mænd og kvinder med lav score på den mentale helbredsskala

De planetære grænser

Klimaforandringer

- ❗ Forbrugsbaserede CO₂-udledninger pr. indbygger
- ❗ Geografiske CO₂-udledninger pr. indbygger

Tab af biodiversitet

- ❗ Forbrugsbaseret udnyttelse af biosfæren
- ❗ Produktionsbaseret udnyttelse af biosfæren
- ❗ Indeks for intakt biodiversitet

Kvælstof- og fosforudledning

- ❗ Forbrugsbaseret udnyttelse af kvælstof (N)
- ❗ Produktionsbaseret udnyttelse af kvælstof (N)
- ❗ Forbrugsbaseret udnyttelse af fosfor (P)
- ❗ Produktionsbaseret udnyttelse af fosfor (P)
- ❗ Spildevandsudledning, kvælstof (N)
- ❗ Spildevandsudledning, fosfor (P)

Arealanvendelse

- ❗ Antal jordkloder til at imødekomme årligt økologisk fodaftryk
- ❗ Areal pr. indbygger

Luftforurening

- ❗ Niveau af NO₂ i København (kvælstofdioxid)
- ❗ Niveau af PM_{2,5} partikler i København (fine partikler)
- ❗ Niveau af PM₁₀ partikler i København (grove partikler)

Temaer

Københavns Doughnut 2024 viser et løsningsbehov på områder, der svarer til Københavns Doughnut 2023. Det skyldes blandt andet, at København er nået langt, og at de udfordringer, som København står overfor, er af mere kompleks og tværgående karakter, der kræver langsigtede strategier og løsninger. Det er derfor også mange af de samme temaer, der danner sig på tværs af indikatorerne med identificerede løsningsbehov. Et enkelt nyt tema om byens infrastruktur er dog kommet til.

Temaerne går i nogle tilfælde på tværs af dimensionerne og bør således betragtes som tværgående løsningsbehov. Samlet peger gruppen af indikatorer med et særligt løsningsbehov på, at København har en række uløste udfordringer relateret til følgende temaer – Jordens klima- og økosystemer, mental sundhed, ligestilling og ulighed, beskæftigelses- og aktiveringsindsats, boligforhold og byens infrastruktur.

Jordens klima- og økosystemer

Generelt er der store udfordringer med at holde udnyttelsen af Jordens ressourcer indenfor de planetære grænser i Danmark. Den forbrugsbaserede CO₂-udledning overskrider de planetære grænser med mere end en faktor 2, og selv om de forbrugsbaserede CO₂-udledninger er lavere i København sammenlignet med hele landet, overskrider vi stadig de planetære grænser markant. Den forbrugs- og produktionsbaserede udnyttelse af biosfæren overskrider de planetære grænser med mere end en faktor 5, og siden 1987 har Danmark haft et økologisk fodaftryk, som ville afføde et behov for mere end fire jordkloder, hvis alle mennesker i verden levede som en gennemsnitlig dansker. Det er særligt de velstillede lande, som fx Danmark, der bidrager til den massive udledning af drivhusgasser og overudnyttelse af Jordens ressourcer og økosystemer. 11 procent af Danmarks befolkning bor i Københavns Kommune, hvorfor en vellykket indsats på klima- og miljøområdet i København vil reducere danskernes aftryk betragteligt. Københavns bidrag til den globale økologiske ubalance gælder således både klimapåvirkningen og andre områder på tværs af de planetære grænser. Løsningsbehov på disse områder udgør en markant udfordring for byen over de kommende år.

Mental sundhed

Mange københavnere - både voksne og børn - oplever udfordringer med deres mentale sundhed, og udfordringerne er blevet mere udbredte de senere år. Blandt de voksne oplever en stadig større del at føle sig ensomme og flere angiver selv, at deres mentale helbred er forværret. Blandt børn er der flere, som oplever at trives dårligt i folkeskolen, og igen i år er udviklingen stigende. København har således udfordringer med den mentale sundhed både blandt børn, unge og voksne københavnere, hvilket peger på et større tværgående løsningsbehov.

Ligestilling og ulighed

København har fortsat ligestillingsmæssige udfordringer på trods af større fokus de seneste år. Stadig flere mandlige end kvindelige lønmodtagere har ledelsesarbejde, og flere kvinder end mænd har udfordringer med deres mentale helbred. I Københavns folkeskoler klarer pigerne sig markant bedre end drengene. En endnu større ulighed ses i karakterforskellen mellem elever med vestlig og ikke-vestlig baggrund. Ligestillingsmæssige udfordringer fordelt på herkomst er også repræsenteret ved kommunalvalget 2021 i Københavns Kommune, hvor københavnere med indvandrer- og efterkommerbaggrund i langt mindre grad deltog i valgbehandlingen end københavnere med dansk baggrund.

Beskæftigelses- og aktiveringsindsats

København har udfordringer med beskæftigelses- og aktiveringsindsatsen. Beskæftigelsesministeriets benchmark-rangliste af kommunernes beskæftigelsesindsats viser, at København ligger på en 46. plads målt ved forskellen mellem den faktiske og forventede andel af fuldtidspersoner på offentlig forsørgelse. Antallet af unge udenfor beskæftigelse eller uddannelse har gennem en årrække ligget relativt højt i København og med en stigning i antallet fra 2021 til 2022, tyder det på, at det endnu ikke er lykkedes at løse denne udfordring. Endelig har København et markant højere niveau af unge med afsluttede grundforløb på erhvervsuddannelserne, der mangler en læreplads, og dermed ikke kan afslutte deres uddannelse, sammenlignet med hele landet.

Boligforhold

På boligområdet har København udfordringer af forskellig karakter. Blandt andet har København et markant højere antal hjemløse borgere sammenlignet med andre større byer i Danmark, men er også den kommune, der har de ringeste vilkår i forhold til at stille billige boliger til rådighed. Set i lyset af den nye nationale bolig- og hjemløsereform, er det vigtigt, at København lykkes med at sikre, at flere hjemløse borgere flytter i egen bolig eller andre passende tilbud. En anden udfordring ses i Københavns eksisterende boligmasse, hvor der stadig er markant flere boliger end i andre byer, som mangler eget bad i boligen, og hvor et betydeligt antal er udsat for trafikstøj på sundhedsskadelige niveauer

Byens infrastruktur

Københavns infrastruktur skal tilpasses den stigende befolkningstilvækst for at sikre tilstrækkelig kapacitet, afhjælpe trængsel og opretholde serviceniveauer. Antallet af alvorlige trafikulykker i byen er steget med 25 procent siden 2020, men ifølge Københavns Kommuneplan 2019 er målet at nå nul dræbte eller alvorligt tilskadede i trafikken inden 2025. En udfordring på idrætsområdet er den begrænsede adgang til faciliteter i forhold til antallet af borgere samt en lav deltagelse i idrætsforeninger sammenlignet med resten af landet. Regeringens initiativ "Tættere på - grønne byer og en hovedstad i udvikling" har givet København mulighed for at opføre og renovere flere idrætsanlæg, hvilket skal reducere ventetiden for københavnere, der ønsker at dyrke motion. Desuden viser en undersøgelse, at mindre end halvdelen af Københavns borgere er tilfredse med cykelparkeringsmulighederne i byen.

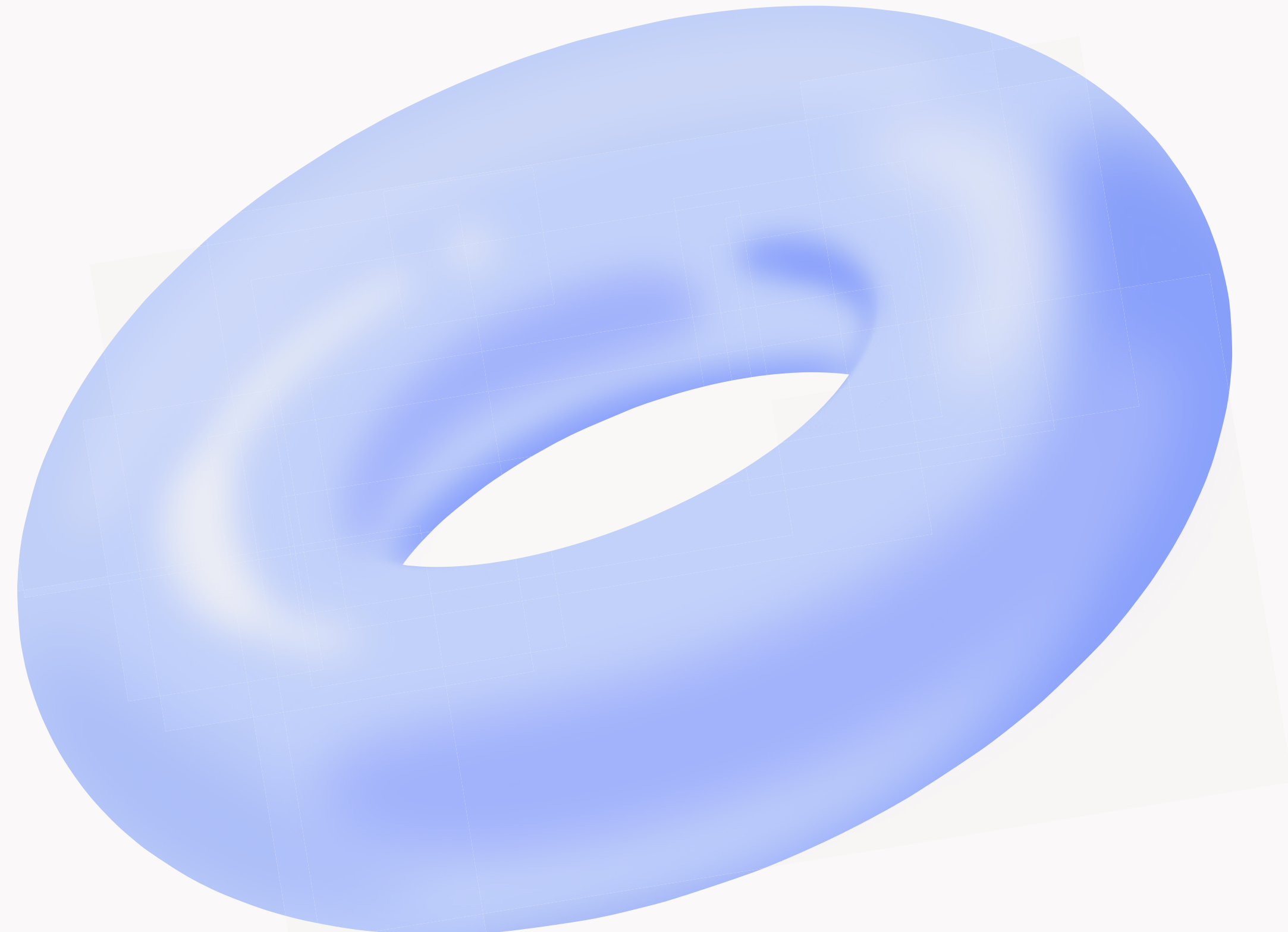
Et doughnutøkonomisk perspektiv

Set fra et doughnutøkonomisk perspektiv viser Københavns Doughnut 2024, at København står overfor udfordringer på forskellige områder, der kræver tværgående løsninger, hvis borgerne skal leve i et sikkert og retfærdigt samfund i balance med Jordens klima og miljø.

I det følgende præsenteres to eksempler på, hvordan man kan arbejde med løsninger på komplekse udfordringer ud fra et helhedsorienteret perspektiv. Eksemplerne er baseret på to centrale kommunale opgaver - fremme af børn og unges mentale sundhed og anlæggelse af cykelstier.

Doughnutmodellen understreger betydningen af, at der arbejdes inden for grænserne af et *safe and just space*, hvilket indebærer et helhedsorienteret blik i udviklingen af løsninger på samfundets problemer. Set fra et doughnutøkonomisk perspektiv er det derfor essentielt, at der tænkes hele vejen rundt om en løsning, hvor negative og positive konsekvenser for hver af doughnutmodellens dimensioner afvejes i forhold til hinanden.

De to cases skal ses som eksempler på, hvordan doughnutmodellen kan anvendes i praksis snarere end konkrete løsningsforslag til specifikke udfordringer.

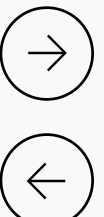
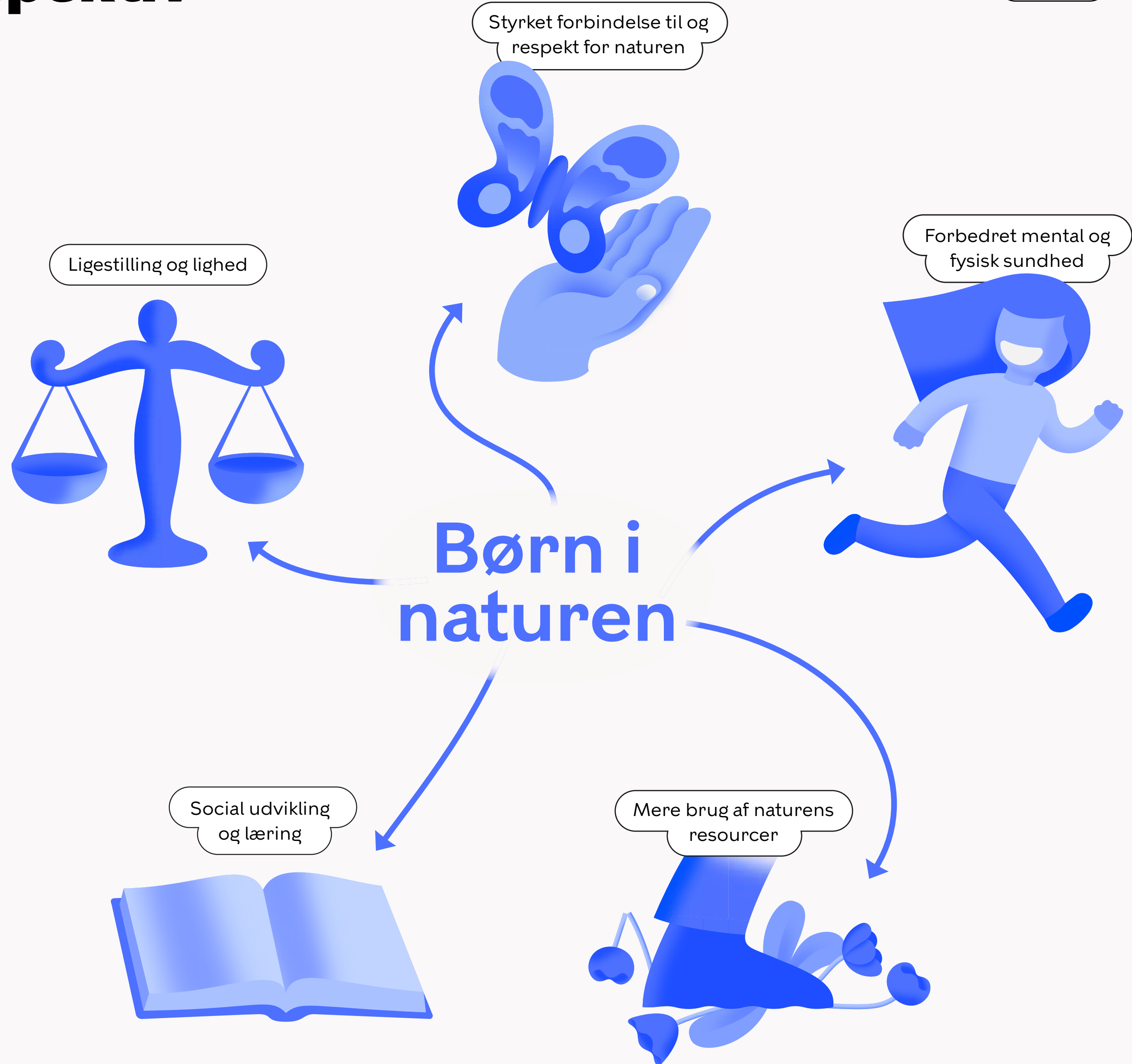

Vis alternativ tekst

Indledning

I København har et stigende antal børn og unge udfordringer relateret til mental sundhed. Udfordringer med mental mistrivsel i ungdommen kan have negative konsekvenser for uddannelse, beskæftigelse og kriminel adfærd senere i livet (Nielsen, Sørensen, & Osmec, 2010). Betydningen af tidlig indsats for børns udvikling er velunderstøttet af forskning, som viser, at forebyggende tiltag ikke blot er mere effektive, men også økonomisk efficient (Heckman, 2008). Forskning og analyser viser, at børns brug af naturen bidrager positivt til mental og fysisk sundhed, forbedrer deres akademiske præstationer og styrker deres forbindelse til og respekt for miljøet, hvilket fremmer sund livsstil og miljøbevidsthed. Desuden støtter det social udvikling og ligestilling ved at bryde kønsstereotype legeformer og fremme samspil på tværs af køn. På den negative side kan menneskers forbrug og anvendelse af naturens ressourcer føre til miljømæssige skader såsom forringelse af vand- og luftkvalitet, tab af biodiversitet og negative påvirkninger på dyrelivet. Således kan der være både direkte og indirekte effekter ved tiltag såsom børn i naturen, der kan have både positive og negative konsekvenser i doughnutmodellens forskellige dimensioner.

 Klik på figurerne og læs om de forskellige konsekvenser og hvordan de kan påvirke doughnutdimensionerne.

Vis alternativ tekst

Indledning

Cykelstier fremmer grøn mobilitet og sundhed, men bidrager også til CO₂-udledning under anlægsfasen samt til inddragelse af arealer, der potentielt kunne være anvendt til andre formål. Produktion af materialer til anlæg af cykelstier fører til negativ miljøpåvirkning, herunder klimaforandringer og luftforurening. Social dumping i byggebranchen kan forværre ligheds- og ligestillingsproblemer, fordi udenlandsk arbejdskraft har tendens til at arbejde under dårligere vilkår. Til gengæld forbedrer ibrugtagning af cykelstierne borgerne sundhed, reducerer luftforurening og CO₂-udledning. Således kan der være både direkte og indirekte effekter ved anlægsprojekter såsom anlæg af cykelsti, der kan have både positive og negative konsekvenser i doughnutmodellens forskellige dimensioner.

 Klik på figurerne og læs om de forskellige konsekvenser, og hvordan de kan påvirke doughnutdimensionerne.

Bibliografi

- Sundheds- og Omsorgsforvaltningen. (2021). *Sundhed og luftforurening i København, Årsrapport 2021*. Københavns Kommune.
- Barbieri, D. M., Lou, B., Wang, F., Hoff, I., Wu, S., & Li, J. (2021). *Assessment of carbon dioxide emissions during production, construction and use stages of asphalt pavements*. Transportation Research Interdisciplinary Perspectives.
- Barragan-Jason, G., Mazancourt, C., Parmesan, C., & Singer, M. (2021). *Human-nature connectedness as a pathway to sustainability: A global meta-analysis*. Wiley.
- Ejbye-Ernst, N., Moss, B., Stokholm, D., Lassen, B., Præstholm, S., & Frøkjær, T. (2019). *BETYDNINGEN AF DAGTILBUDSARBEJDE MED BØRN I NATUREN*. Center for børn og natur.
- Engemann, K., Pedersen, C., Arge, I., Tsirogiannis, C., Mortensen, P., & Svenning, J.-C. (2019). *Residential green space in childhood is associated with lower risk of psychiatric disorders from adolescence into adulthood*. PNAS.
- Fyfe-Johnson, A. L., Hazlehurst, M., Perrins, S., Bratman, G., Thomas, R., Garrett, K., & Hafferty, K. (2021). *Nature and Children's Health: A Systematic Review*. Pediatrics.
- Grillis, A.-N., & Dyreborg, J. (2015). *Social dumping – et særligt problem for byggebranchen?* Arbejdsliv.
- Heckman, J. J. (2008). *SCHOOLS, SKILLS, AND SYNAPSES*. Economic Inquiry.
- Jagielska, Z. A. (2019). *Samlet vurdering af effekten*. Vejdirektoratet.
- Lenschau, M., & Christiansen, U. (2021). *CO₂-emissioner ved anlæg af veje*. Trafikforskningsgruppen, Aalborg Universitet.
- Marsh, E. (2021). *Why access to nature is a social justice issue*. RICS.
- Moore, R. L., & Driver, B. (2005). *Introduction to Outdoor Recreation: Providing and Managing Natural Resource Based Opportunities*. Venture Publishing.
- Nelson, C. A., Scott, R., Bhutta, Z., Harris, N., Danese, A., & Samara, M. (2020). *Adversity in childhood is linked to mental and physical health throughout life*. BMJ.
- Nielsen, J. C., Sørensen, N., & Osmec, M. (2010). *Når det er svært at være ung i Danmark*. CEFU.
- Ortega, F. B., Ruiz, J., & Sjöström, M. (2007). *Physical fitness in childhood and adolescence: a powerful marker of health*. International Journal of Obesity.
- Otto, S., & Pensini, P. (2017). *Nature-based environmental education of children: Environmental knowledge and connectedness to nature, together, are related to ecological behaviour*. Elsevier.
- Protect wildlife today. (2021). *Pioneering 'Nature Friendly Schools' to boost children's learning and well-being at a critical time*. Protect wildlife today.
- Quinn, L. (2019). *Experiences of nature boost children's learning: Critical review finds cause-and-effect relationship*. University of Illinois Urbana-Champaign.
- Teknik- og Miljøforvaltningen. (2023). *Mobilitetsredegørelse 2023*. Københavns Kommune.
- Weinreich, M. (2021). *Gender and (smart) Mobility*. Rambøll.
- Økonomiforvaltningen (2023). *Københavns Kommunes indsats mod social dumping - årsrapport 2022*. Københavns Kommune.
- Økonomiforvaltningen (2024). *Københavns Kommunes indsats mod social dumping - årsrapport 2023*. Københavns Kommune.

Det sociale fundament

Det sociale fundament er det, der får borgerne til at trives. Eksempelvis behovet for mad, drikke, bolig, men også uddannelse, lighed og indflydelse. Det sociale fundament er i vid udstrækning baseret på FN's verdensmål.

Indikatorerne i det sociale fundament er udvalgt i tæt samarbejde med forvaltningerne og afspejler dermed også eksisterende fokusområder og prioriteringer i forvaltningerne, samt på hvilke områder der er tilgængelige datakilder på nuværende tidspunkt.

Der eksisterer ingen faglig definition af, hvornår man er inden for grænsen i det sociale fundament. Derfor er grænseværdierne for indikatorer i det sociale fundament i så vidt muligt omfang fastsat på baggrund af kommunens politiske målsætninger. Derved afspejler modellens grænser i det sociale fundament også det politiske ambitionsniveau på flere områder. I tilfælde af, at der ikke eksisterer politiske målsætninger på området, er der anvendt benchmarks baseret på relative sammenligninger. Fx tidligere opgørelser, gennemsnit fra 6-byerne eller et nationalt gennemsnit.

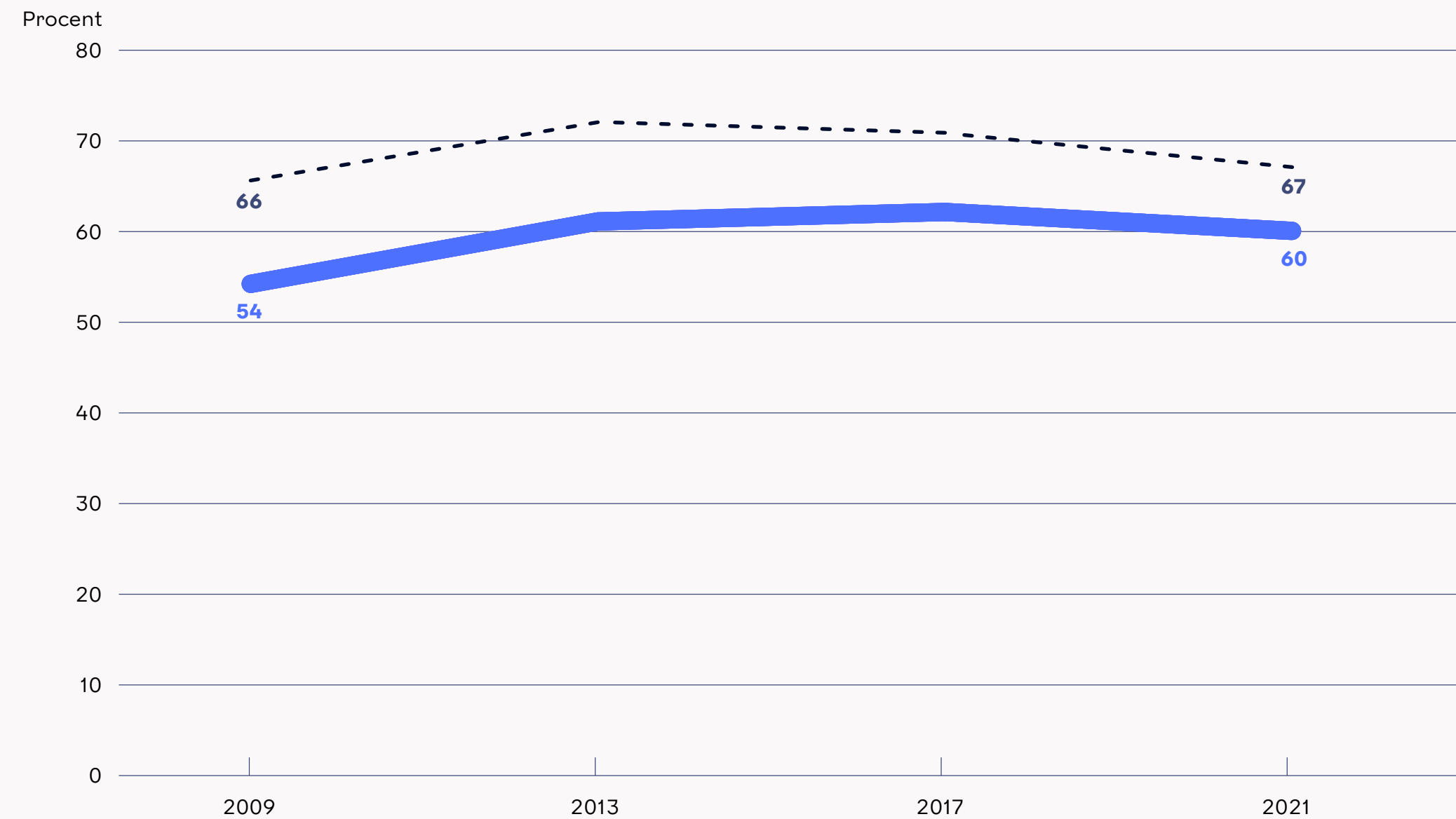

Indflydelse

Alle borgere skal have stemme i og indflydelse på beslutninger, der påvirker deres liv. Demokratiske institutioner, ytringsfrihed, foreningsfrihed og pressefrihed fremmer inkluderende, deltagende og repræsentativ beslutningstagning i det offentlige liv.

Gennemsnitlig valgdeltagelse ved kommunalvalg

Beskrivelse

Kultur- og fritidsforvaltningen har hovedansvaret for valgbehandlingen i Københavns Kommune. Ved seneste kommunalvalg omfattede valgarbejdet 11 fysiske brevstemmesteder, en rullende valgbus samt samarbejder med udvalgte plejehjem, sygehuse, fængsler og uddannelsesinstitutioner – alt sammen med henblik på at øge valgdeltagelsen. På trods af de mange indsatser ligger valgdeltagelsen i København dog stadig under lands gennemsnittet.

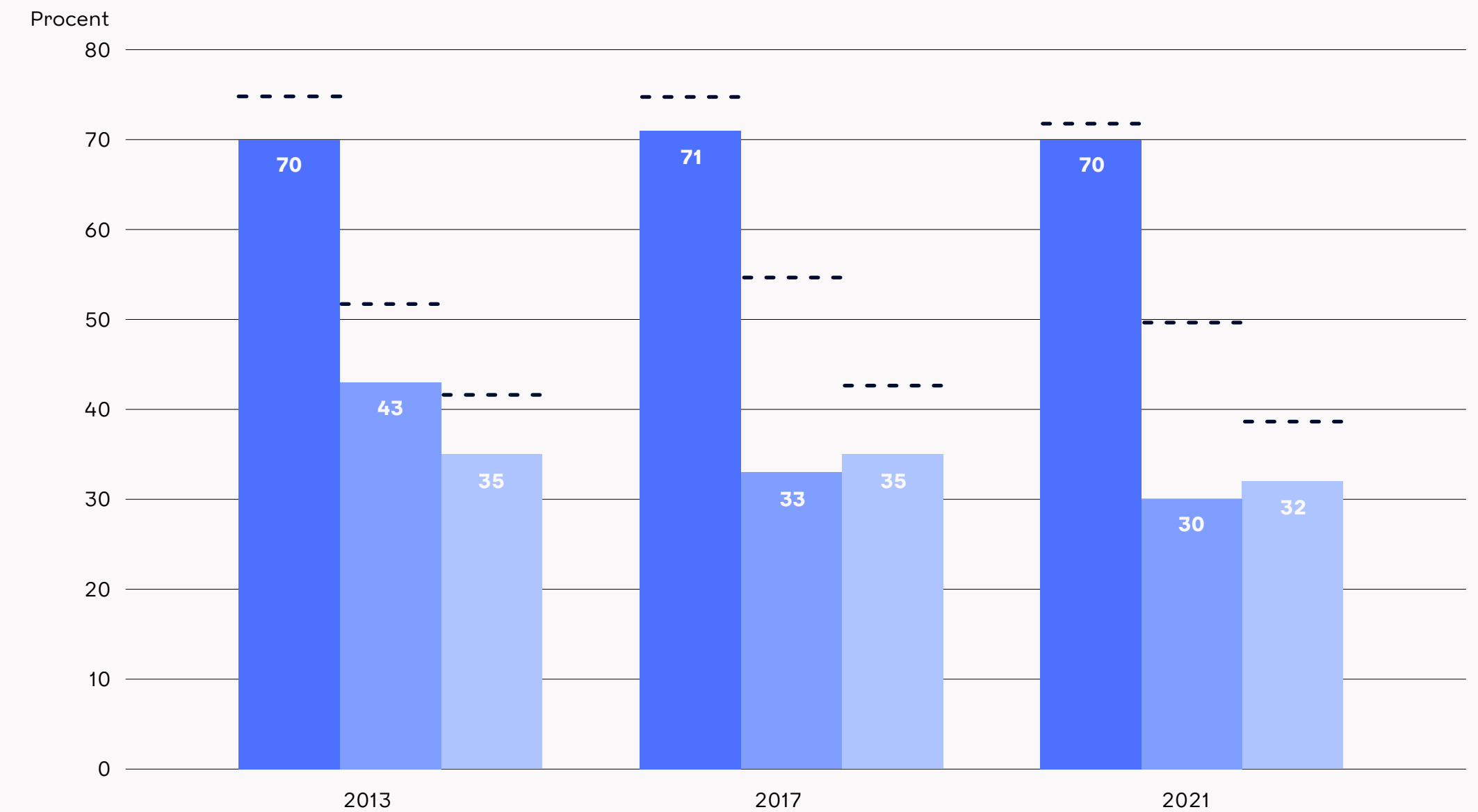
Kilde

KMDvalg.dk

- København
- Hele landet

Gennemsnitlig valgdeltagelse ved kommunalvalg fordelt på herkomst

Beskrivelse

Der er stor forskel i valgdeltagelsen blandt vælgere med etnisk dansk oprindelse og vælgere med anden etnisk oprindelse end dansk. Dette gælder både for København og for hele landet samlet set. Andelen af indvandrere og efterkommere, der stemmer ved kommunalvalget, er mindre i København sammenlignet med hele landet, og denne forskel er steget siden valget i 2013. Dette skyldes, at der er sket et større fald i andelen af indvandrere og efterkommere, der stemmer ved kommunalvalg i København. Ved kommunalvalget i 2021 stemte 30 procent af borgere med indvandrebaggrund i København, mens 50 procent af borgere med indvandrebaggrund i hele landet stemte.

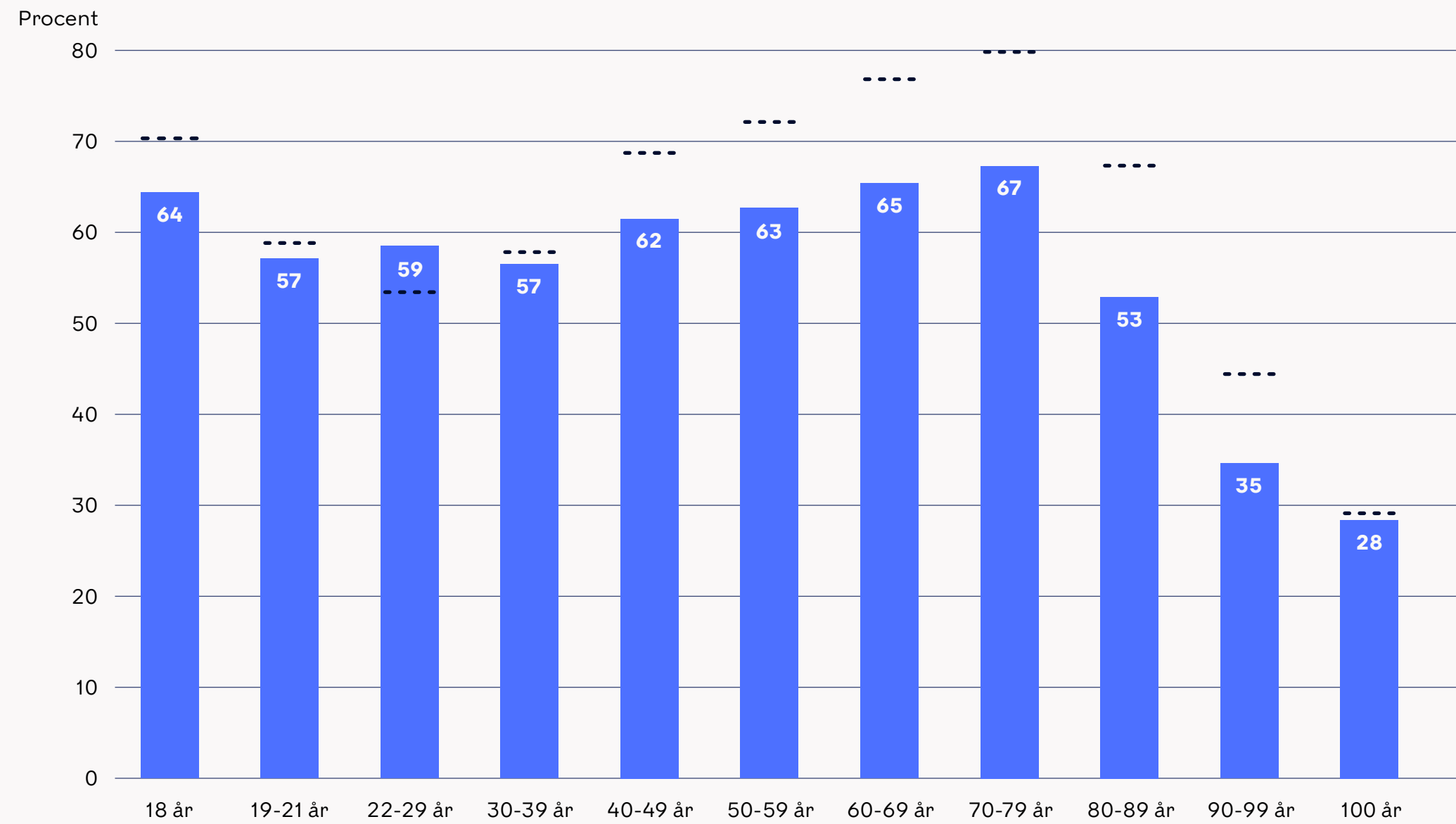
Kilde

Bhatti, Y., Dahlggaard, J. O., Hansen, J. H., & Hansen, K. M. (2014)., Hansen, K. M. (2018). og Hansen, K. M. (2022)

- Etniske danskere, København
- Indvandrere, København
- Efterkommere, København
- Hele landet

Gennemsnitlig valgdeltagelse ved kommunalvalg fordelt på alder

Beskrivelse

Der er store forskelle i valgdeltagelse ved kommunalvalg fordelt på alder. Ved kommunalvalget i 2021 var valgdeltagelsen blandt andet markant lavere for borgere i aldersgrupperne 19 til 39 år sammenlignet med de 18-årige borgere og borgere i alderen 60 til 79 år. Dette gælder både i København og i hele landet. Forskellen i valgdeltagelsen på tværs af aldersgrupper er dog i gennemsnit højere i København sammenlignet med hele landet.

Kilde

Hansen, K. M. (2022)

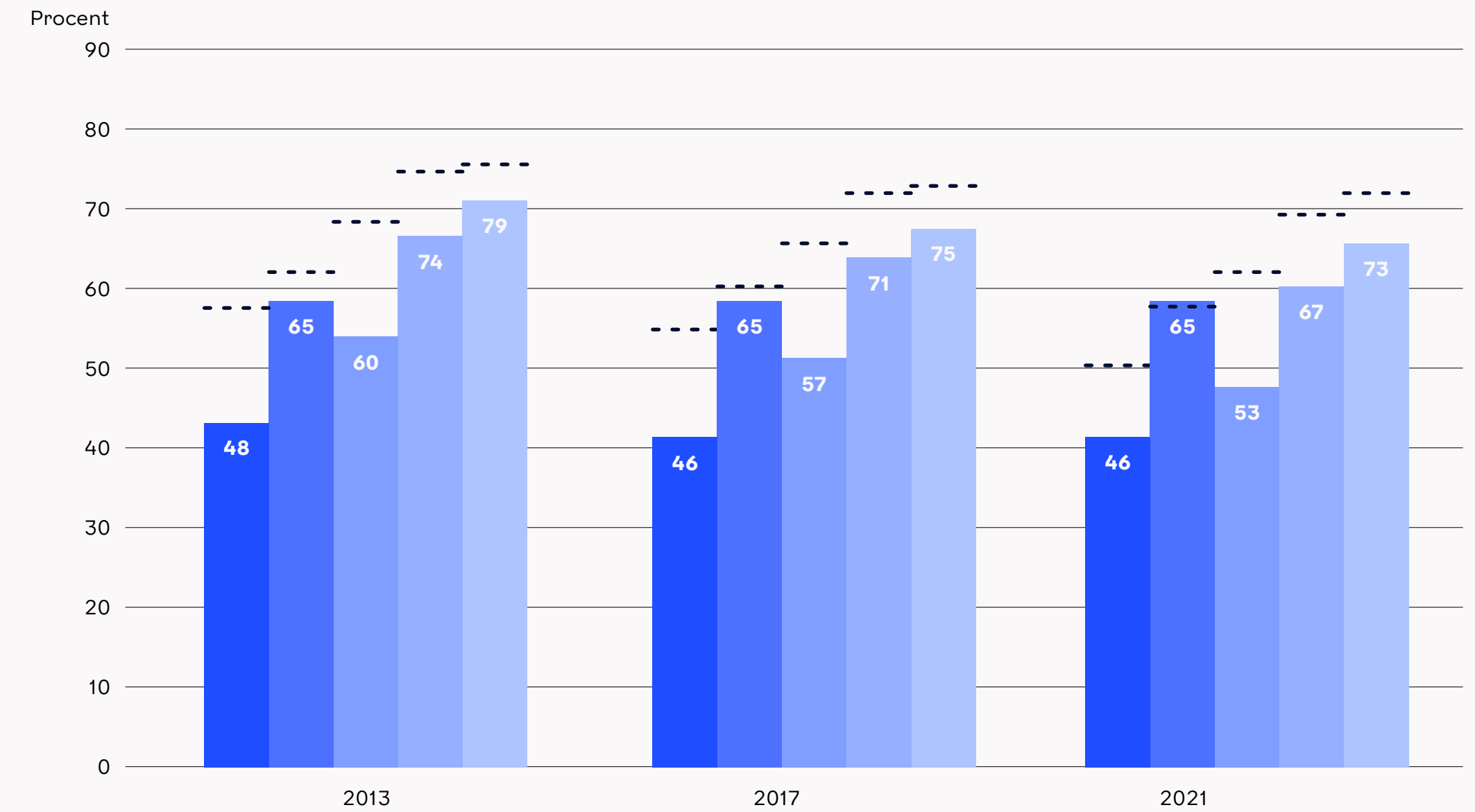
Note

Opgørelsesmetoden af indeksværdien mellem estimatet for København og grænseværdien for denne indikator er ændret i forhold til Københavns Doughnut 2023, idet den nye metode vurderes at være mere retvisende. Dette medfører, at Københavns Doughnut 2024 tegner et anderledes billede af Københavns Kommunes præstation indenfor dimensionen 'indflydelse' sammenlignet med Københavns Doughnut 2023, på trods af at der ikke er sket en udvikling i data.

- København
- Hele landet

Gennemsnitlig valgdeltagelse ved kommunalvalg fordelt på uddannelsesniveau

Beskrivelse

Det er et velkendt fænomen fra dansk såvel som international forskning, at valgdeltagelsen stiger med uddannelsesniveaet. Ved kommunalvalget i 2021 er der en forskel på 27 procentpoint mellem de kortest og længst uddannede i valgdeltagelsen i København. Dette er en større skævvridning på tværs af uddannelsesniveau sammenlignet med hele landet, hvor forskellen ligger på 24 procentpoint. Forskellen i valgdeltagelse for de kortest og længst uddannede er dog faldet siden kommunalvalget i 2013, hvor den lå på 31 procentpoint.

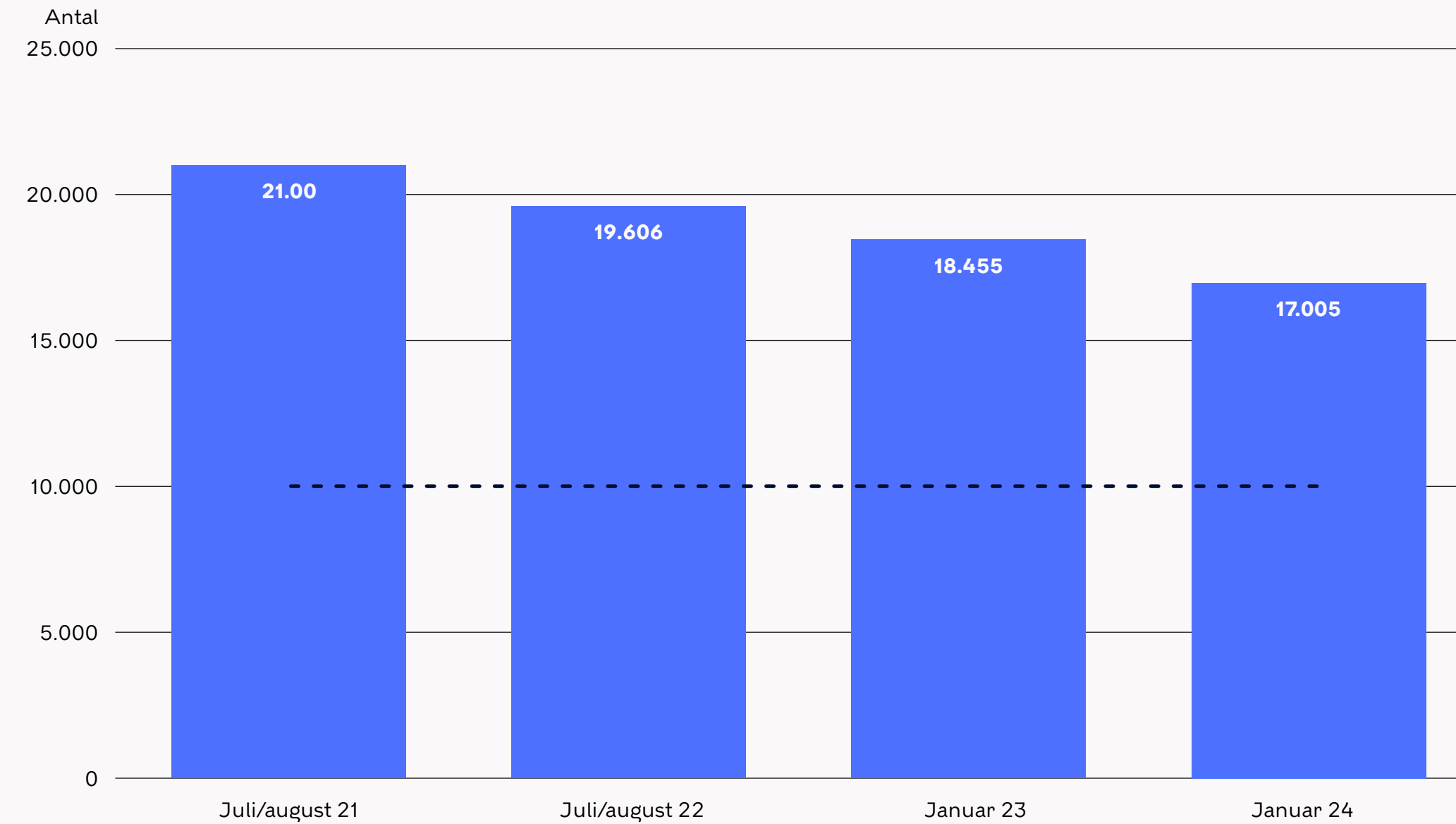
Kilde

Bhatti, Y., Dahlgaard, J. O., Hansen, J. H., & Hansen, K. M. (2014)., Hansen, K. M. (2018). og Hansen, K. M. (2022)

- Grundskole, København
- Gymnasial udd., København
- Faglig udd., København
- Kort og mellemlang videregående udd., København
- Lang videregående udd., København
- Hele landet

Antal medlemmer af Københavns Kommunes Borgerpanel

Beskrivelse

I 2021 blev Københavns Kommunes Borgerpanel opdateret fra 3.000 til godt 20.000 medlemmer. Opdateringen foregik ved at udvælge tilfældige københavnere fra 16 år og op under hensyn til køn, alder og bopæl. I 2022 nåede vi at udsende syv undersøgelser, mens der i 2023 blev udsendt 14 undersøgelser. Der udmelder sig jævnt medlemmer over tid, og det vil derfor blive nødvendigt at opdatere Borgerpanelet på sigt. Pt. er det meningen at opdatere antallet af medlemmer, når vi når ned på omkring 10.000 medlemmer.

Kilde

Københavns Kommunes Borgerpanel

Note

Undersøgelserne er meget varierede lige fra biodiversitet, cykelparkering, områdeudnyttelse og til affaldshåndtering. Det er de forvaltninger/enheder, der benytter panelet, der vælger emne for undersøgelsen.

- København
- Opdateringsgrænse

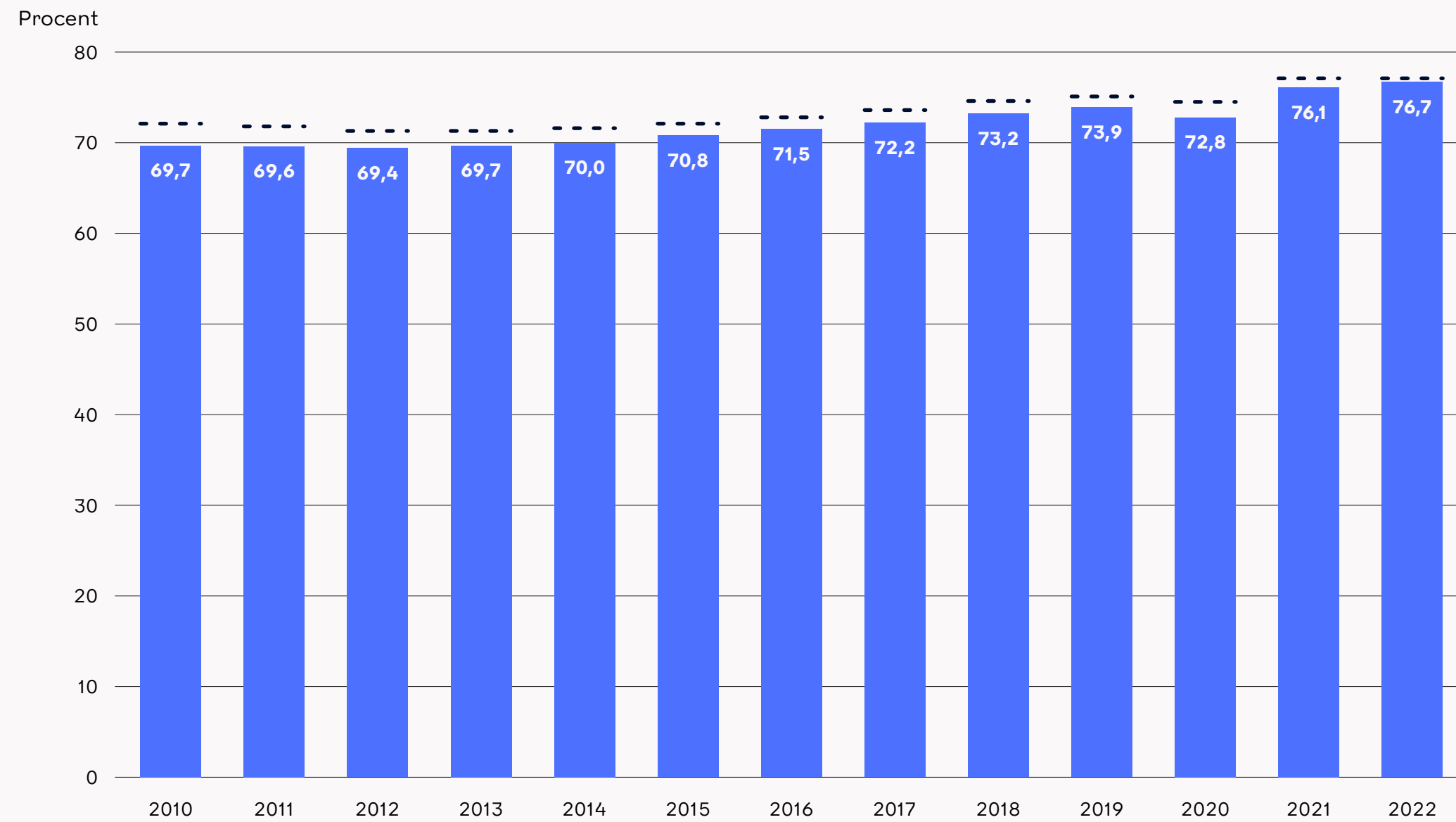

Arbejde og indkomst

Anstændigt arbejde og tilstrækkelig indkomst. Arbejde, der er sikkert, meningsfuldt og retfærdigt lønnet, giver husholdninger den nødvendige indkomst til at opfylde mange af deres behov og ønsker.

Beskæftigelsesfrekvensen

Beskrivelse

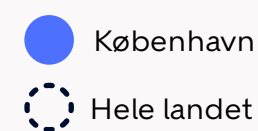
Beskæftigelsesfrekvensen er generelt højere i hele landet sammenlignet med København over hele perioden. Dog er København under et procentpoint fra landets niveau i 2022, hvilket er den laveste difference i perioden 2010 til 2022.

Kilde

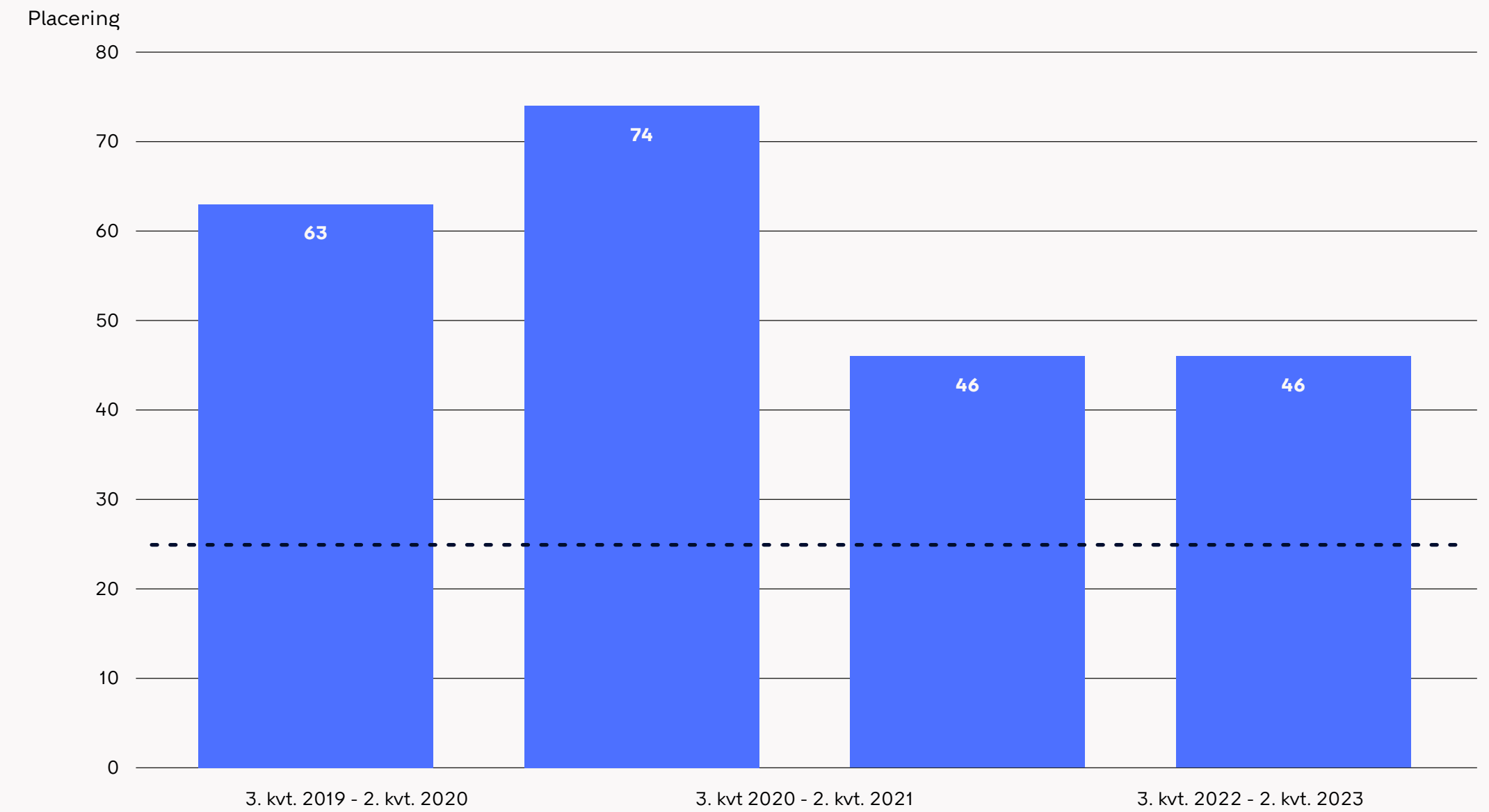
Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk)

Note

Beskæftigelsesfrekvensen angiver antal beskæftigede som andel af en given befolkningsgruppe.

Københavns Kommunes placering på Beskæftigelsesministeriets benchmark-rangliste af kommunernes beskæftigelsesindsats

Beskrivelse

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har som målsætning, at Københavns Kommune skal være i top-25 i 2025 på Beskæftigelsesministeriets benchmark-rangliste for, hvor gode de 98 kommuner er til at få borgerne i job og uddannelse og dermed væk fra offentlig forsørgelse. København indtager i 2023 en 46. plads, hvilket er den samme placering som i 2022, og København opfylder derfor endnu ikke forvaltningens top-25-målsætning. Placeringen i såvel 2022 som 2023 er dog stadigvæk den højeste placering for København siden ranglistens start i 2017. Københavns Kommune har i 2023 240 færre borgere på offentlig forsørgelse, end man kunne

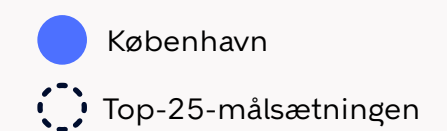
forvente ud fra Københavns Kommunes rammevilkår, hvilket er en pæn forbedring på 50 fuldtidspersoner siden 2022. Det vil sige, at København har færre borgere på offentlig forsørgelse, end Beskæftigelsesministeriets måling forventer.

Kilde

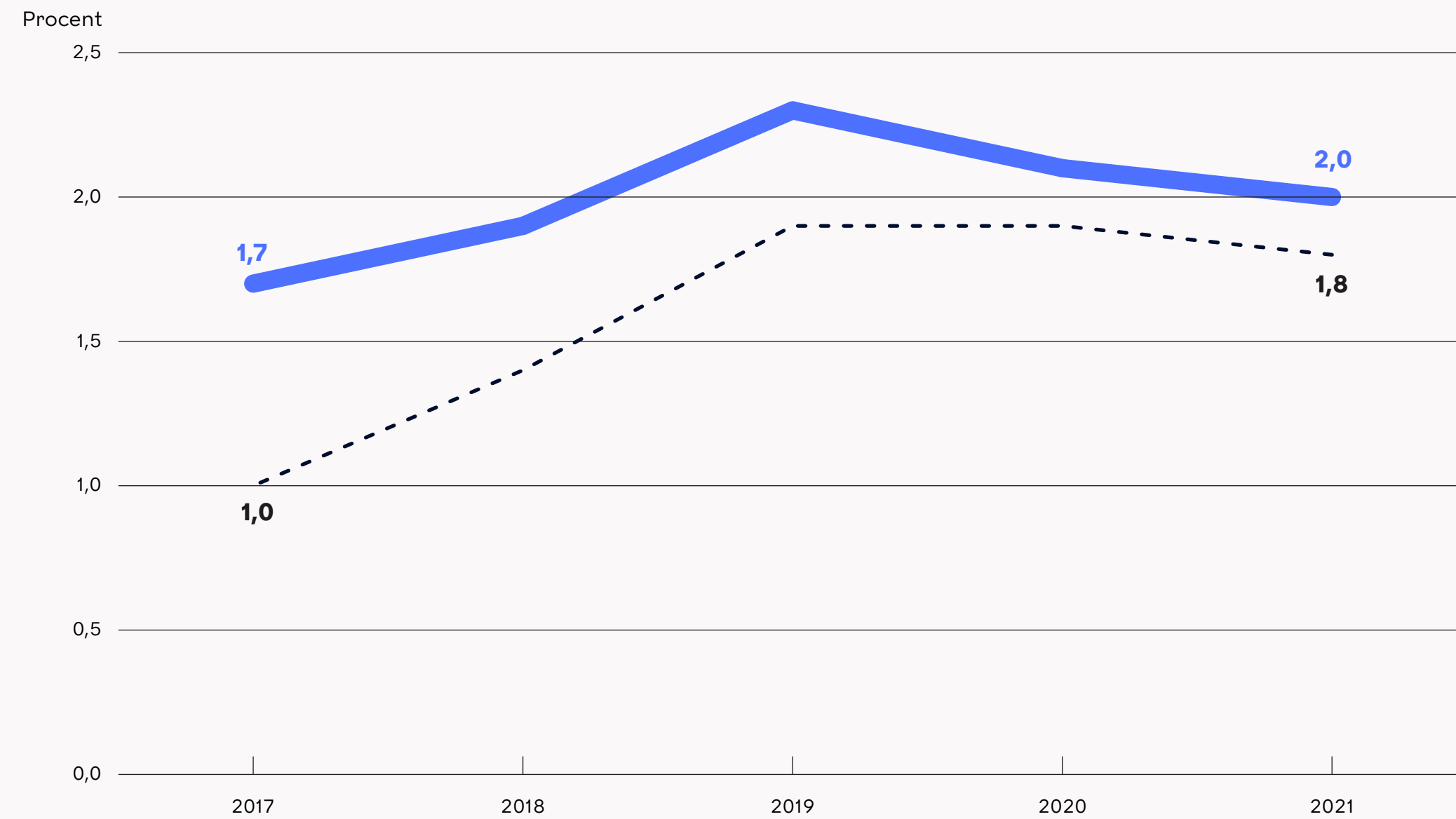
Jobindsats.dk

Note

Målingen dækker målgrupperne: Dagpenge, kontantydelse, arbejdsmarkedsydelse, sygedagpenge, jobafklaringsforløb, kontant- og uddannelseshjælp, revalidering, forrevalidering, integrationsydelse, ledighedsydelse og ressourceforløb.

Andelen af børn, der vokser op i økonomisk fattigdom

Beskrivelse

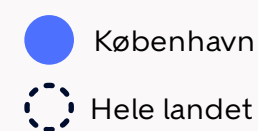
I 2021 levede 2 procent af alle børn i København i en familie, der tre år i træk har kunne betegnes som økonomisk fattige. Andelen er dermed steget siden 2017. Sammenlignet med hele landet er andelen af 3-årsfattige børn højere i København. Denne forskel har dog været faldende siden 2017.

Kilde

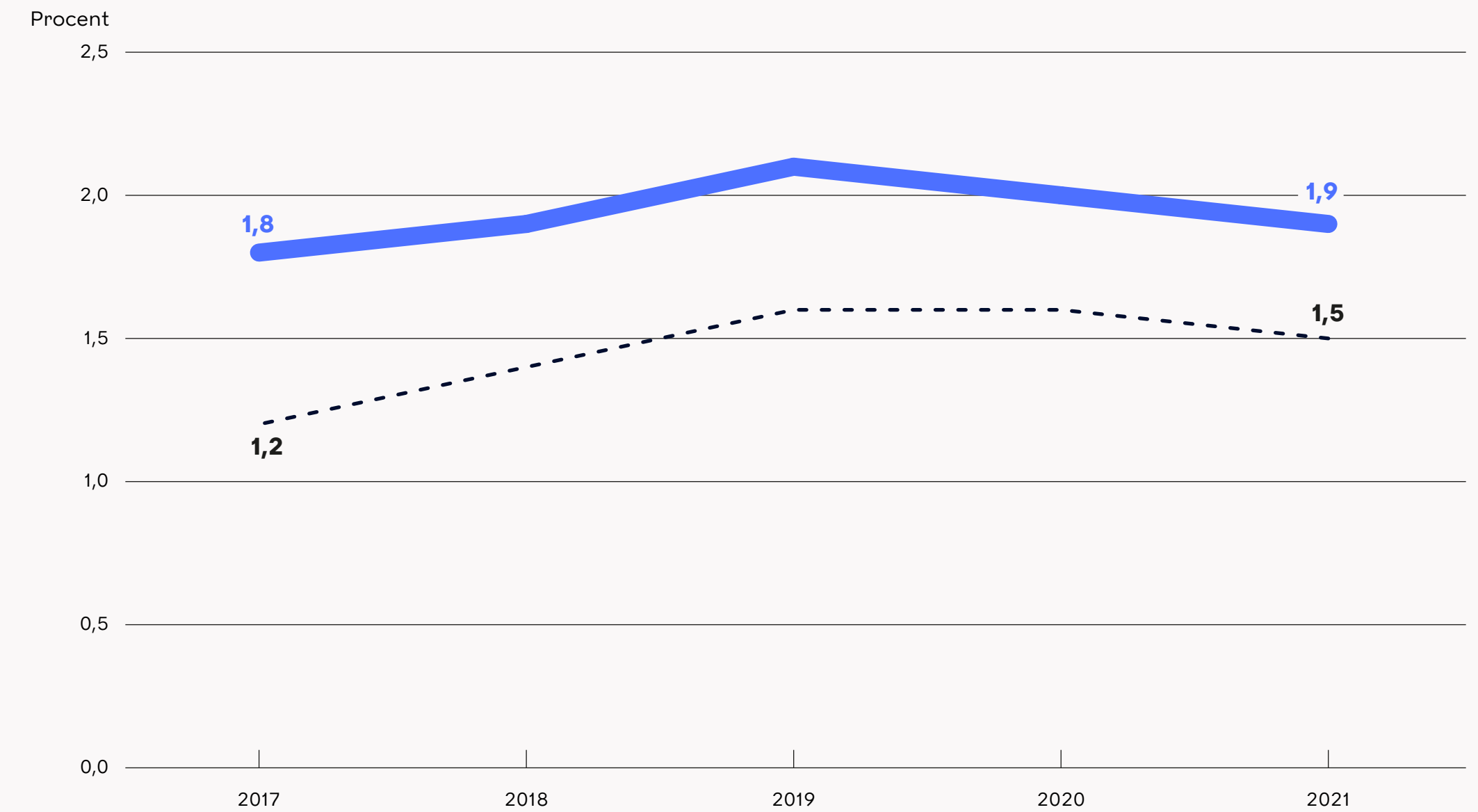
Københavns Kommunes beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Note

Udregningen er baseret på Danmarks Statistiks fattigdomsdefinition, hvor en person defineres som fattig, hvis personens indkomst og formue er under lavindkomstgrænsen. Lavindkomstgrænsen er fastsat til 50 procent af medianindkomsten målt på ækvivaleret disponibel indkomst. Familier, hvor hovedforsørgeren er studerende eller er flyttet hjemmefra i året, defineres ikke som fattige.

Andelen af borgere, der lever i økonomisk fattigdom

Beskrivelse

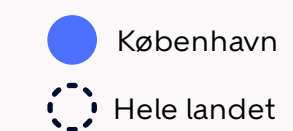
Fra 2017 til 2021 er andelen af økonomisk 3-årsfattige vokset både i København og i resten af landet. Sammenlignet med hele landet er andelen af 3-årsfattige borgere højere i København. Denne forskel har dog været faldende siden 2017.

Kilde

Københavns Kommunes beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Note

Udregningen er baseret på Danmarks Statistiks fattigdomsdefinition, hvor en person defineres som fattig, hvis personens indkomst og formue er under lavindkomstgrænsen. Lavindkomstgrænsen er fastsat til 50 procent af medianindkomsten målt på ækvivaleret disponibel indkomst. Familier, hvor hovedforsørgeren er studerende eller er flyttet hjemmefra i året, defineres ikke som fattige.

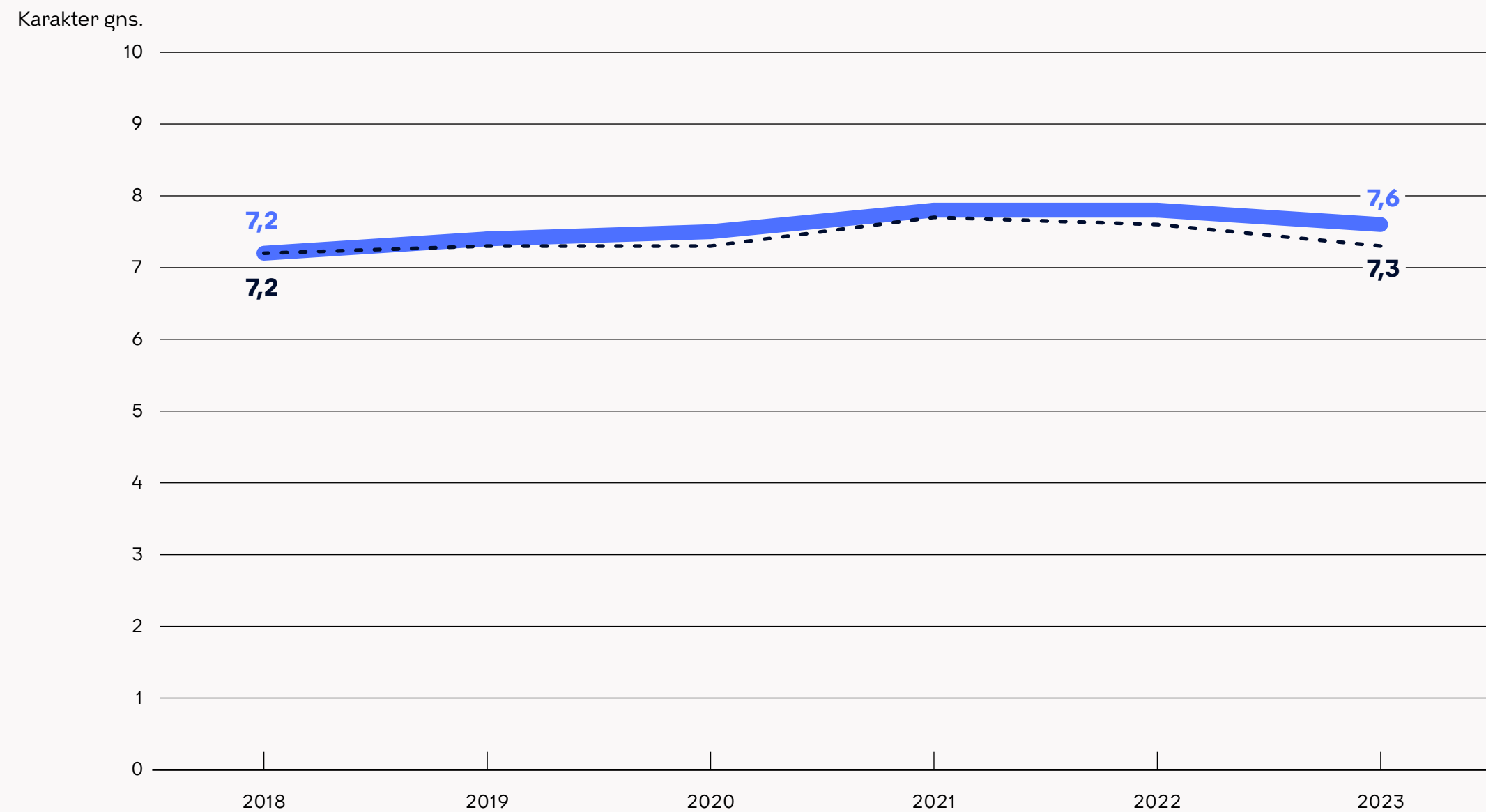

Uddannelse

Adgang til livslang læring. Uddannelse er grundlaget for vores muligheder for at deltage i samfundet og gribe muligheder gennem hele livet.

Karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangseksamen

Beskrivelse

I de forrige år har karaktergennemsnittet været stigende, hvilket også har været påvirket af særlige regler i forbindelse med coronasituationen. Det er derfor også naturligt, at resultaterne for sommeren 2023 ligger en smule lavere sammenlignet med de to forrige år. Karaktergennemsnittet i København ligger dog fortsat højere sammenlignet med niveauet før corona og er højere end karaktergennemsnittet i hele landet.

Kilde

Børne- og Undervisningsministeriet (Uddannelsesstatistik.dk)

Note

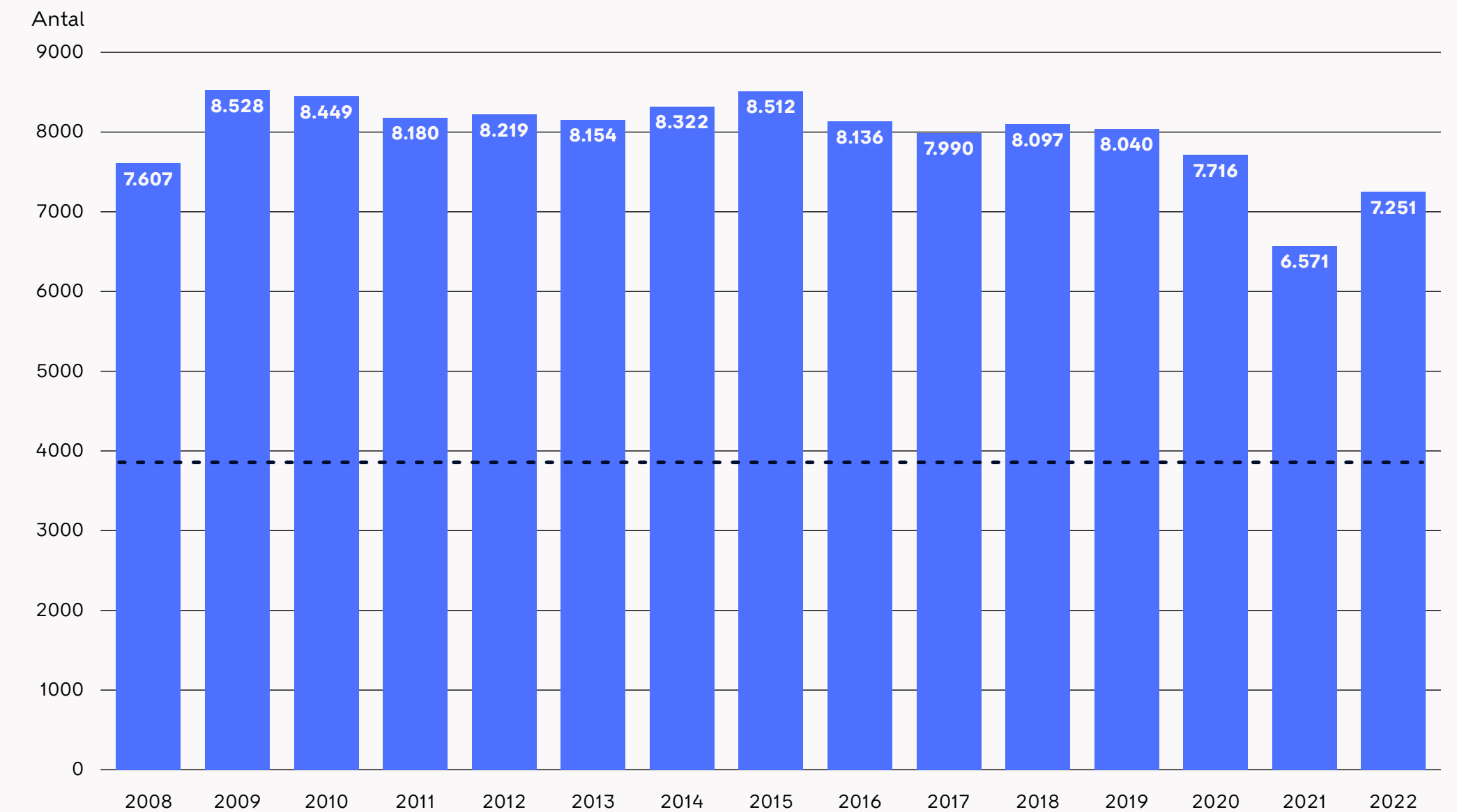
Opgørelsen baseres på resultaterne for elever i 9. klasse ved alle 10 obligatoriske afgangsprøver i folke- og specialskoler. Privatister indgår ikke.

● København

○ Hele landet

Antal unge udenfor uddannelse og beskæftigelse (NEET)

! LØSNINGSBEHOV

Beskrivelse

Siden 2009 har der været en nedadgående tendens i antallet af NEET-unge i København. Målsætningen for 2030 er en halvering af antallet fra 2020, hvilket kræver, at der bliver skåret lidt under 4000 unge fra gruppen årligt. Fra 2021 til 2022 er antallet af NEET-unge steget med 680 unge.

Kilde

Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk)

Note

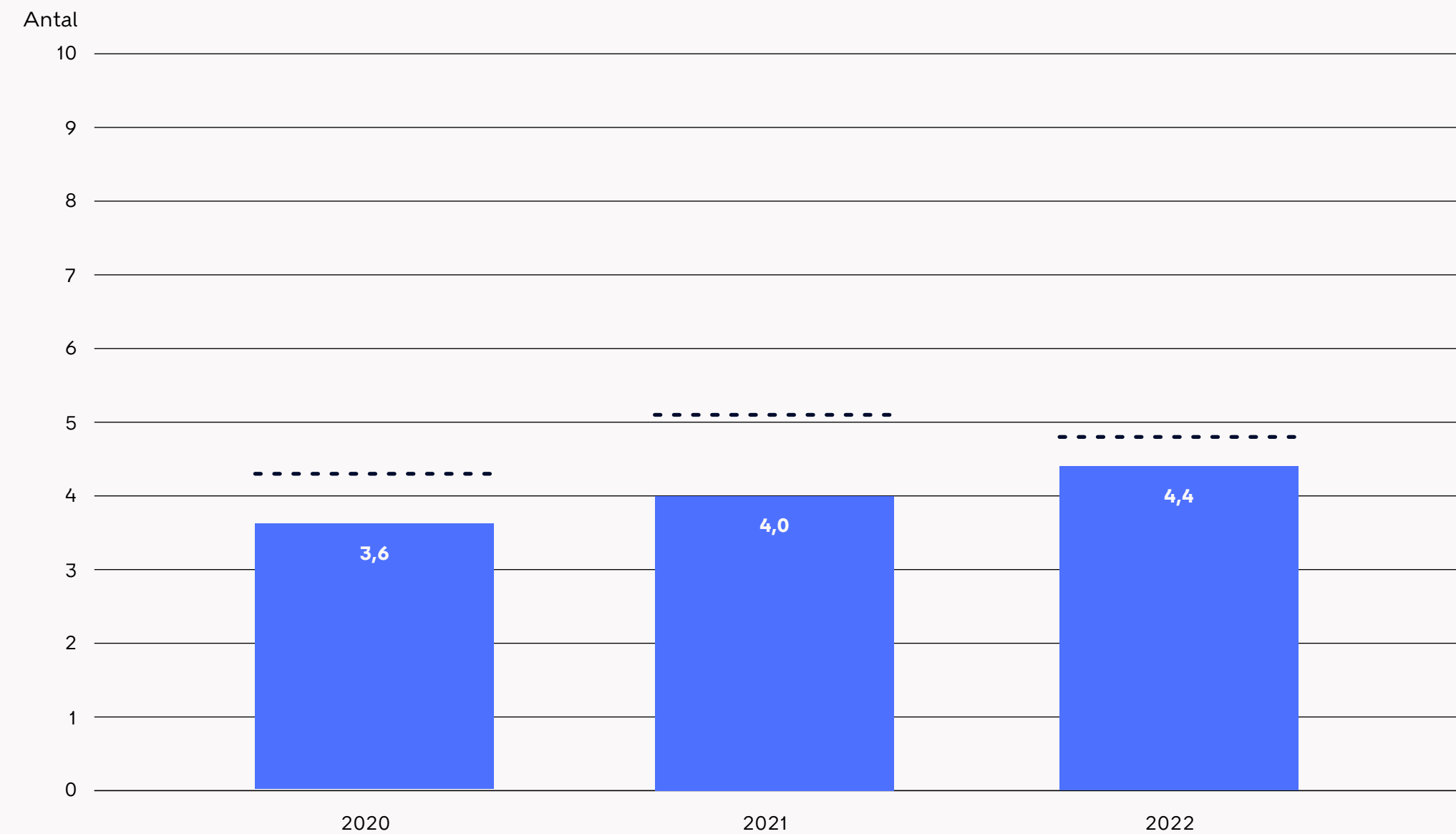
NEET er en indikator, som angiver hvor stor en del af unge i en given aldersgruppe (16 til 24 år), der hverken er i beskæftigelse eller uddannelse. Målsætningen for 2030 er, at antallet af NEET-unge fra 2020 skal halveres.

● København

○ 2030-målsætning

Antal bogudlån pr. borger

Beskrivelse

Kultur- og fritidsforvaltningen varetager biblioteksområdet i Københavns Kommune. Det er én af forvaltningens kerneopgaver og dermed også et område, hvor der er stort fokus. Det samlede udlån af fysiske og digitale bøger lå i 2020 på 3,6 udlån pr. borger i København, hvilket var noget lavere end 6-by gennemsnittet. Fra 2020 til 2022 er antallet steget med næsten ét udlån pr. borger, og lå dermed på 4,4 i 2022. Til sammenligning steg udlånet pr. borger i de øvrige 6-byer blot med 0,4 og lå dermed på 4,8 i 2022. Det indikerer, at mens Københavnerne stadig låner færre bøger end borgere i de øvrige 6-byer, så er København kommet bedre tilbage fra corona end de øvrige 6-byer.

Kilde

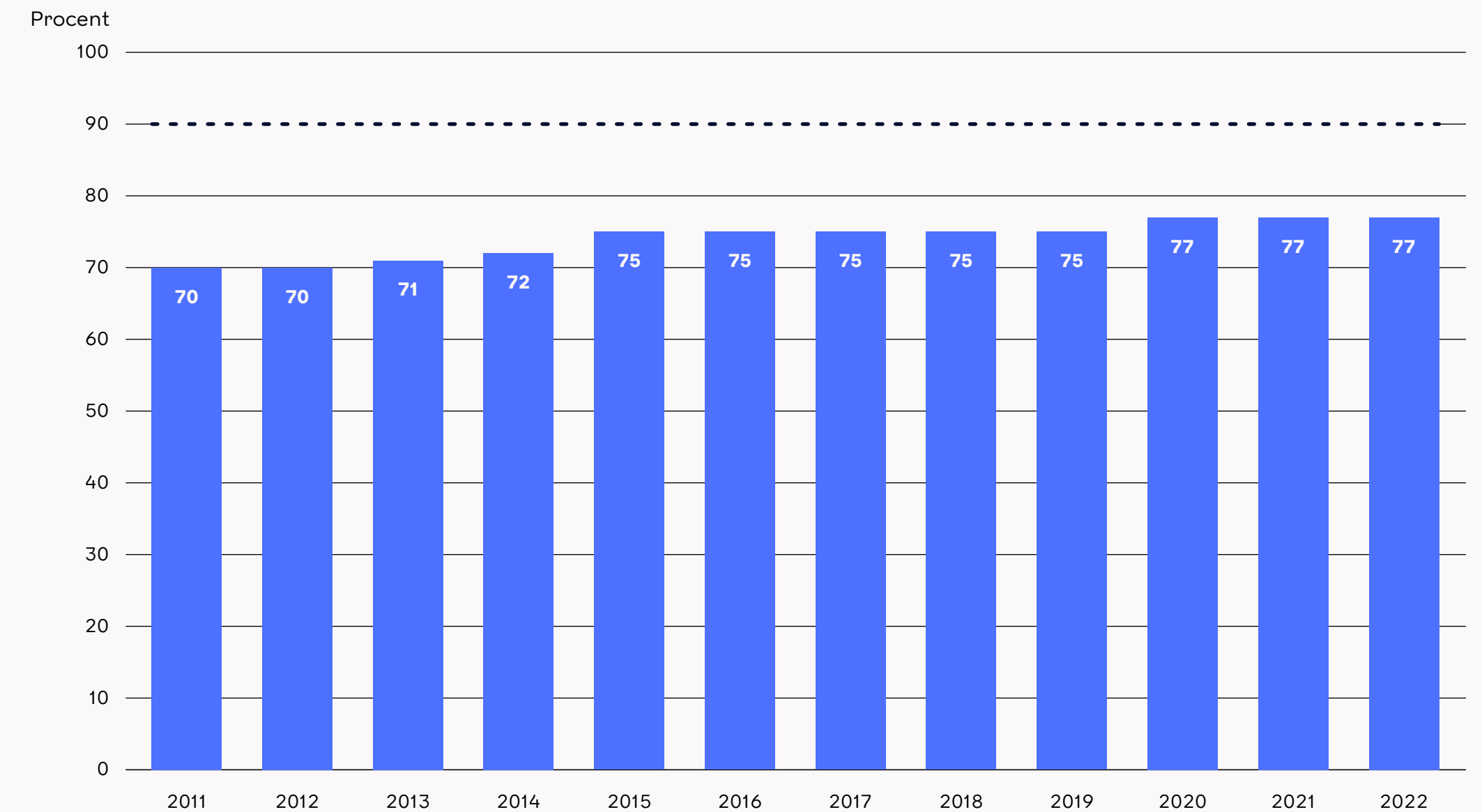
FAKTOR samt Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk)

Note

I 2017 blev der implementeret et nyt bibliotekssystem. Det er derfor ikke muligt at sammenligne tidligere data med data opgjort efter 2017.

- København
- 6-by gns. (ekskl. København)

Andelen af 25-årige opvokset i Københavns Kommune, der har gennemført en ungdomsuddannelse

Beskrivelse

Andelen af unge opvokset i København, der har gennemført en ungdomsuddannelse som 25-årig, er steget med syv procentpoint de seneste 11 år. Fra 2015 til 2019 lå andelen på et konstant niveau på 75 procent, men de senest år har udviklingen været positiv og ligger i 2022 på 77 procent. Københavns Kommunes målsætning er, at mindst 90 procent af de 25-årige, der er opvokset i kommunen, skal have gennemført en ungdomsuddannelse i 2030.

Kilde

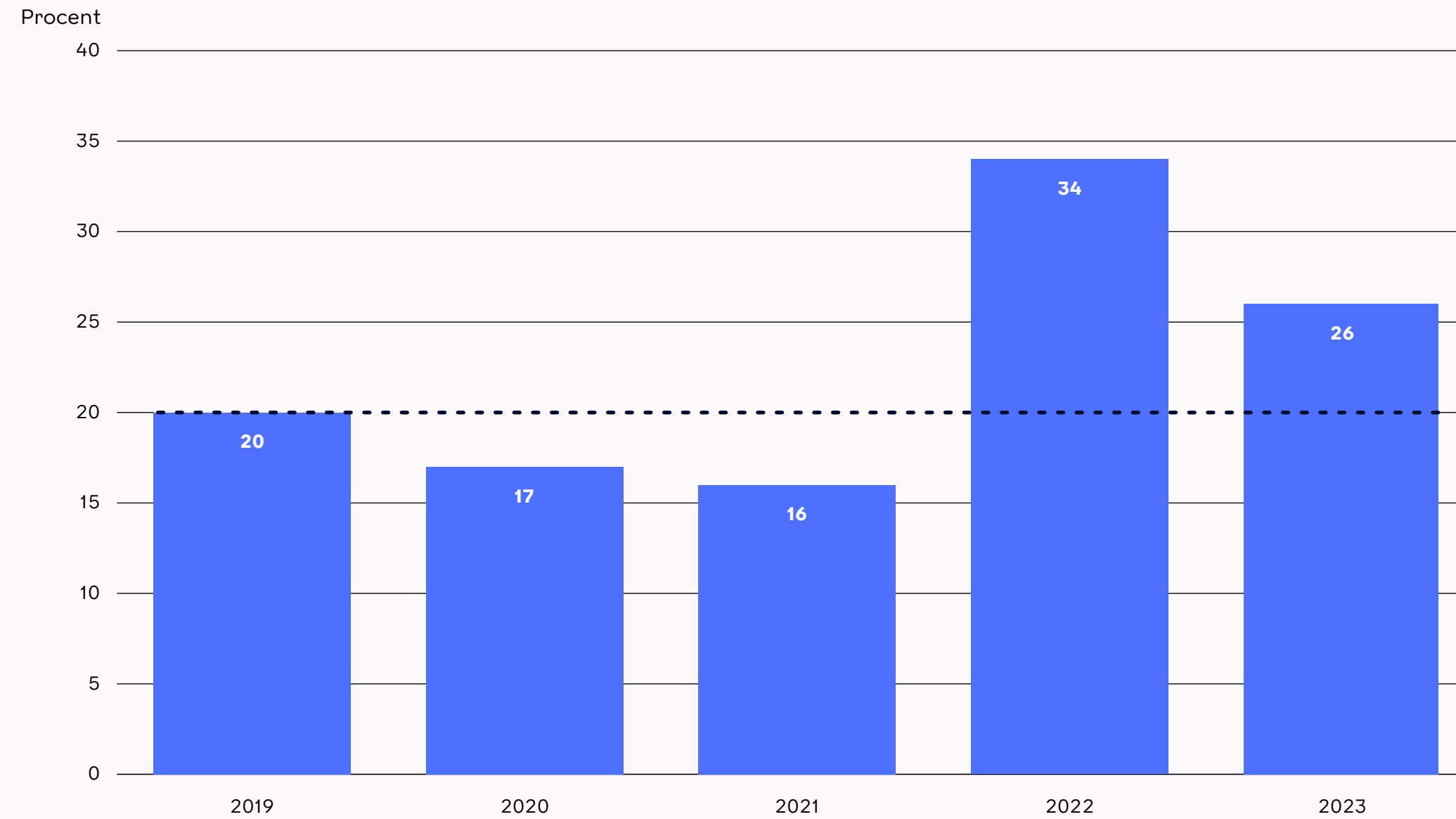
Københavns Kommune på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata

Note

"Opvokset" er defineret ved, hvorvidt den unge som 14-årig havde bopæl i Københavns Kommune og fortsat bor der som 25-årig.

- København
- 90 procent-målsætning

Andel elever med højt fravær

Beskrivelse

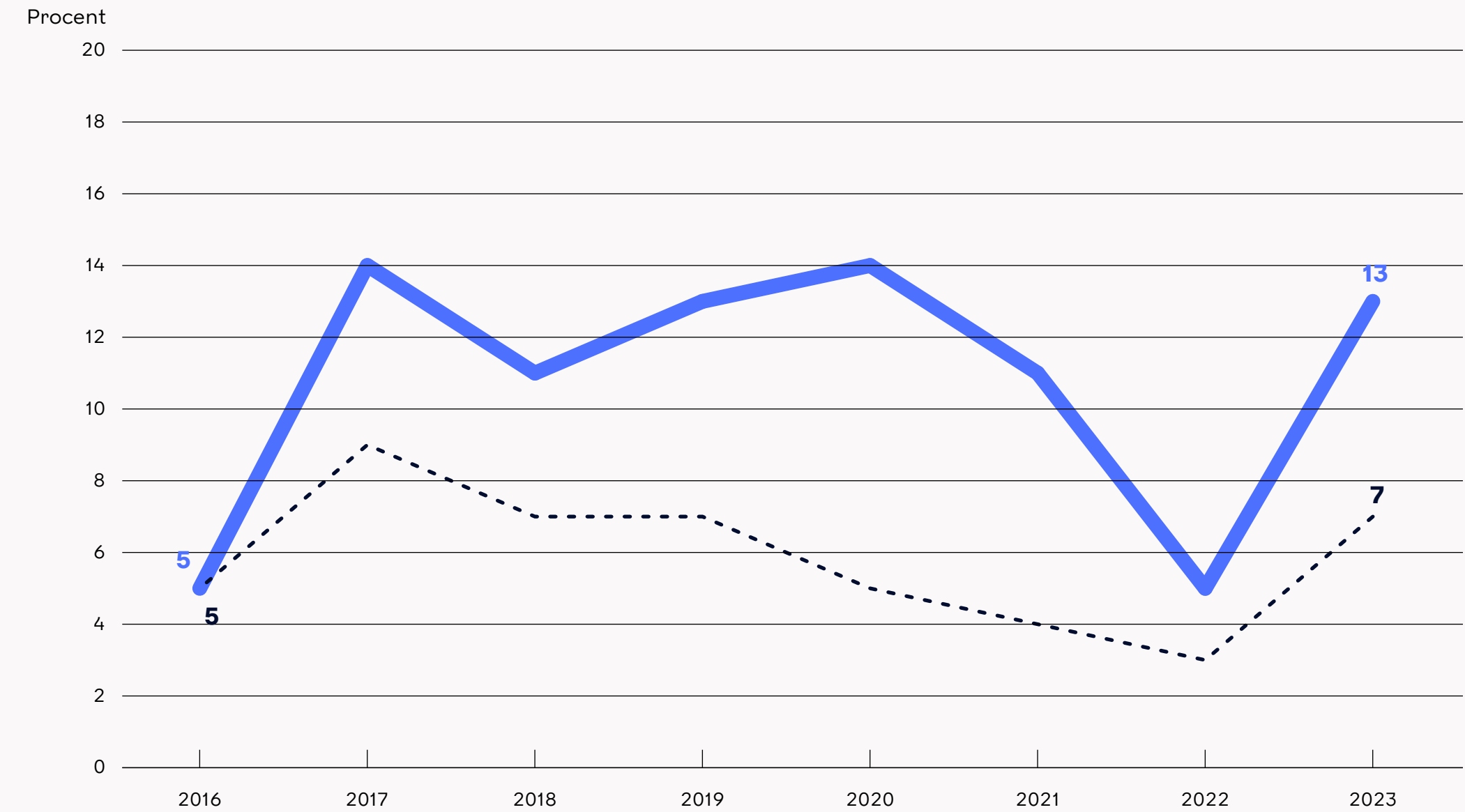
Andelen af elever med et fravær på ti procent eller over er steget siden 2019, men der er dog sket et større fald fra 2022 til 2023. De seneste årrækker har corona-situationen betydet, at mange elever har haft markant flere sygedage. Ti procents fravær behøver ikke nødvendigvis være et udtryk for, at eleverne har trivselsmæssige udfordringer, men skolefravær hænger for en del elever sammen med deres oplevelse af skolen, og derfor er det vigtigt, at skolerne arbejder forebyggende, hvis andelen er stigende. Målsætningen er angivet som niveauet i 2019 før corona, som medførte er markant stigning i fraværet.

Kilde

Københavns Kommunes Børne- og Ungdomsforvaltning

- København
- 20 procent-målsætning

Udvikling i andelen af unge læreplads-søgende med fuldførte grundforløb

Beskrivelse

Efter et par år med en faldende tendens i antallet af personer, der mangler en læreplads, har der i 2023 været en større stigning fra 30 personer i 2022 til 77 personer i 2023. Ca. 13 procent af unge københavnere, som tilgik et grundforløb i 2022, manglede en læreplads i 2023. Dette er højere end niveauet for hele landet, hvor syv procent af unge med afsluttet grundforløb manglede en læreplads

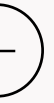
Kilde

Børne- og Undervisningsministeriet (Uddannelsesstatistik.dk) samt Danmarks Statistikbank (Statistikbanken.dk)

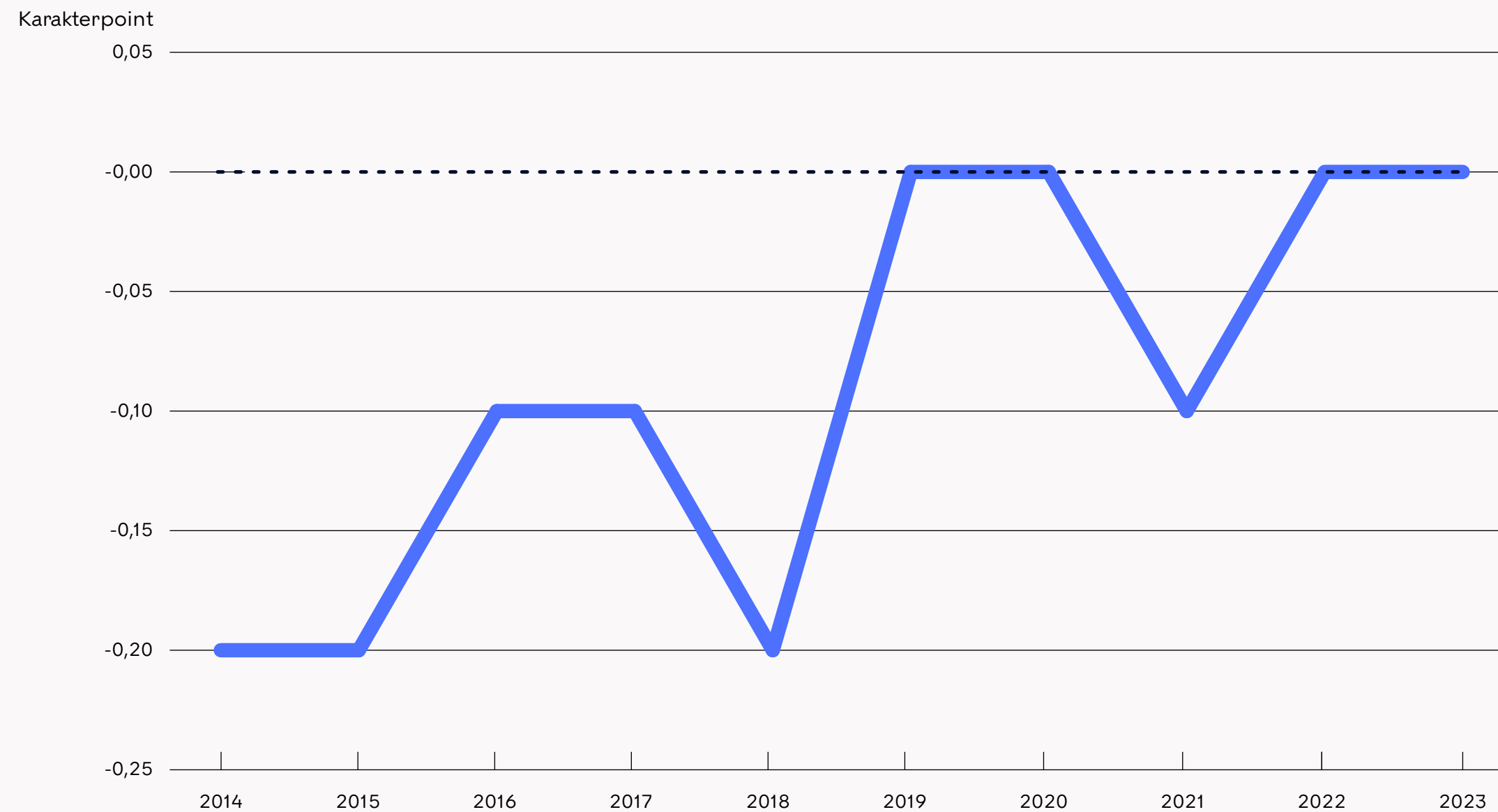
Note

Unge er defineret som 15 til 29-årige. Antallet af lærepladssøgende er opgjort som antal lærepladssøgende med afsluttet grundforløb. Andelen af lærepladssøgende med afsluttet grundforløb er opgjort som andel af borgere, der har tilgået et erhvervsfagligt grundforløb året før.

- København
- Hele landet

Karaktergennemsnit i forhold til den socioøkonomiske reference

Beskrivelse

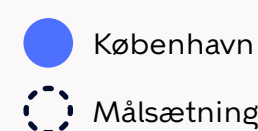
Efter en årrække, hvor den københavnske folkeskole klarede sig dårligere fagligt, end hvad man kunne forvente set i forhold til elevernes baggrund, er København nu på niveau med de statistiske forventninger. Det er positivt, at det faglige niveau er løftet og stabiliseret, så København er på niveau med, hvad der forventes, i fire ud af de seneste fem år.

Kilde

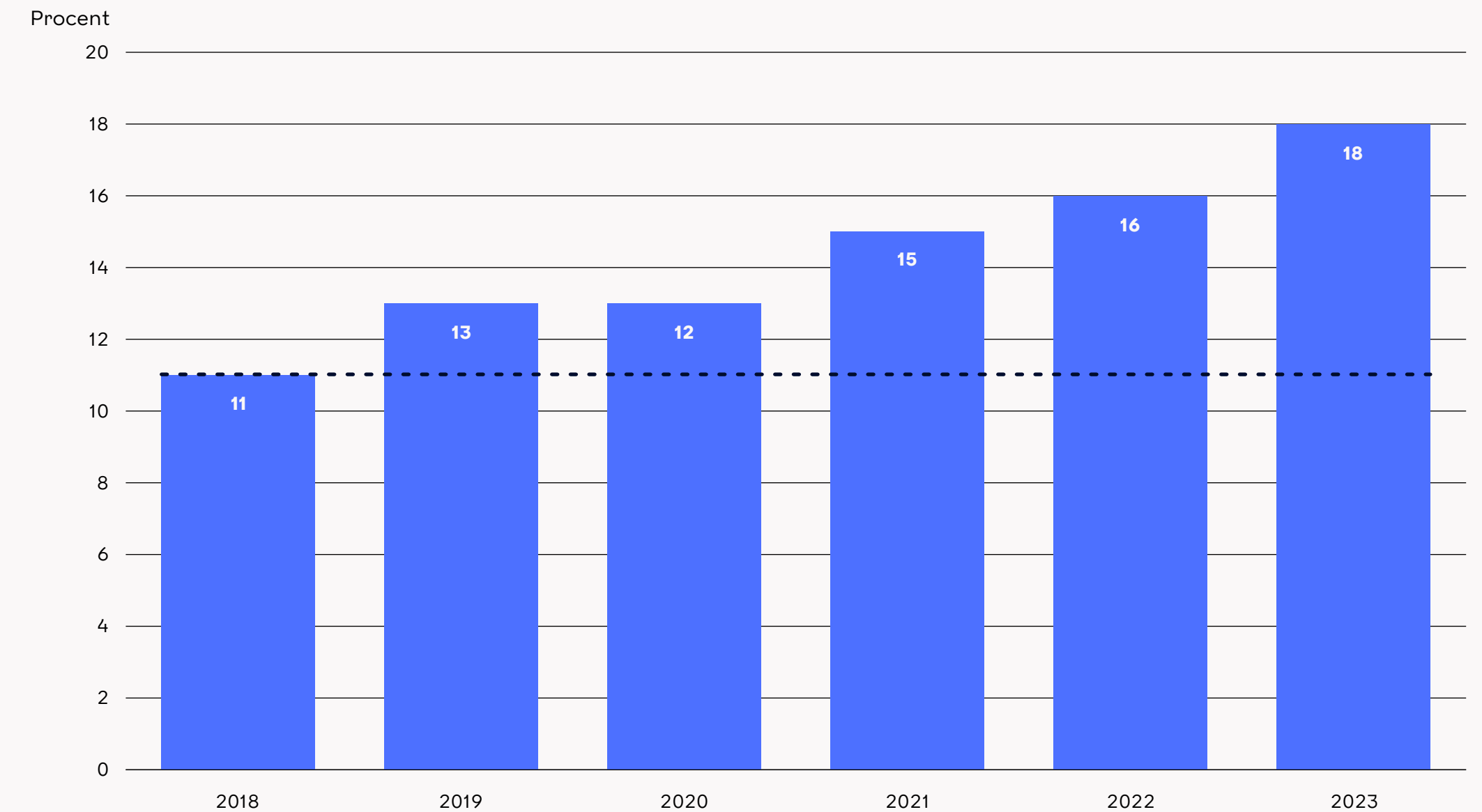
Børne- og Undervisningsministeriet (Uddannelsesstatistik.dk)

Note

Beregningen af socioøkonomiske referencer for skoleårene 2019/2020, 2020/2021 og 2021/2022 er foretaget i en begrænset version. Dette skyldes de særlige regler for prøveafvikling og karaktergivning grundet fuld eller delvis aflysning af prøverne i sommeren 2020, 2021 og 2022.

Andel elever med lav elevtrivsel

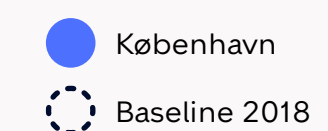

Beskrivelse

Andelen af elever med "lav elevtrivsel" har været kraftigt stigende de sidste seks år. Andelen er steget med syv procentpoint siden 2018. Det er helt centralt, at der bliver skabt rammer i den københavnske folkeskole, hvor flere elever trives bedre. Derfor blev det med overførsels-sagen 2022-2023 vedtaget, at der skal udarbejdes en pakke til budget 2024 med indsatser, som styrker fællesskaberne og giver bedre plads til forskellighed for at øge trivslen og samtidig undgå, at flere elever segregeres fra den almene folkeskole.

Kilde

Københavns Kommunes Børne- og Ungdomsforvaltning og Den nationale Trivselsundersøgelse

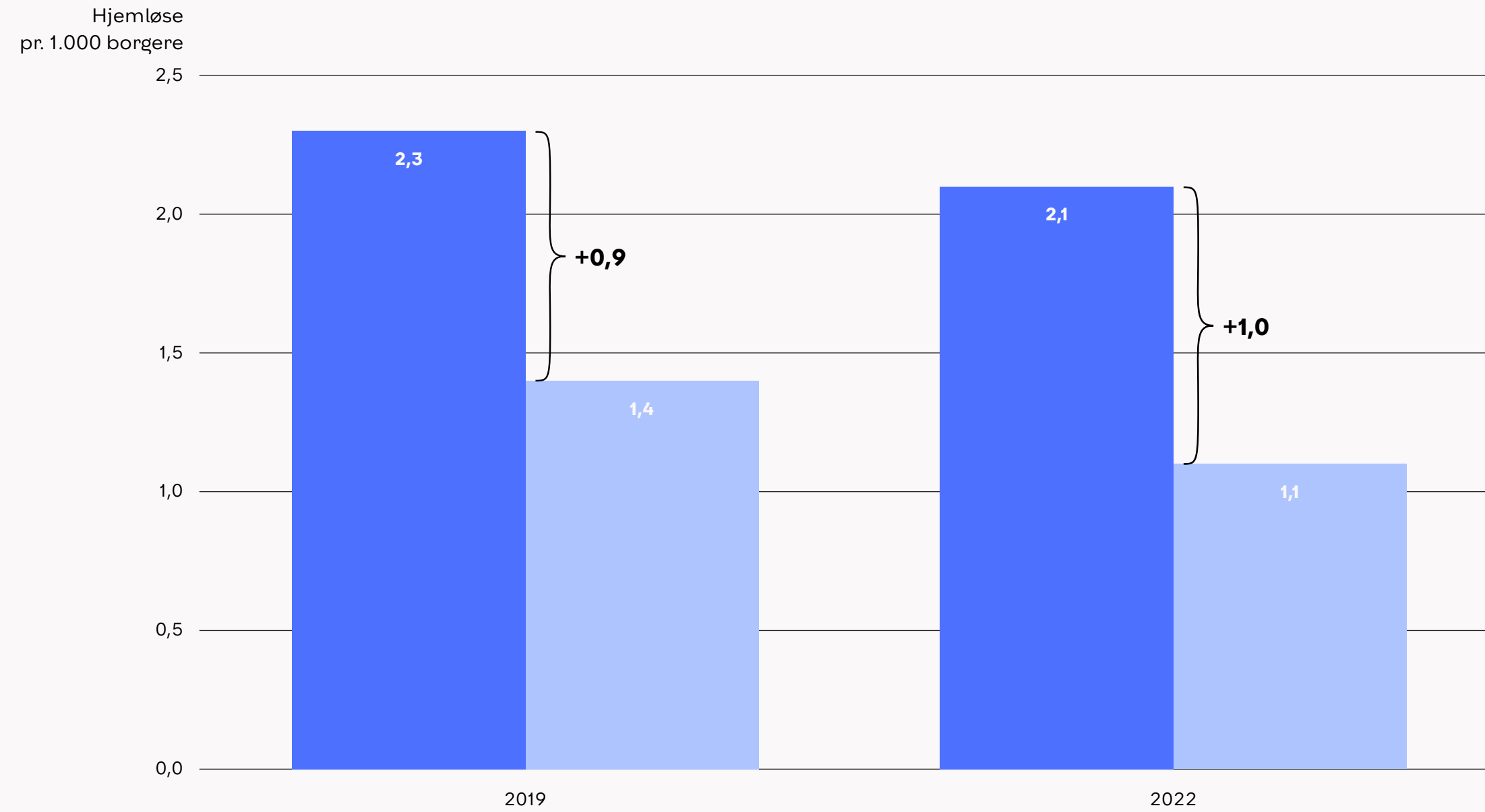

Bolig

Ordentlige og sikre boliger, der er til at betale. Bæredygtige og modstandsdygtige hjem er grundlaget for at skabe blomstrende lokalsamfund og for at reducere risikoen for naturkatastrofer og klimaændringer.

Antal hjemløse pr. 1.000 borgere

Beskrivelse

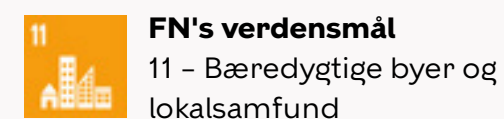
København har et højere antal hjemløse pr. 1.000 borgere i både 2019 og 2022 sammenlignet med gennemsnittet for 6-byerne. Dog ses det af figuren, at antallet af hjemløse pr. 1.000 borgere i København falder med 0,2 fra 2019 til 2022. Antallet af hjemløse pr. 1.000 borgere falder dog mere i 6-byerne fra 2019 til 2022, hvorfor forskellen i antallet af hjemløse borgere i København og i 6-byerne stiger fra 2019 til 2022. Set i lyset af den nye nationale bolig- og hjemløseaftale er det vigtigt, at København lykkes med at få flere hjemløse borgere over i egen bolig. Formålet med bolig- og hjemløseaftalen er, at flere hjemløse kommer i egen bolig og dermed væk fra landets herberger, hvilket bl.a. skal opnås gennem ændret

refusionsregler. Det vil konkret betyde, at kommunerne vil kunne få refusion for at anvende Housing First metoderne fremfor herbergsophold.

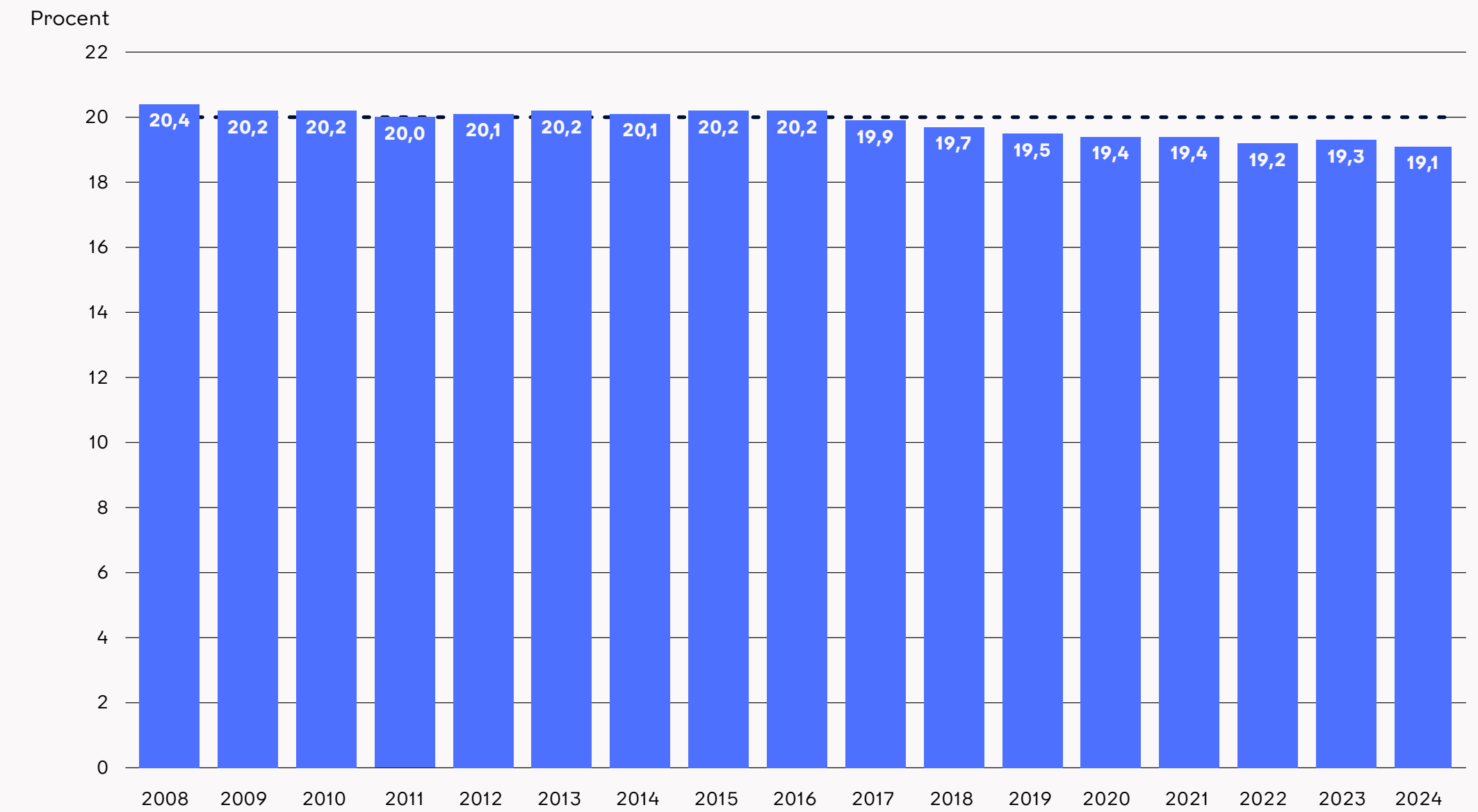
Kilde

VIVEs hjemløserapport 2022 og Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk)

- København
- 6-by gns. (ekskl. København)

Andel almene boliger

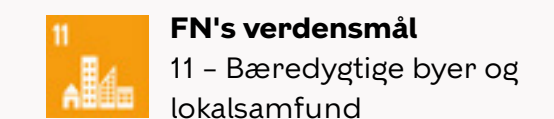
Beskrivelse

Fra kommuneplanen 2019 er der en målsætning om, at andelen af almene boliger udgør minimum 20 procent af boligerne i København, hvilket København har ligget over indtil 2018. I 2024 ligger København 0,9 procentpoint under målsætningen.

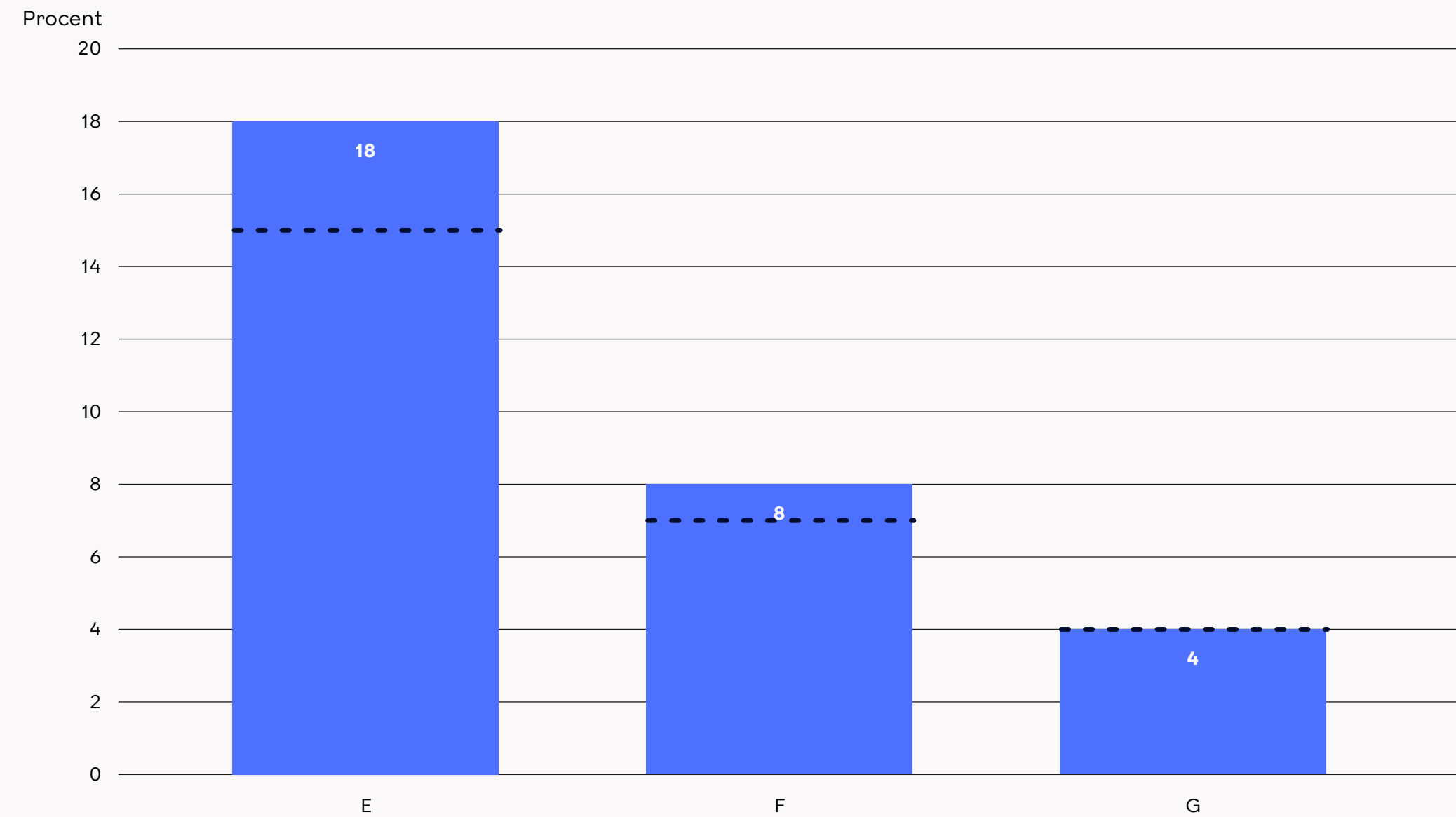
Kilde

Københavns Kommunes statistikbank (kk.statistikbanken.dk)

- København
- 20 procent-målsætning

Andelen af boliger med gyldig energimærke E eller dårligere

Beskrivelse

Omkring 30 procent af bygninger, som bruges til boligformål i København, er energimærket E, F eller G i 2023. Energimærker løber på en skala fra A til G, hvor en bolig med energimærke G bruger ca. 10 gange så meget energi pr. kvadratmeter som de bedste boliger med energimærke A. Københavns mange ældre parcelhuse og boligejendomme vil typisk kunne energirenoveres til minimum energimærke C.

Kilde

Energistyrelsen (SparEnergi.dk)

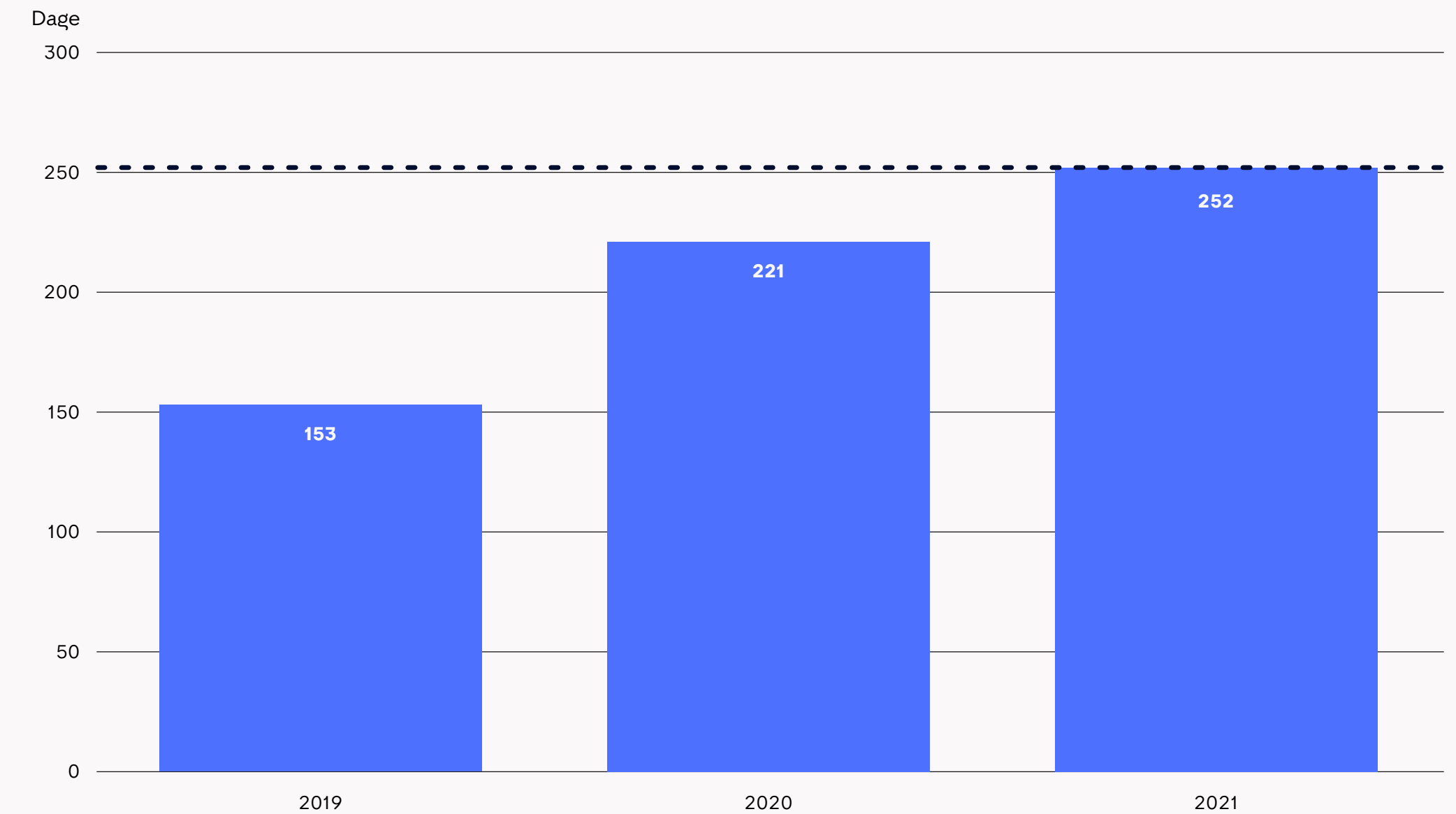
Note

Optællingen af boligejendomme inkluderer både etageboligejendomme, parcelhuse, stuehuse på landejendomme og rækkehuse. Ejendomme uden gyldigt energimærke er ikke medtalt.

- København
- 6-by gns. (ekskl. København)

Ventetid i den boligsociale anvisning til billige boliger

Beskrivelse

Den boligsociale anvisnings formål er, at hjælpe borgere med påtrængende boligbehov til at finde en passende bolig. Den gennemsnitlige ventetid i 2019 var 153 dage, mens den i 2021 var 252 dage. I modstrid med den umiddelbare forståelse af data, er der ikke tale om en kraftig stigning i ventetiden. I stedet er der i 2019 tale om et kraftigt fald. I 2018/19 fik man i Københavns Kommune ekstraordinært mange ungdomsboliger, hvilket forårsagede et fald i ventetiden. Hvor man i 2017 fik knap 200 ungdomsboliger fik man i 2018 over 300 og i 2019 knap 250 ungdomsboliger. Ventetiden i 2021 er retvisende for niveauet før 2018.

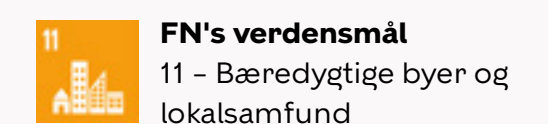
Kilde

KMD Structura

Note

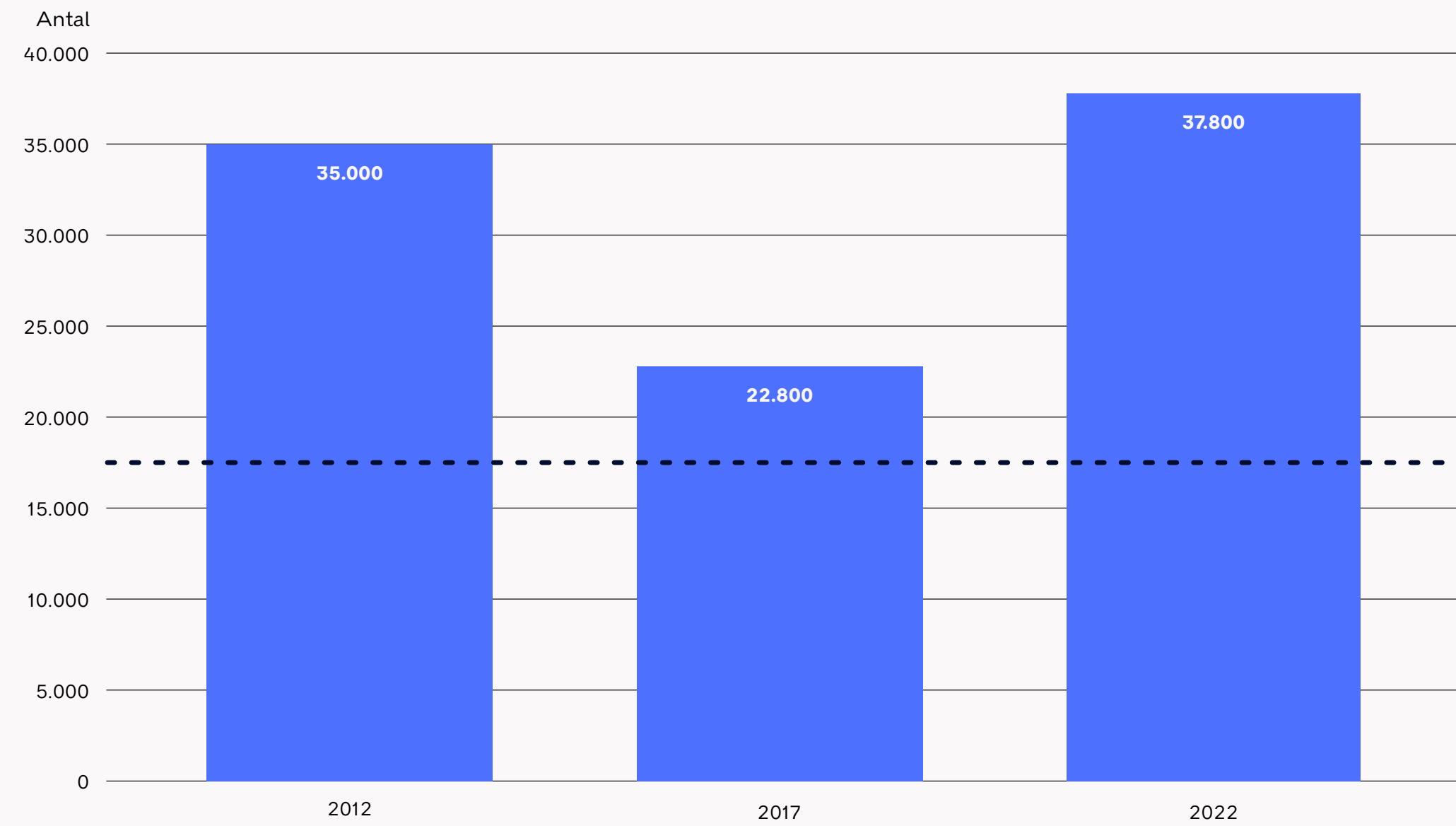
"Billige boliger" er defineret som et huslejeniveau på maks. 5.000 kr. om måneden. Målsætningen om ingen vækst indebærer, at det nuværende niveau på 252 dage fastholdes. "Den boligsociale anvisning" hjælper borgere, der opfylder de boligsociale kriterier, og som har en psykisk, fysisk eller social udfordring, der gør det svært at finde en bolig på lige vilkår med andre.

- København
- Målsætning, Ingen vækst efter 2021

Antal stærkt støjbelastede boliger over 68dB

! LØSNINGSBEHOV

Beskrivelse

I 2022 er der 37.800 stærkt støjbelastede boliger i København, hvilket svarer til ti procent af Københavns samlede antal boliger. En betydelig del af stigningen i forhold til 2017 (svarende til ca. 9.500 boliger) er af teknisk karakter og skyldes anvendelse af en ny beregningsmodel samt trafikmodel. 2025-målsætningen på en halvering af antal stærkt støjbelastede boliger i forhold til 2012-niveau kommer fra Fællesskab København. De tekniske ændringer i beregningsmetoden gør, at resultaterne fra 2022 ikke direkte kan sammenlignes med den opgørelse, som målet om maks 17.500 stærkt støjbelastede boliger er besluttet på baggrund af. Målsætning i kommunen vil blive opdateret i forbindelse med vedtagelsen af en ny handlingsplan for vejstøj i 2024.

Kilde

Miljøstyrelsen

Note

Kortlægningen af antallet af støjbelastede og stærkt støjbelastede boliger er lovpligtig og skal opgøres hvert femte år. Kortlægningen gennemføres af Miljøstyrelsen. Beregningsmetoden er ændret mellem 2017 og 2022, og tallene er derfor ikke direkte sammenlignelige.

- København
- 2025-målsætning

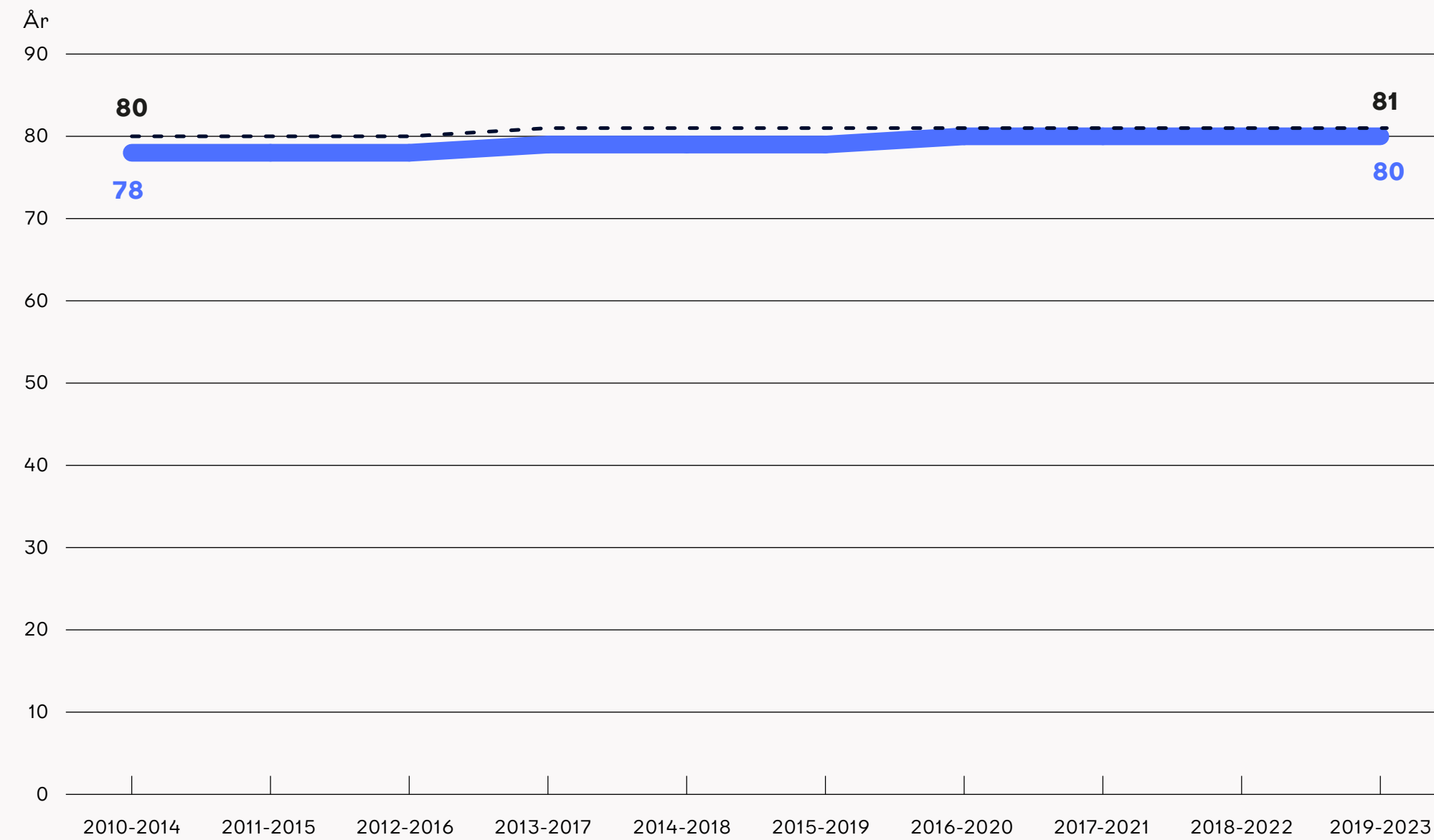

Sundhed

Adgang til sundhedspleje af høj kvalitet til en overkommelig pris. Sundhedsydelse giver mennesker nødvendig pleje og behandling for sygdom og skade fra fødsel til død og reducerer forekomsten af sygdomme markant.

Middellevetid

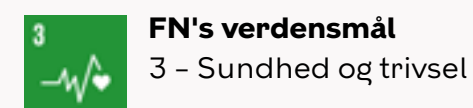
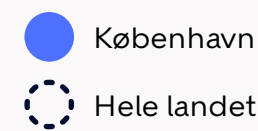

Beskrivelse

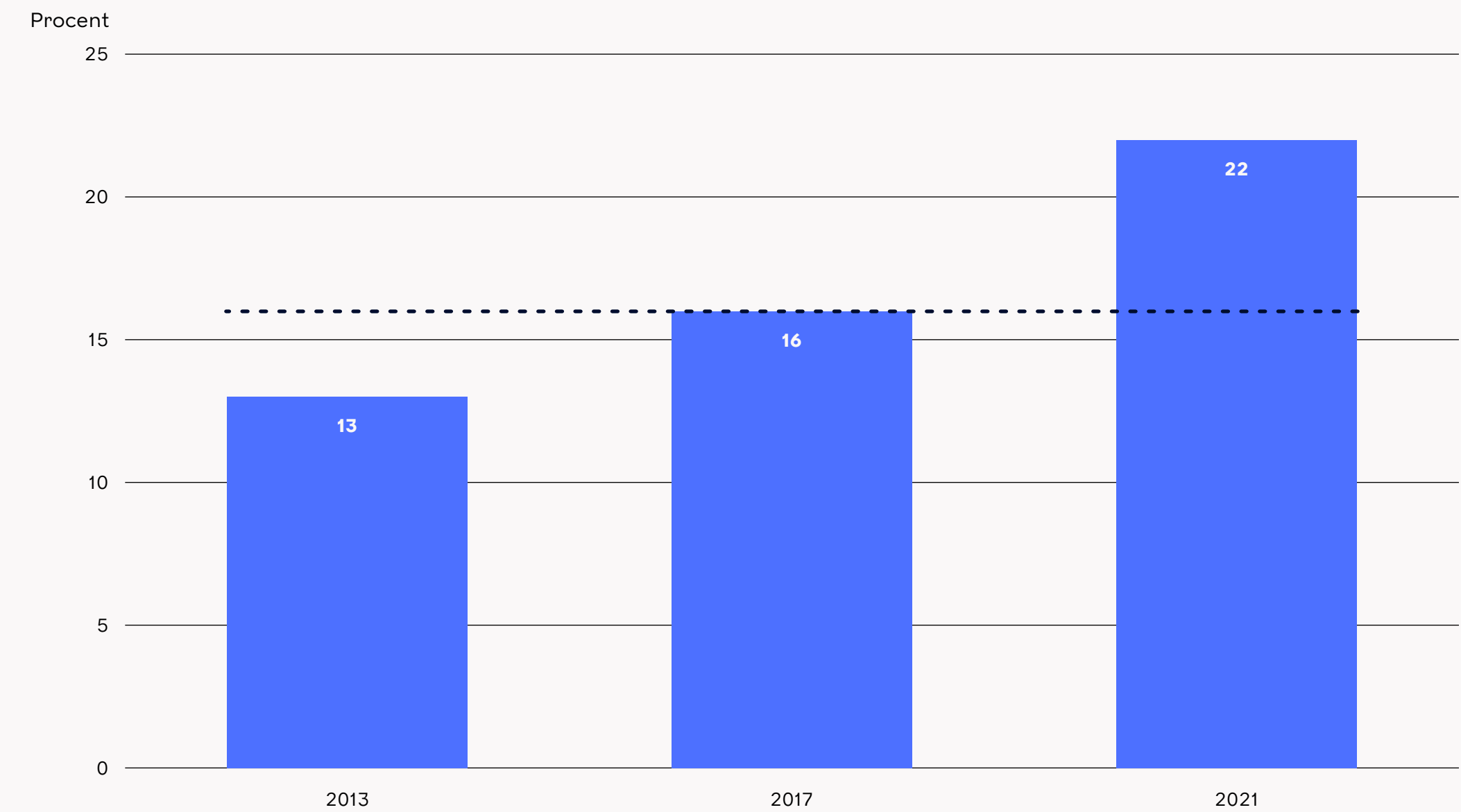
Middellevetiden for københavnere er steget fra 78 til 80 år i perioden 2010:2014 til 2019:2023. Middellevetiden er lavere i København sammenlignet med hele landet i hele perioden, men gabet er blevet mindre siden 2010 og ligger i dag på knap et år. Københavns Kommunes sundhedspolitik "Nyd livet, københavnere" har fokus på københavnernes middellevetid, som er kortere end danskernes generelt.

Kilde

Danmarks Statistik (statistikbanken.dk)

Andelen af voksne københavnere med lav score på den mentale helbredsskala

Beskrivelse

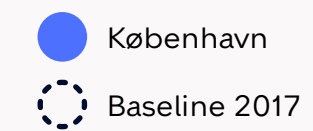
Andelen af københavnere over 16 år, der har en lav score på den mentale helbredsskala, er siden 2013 steget fra 13 procent til 22 procent i 2021. Det vil sige, at 22 procent af voksne københavnere kæmper med dårligt mentalt helbred i 2021. Fra 2017 til 2021 er der sket en særlig stor stigning i andelen med lav score på den mentale helbredsskala, hvor denne er steget med seks procentpoint.

Kilde

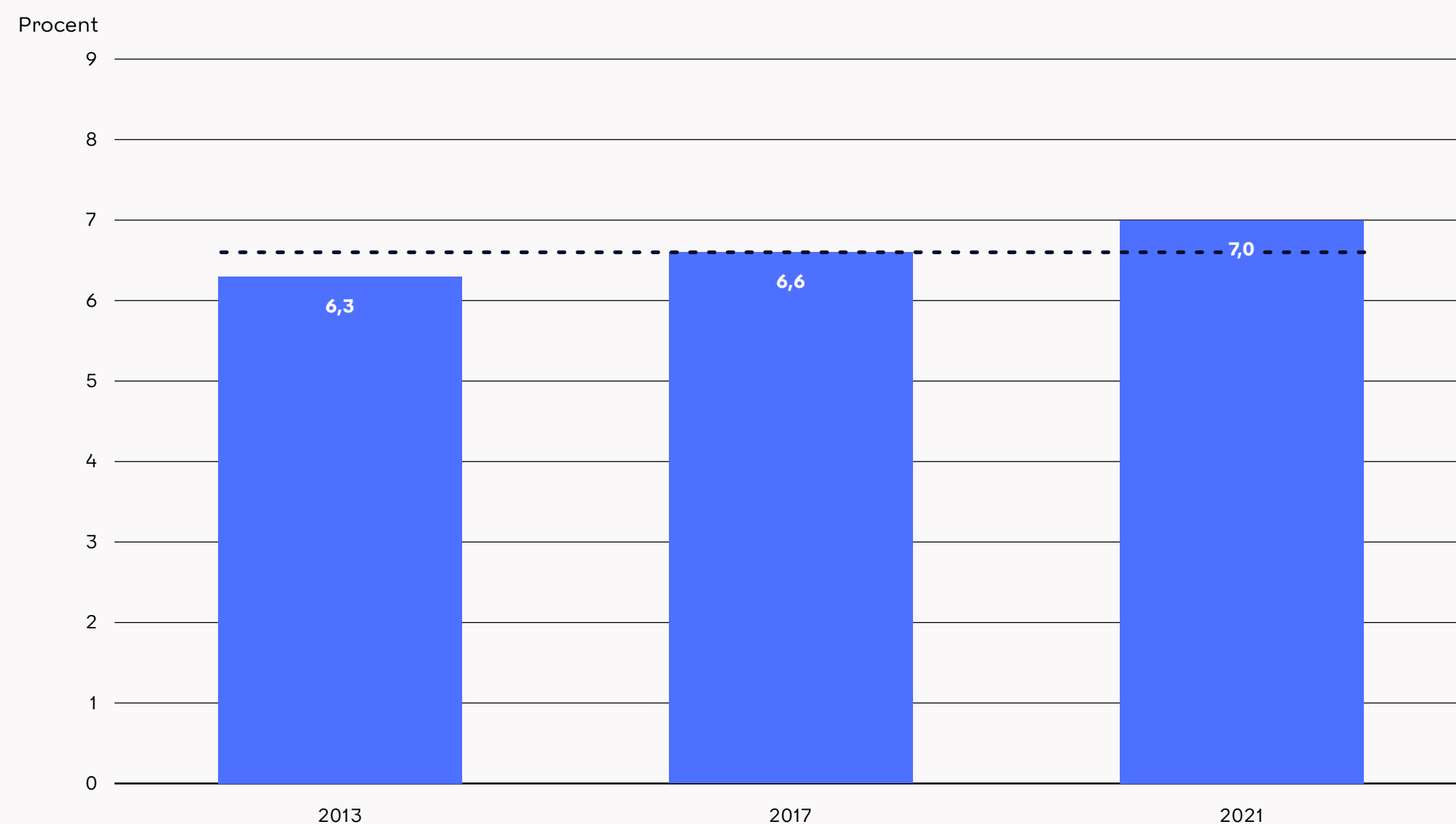
Den regionale sundhedsprofil

Note

Den regionale sundhedsprofil udarbejdes hvert fjerde år, hvorfor denne først vil blive opdateret i 2025.

Andelen af voksne københavnere med lav score på den fysiske helbredsskala

Beskrivelse

Andelen af københavnere over 16 år, der har en lav score på den fysiske helbredsskala, er steget fra ca. seks procent i 2013 til syv procent i 2021. Siden 2017 er andelen steget med 0,4 procentpoint, hvorfor udviklingen går i den forkerte retning.

Kilde

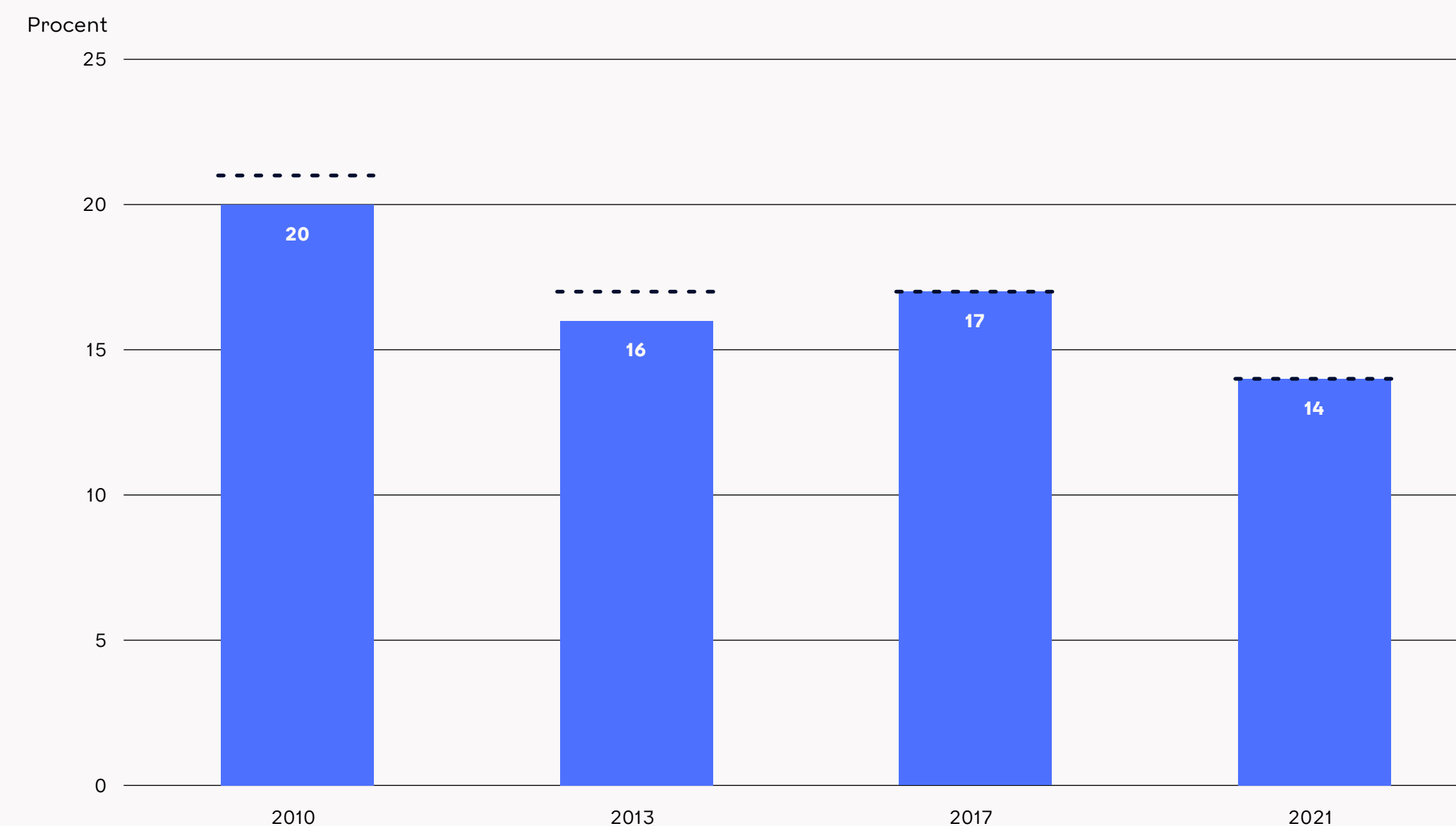
Den regionale sundhedsprofil

Note

Den regionale sundhedsprofil udarbejdes hvert fjerde år, hvorfor denne først vil blive opdateret i 2025.

- København
- Baseline 2017

Andelen af voksne københavnere, der ryger dagligt

Beskrivelse

Andelen af københavnere over 16 år, der ryger dagligt, er faldet fra 20 procent i 2010 til 14 procent i 2021. Sammenlignet med hele landet har andelen af daglige rygere været lavere i København frem til 2017, men da andelen er faldet mere i hele landet fra 2010 til 2017, ligger København i 2021 på niveau med hele landet.

Kilde

Den regionale sundhedsprofil samt den nationale sundhedsprofil

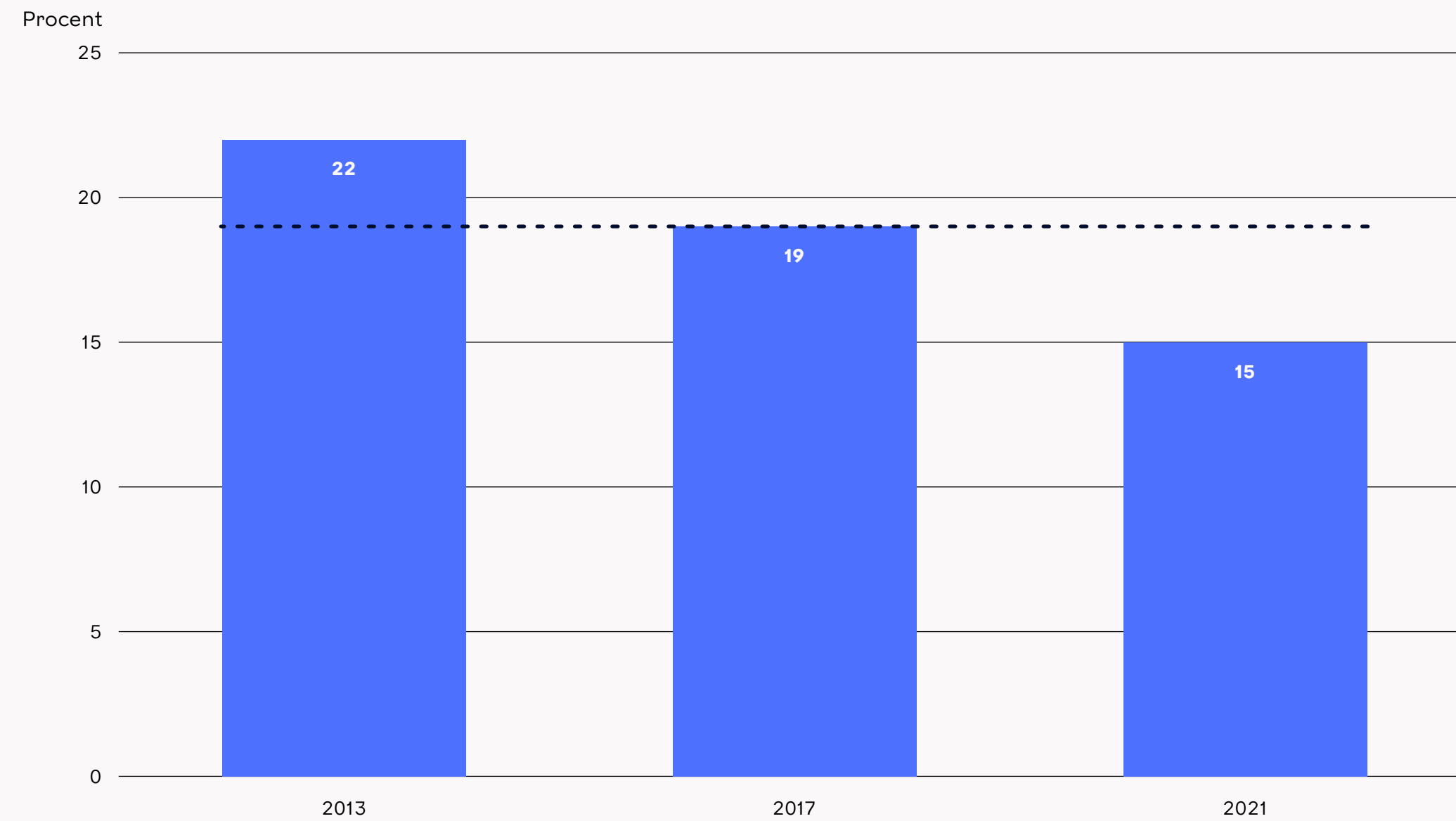
Note

Den regionale sundhedsprofil udarbejdes hvert fjerde år, hvorfor denne først vil blive opdateret i 2025.

- København
- Hele landet

Andelen af voksne københavnere, der rusdrikker ugentligt

Beskrivelse

Andelen af københavnere over 16 år, der rusdrikker ugentligt, er faldet fra 22 procent i 2013 til 15 procent i 2021. Andelen er faldet med fire procentpoint siden 2017, hvorfor udviklingen går i den rigtige retning. Alkohol er dog stadig et højt prioriteret indsatsområde i Københavns Kommunes sundhedspolitik.

Kilde

Den regionale sundhedsprofil

Note

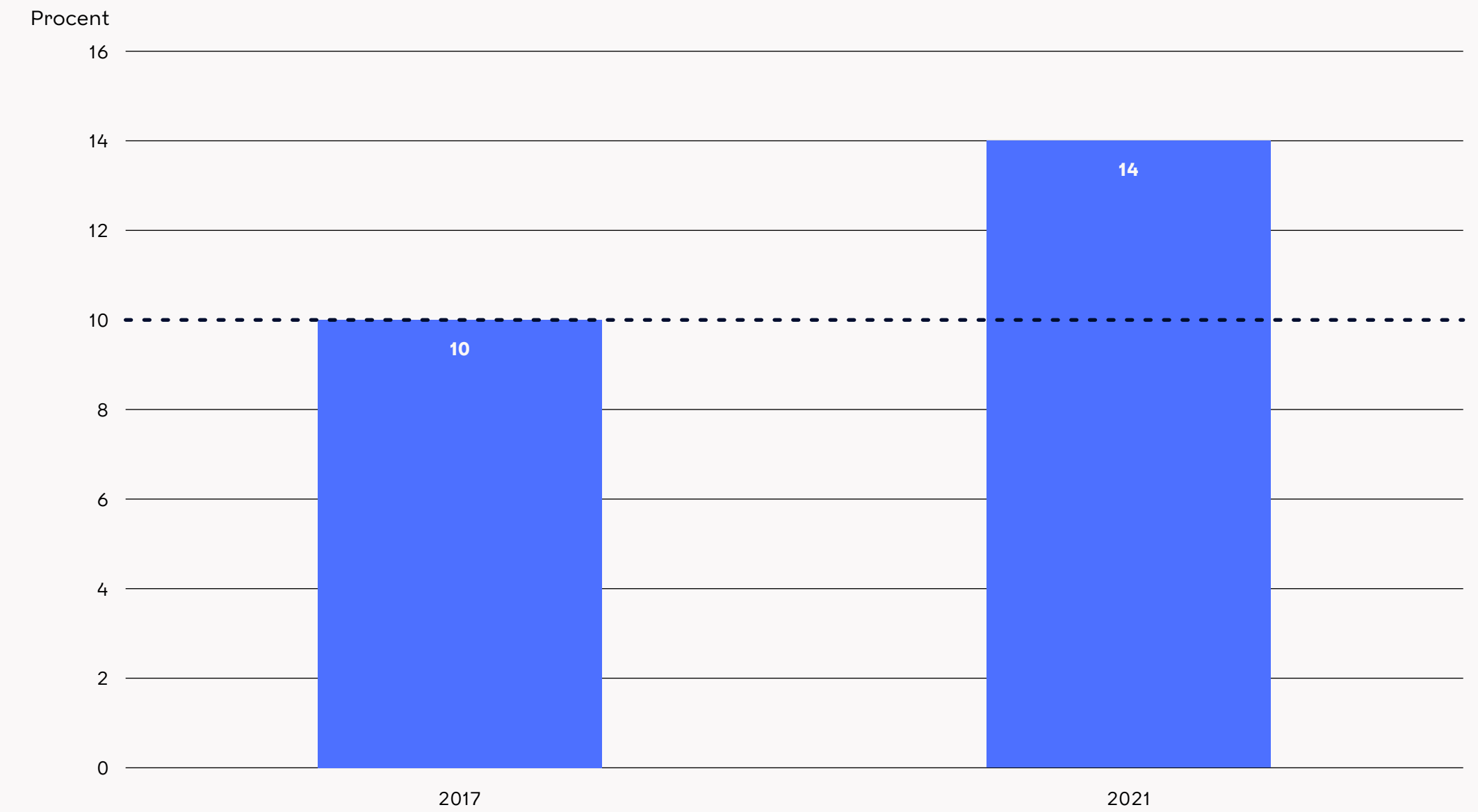
Den regionale sundhedsprofil udarbejdes hvert fjerde år, hvorfor denne først vil blive opdateret i 2025. At rusdrikke defineres i Sundhedsprofilen som at drikke fem eller flere genstande alkohol ved samme lejlighed.

- København
- Baseline 2017

FN's verdensmål
3 - Sundhed og trivsel

Andelen af voksne københavnere, der har tegn på ensomhed

Beskrivelse

Siden 2017 er andelen af københavnere over 16 år, der har tegn på ensomhed, steget fra 10 procent til 14 procent. Københavns Kommunes handleplan for bedre mental sundhed har blandt andet fokus på at forebygge ensomhed.

Kilde

Den regionale sundhedsprofil

Note

Den regionale sundhedsprofil udarbejdes hvert fjerde år, hvorfor denne først vil blive opdateret i 2025.

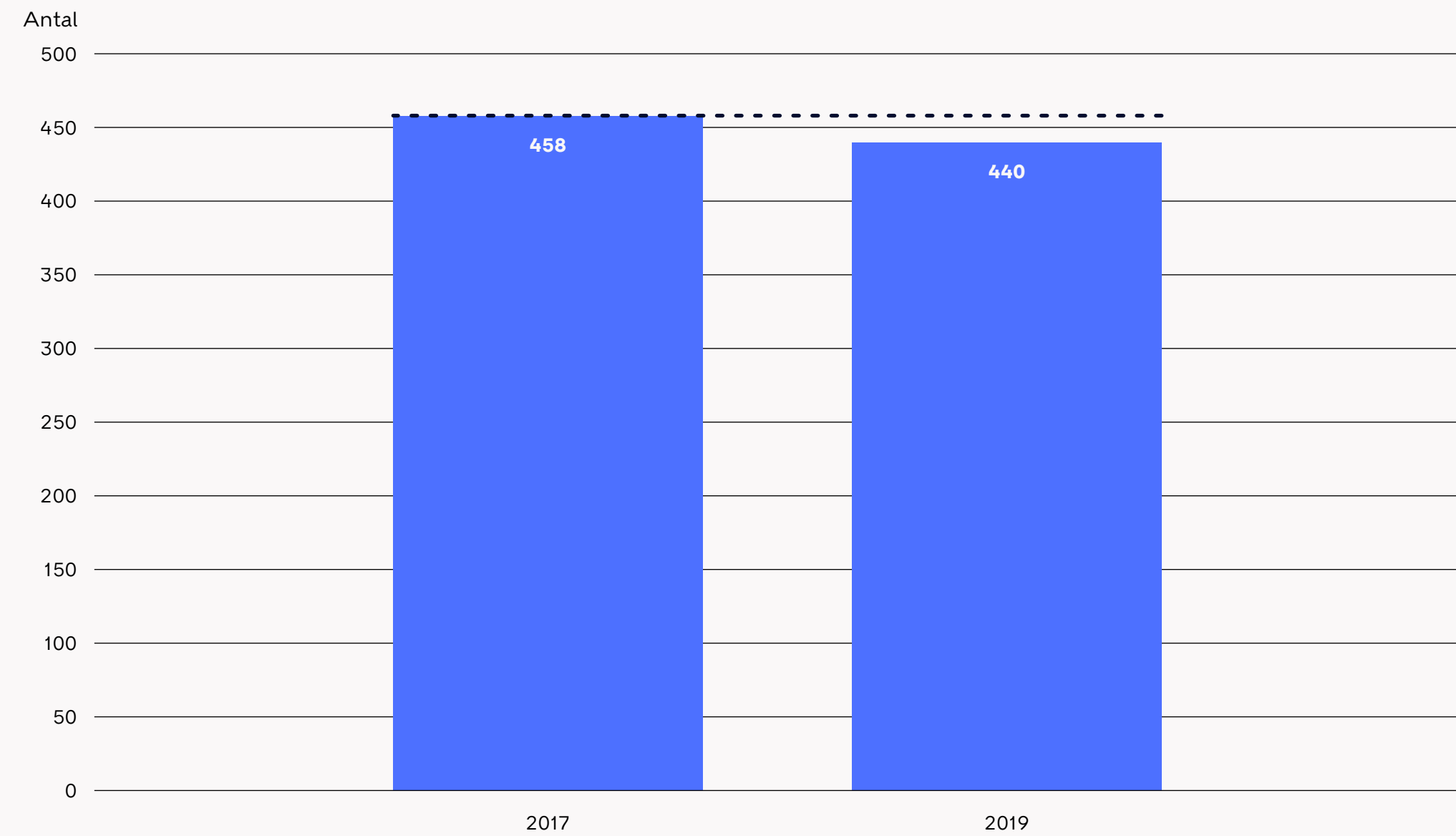
- København
- Baseline 2017

FN's verdensmål
3 - Sundhed og trivsel

Antal for tidlige dødsfald som følge af luftforurening

Beskrivelse

Luftforurening var i 2019 årsag til 440 for tidlige dødsfald svarende til omkring 12 procent af alle dødsfald i Københavns Kommune. I 2017 var det 458. Københavns Kommune arbejder med indsatsen 'Progose for luftkvalitet og system for varsling af særligt sårbare borgere', der bl.a. har til formål at varsle sårbare borgere, samt skabe øget viden om sundhedskonsekvenser af luftforurening og på den baggrund tilrettelægge og iværksætte initiativer mod luftforurening. Indsatsen bygger videre på 'Øget viden om de sundhedsskadelige virkninger af luftforurening i København' der udløb ved udgangen af 2023..

Kilde

Nationalt Center for Miljø og Energi

- København
- Baseline 2017

FN's verdensmål
3 - Sundhed og trivsel

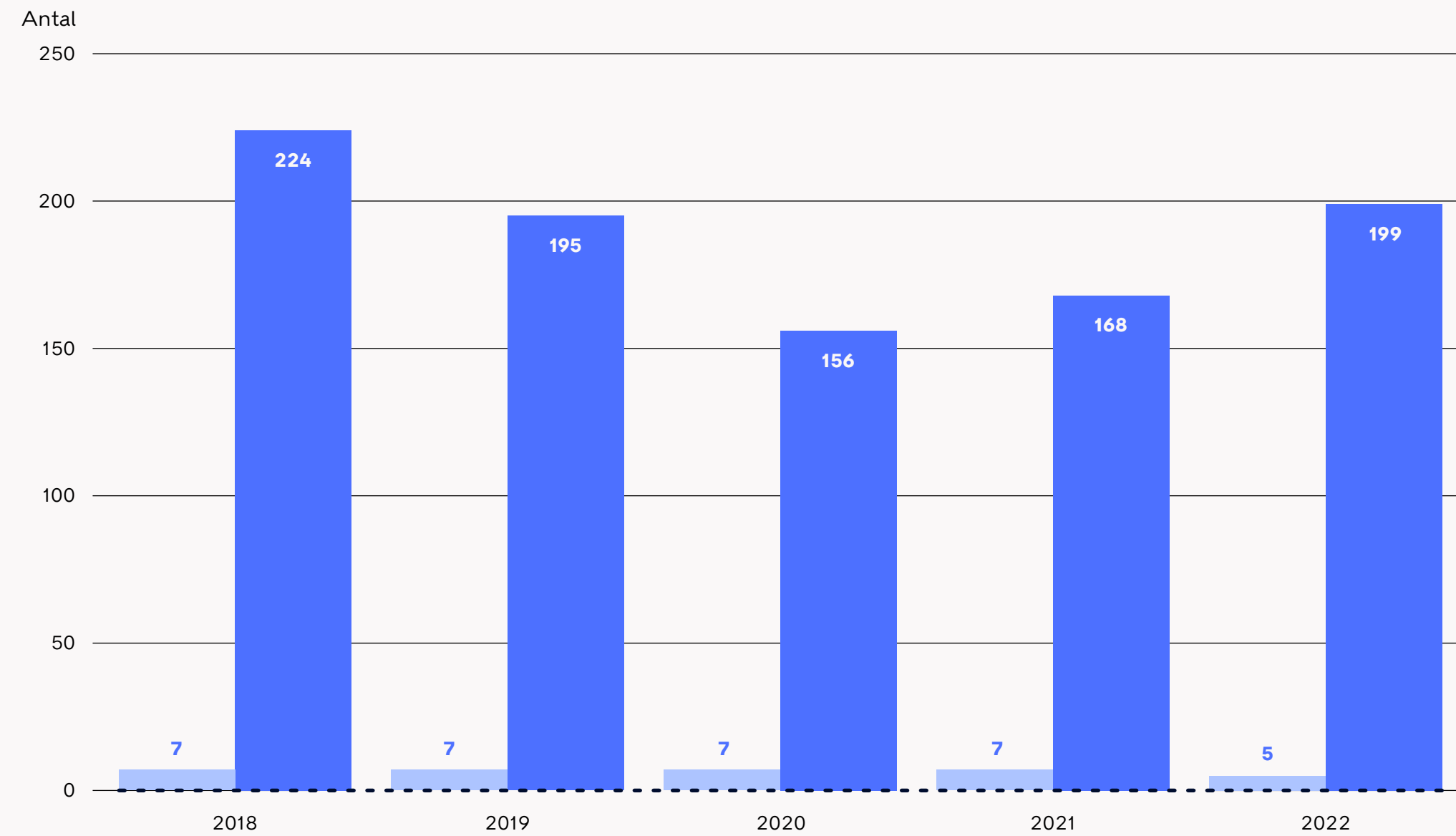

Netværk

Adgang til netværk af transport, kommunikation og støtte fra lokalsamfundet. Transportinfrastruktur, digital kommunikation, og sociale forbindelser er afgørende for at skabe muligheder og styrke velvære og modstandskraft.

Antal dræbte og alvorligt tilskadekomne i trafikken i København

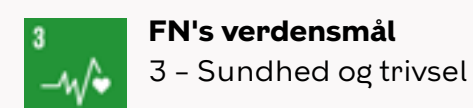
Beskrivelse

I 2022 var der samlet set 199 alvorligt tilskadekomne i trafikken i Københavns Kommune, hvilket er et fald på 11 procent siden 2018. Målsætningen er nul dræbte eller alvorligt tilskadekomne i trafikken i 2025 ifølge Kommuneplan 2019.

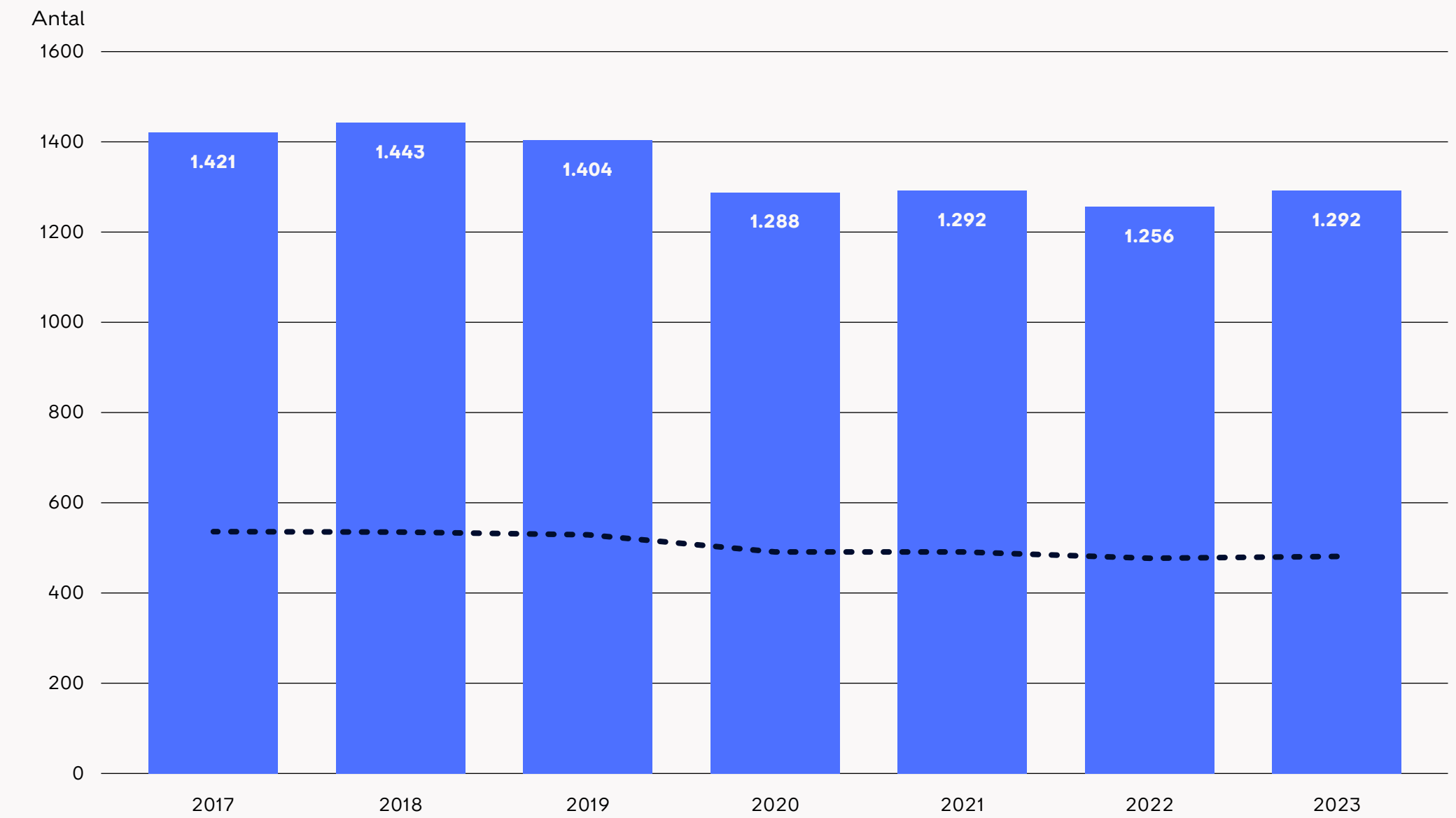
Kilde

Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning

- Alvorligt tilskadekomne
- Dræbte
- KK-målsætning

Antal borgere pr. idrætsfacilitet i Københavns Kommune

Beskrivelse

I 2023 er der 1.292 borgere i København pr. idrætsfacilitet. Det er et fald på 9 procent siden 2017, hvorfor udviklingen er gået i den rigtige retning de seneste år. Dog er der sket en lille stigning i antallet af borgere pr. idrætsfacilitet fra 2022 til 2023. Sammenlignet med hele landet har København et markant højere antal borgere pr. idrætsfacilitet. I 2023 var der i København 1.292 borgere pr. idrætsfacilitet, mens der var 481 borgere pr. idrætsfacilitet på landsplan. Med Regeringens initiativ "Tættere på - grønne byer og en hovedstad i udvikling" har Københavns Kommune fået ekstra anlægsmåltal til at bygge og renovere flere idrætsanlæg, så færre københavnere fremadrettet skal vente på at kunne dyrke idræt på grund af mangel på idrætsfaciliteter.

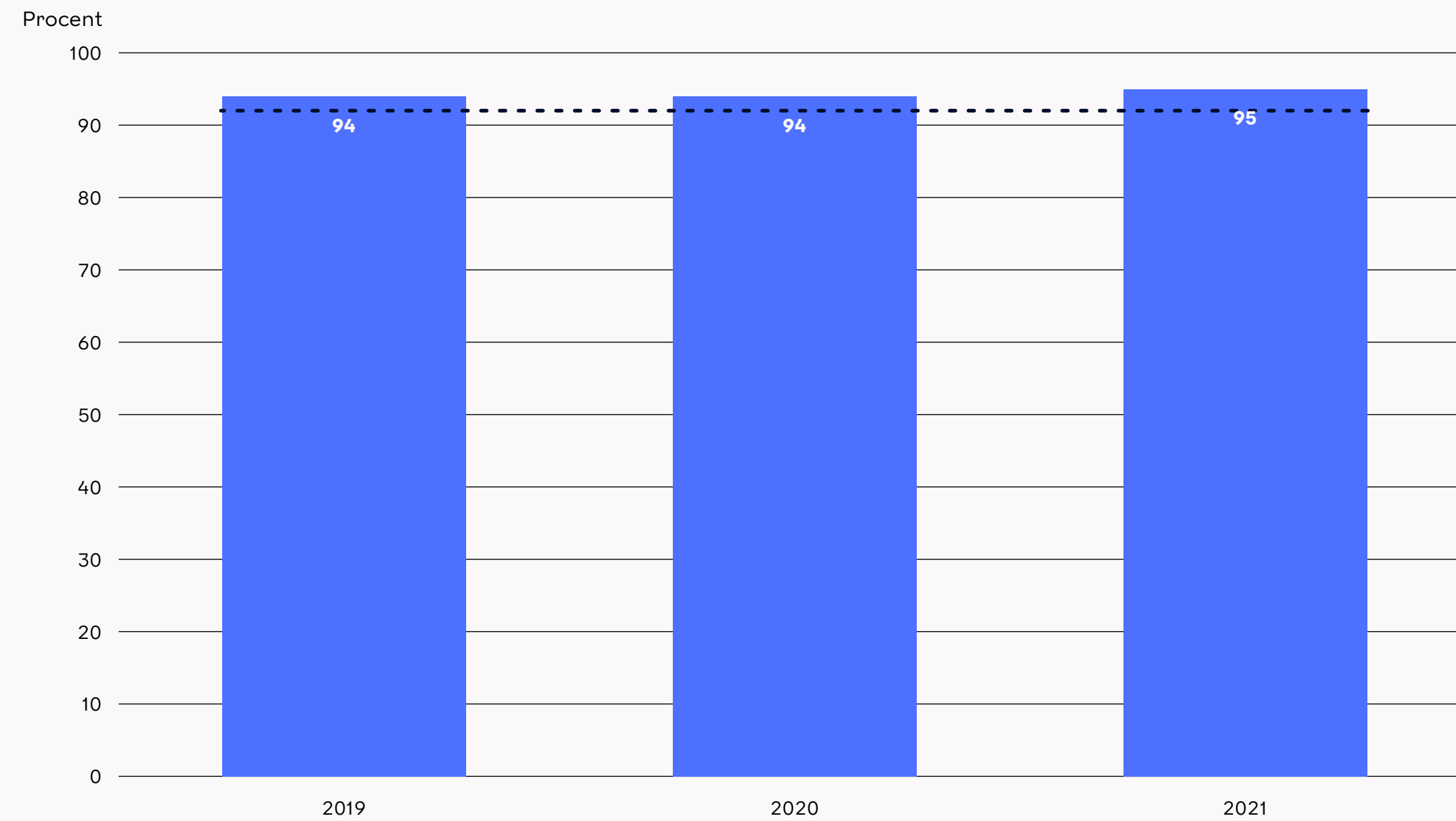
Kilde

Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk)

- København
- Hele landet

Andelen af københavnere, der er tilmeldte brugere af digital post

Beskrivelse

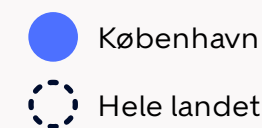
95 procent af borgere over 15 år i Københavns Kommune var i 2022 tilmeldt digital post. Der er samlet set sket en stigning i andelen af brugere siden 2019. København lever desuden op til målsætningen, idet kommunen ligger over landsgennemsnittet.

Kilde

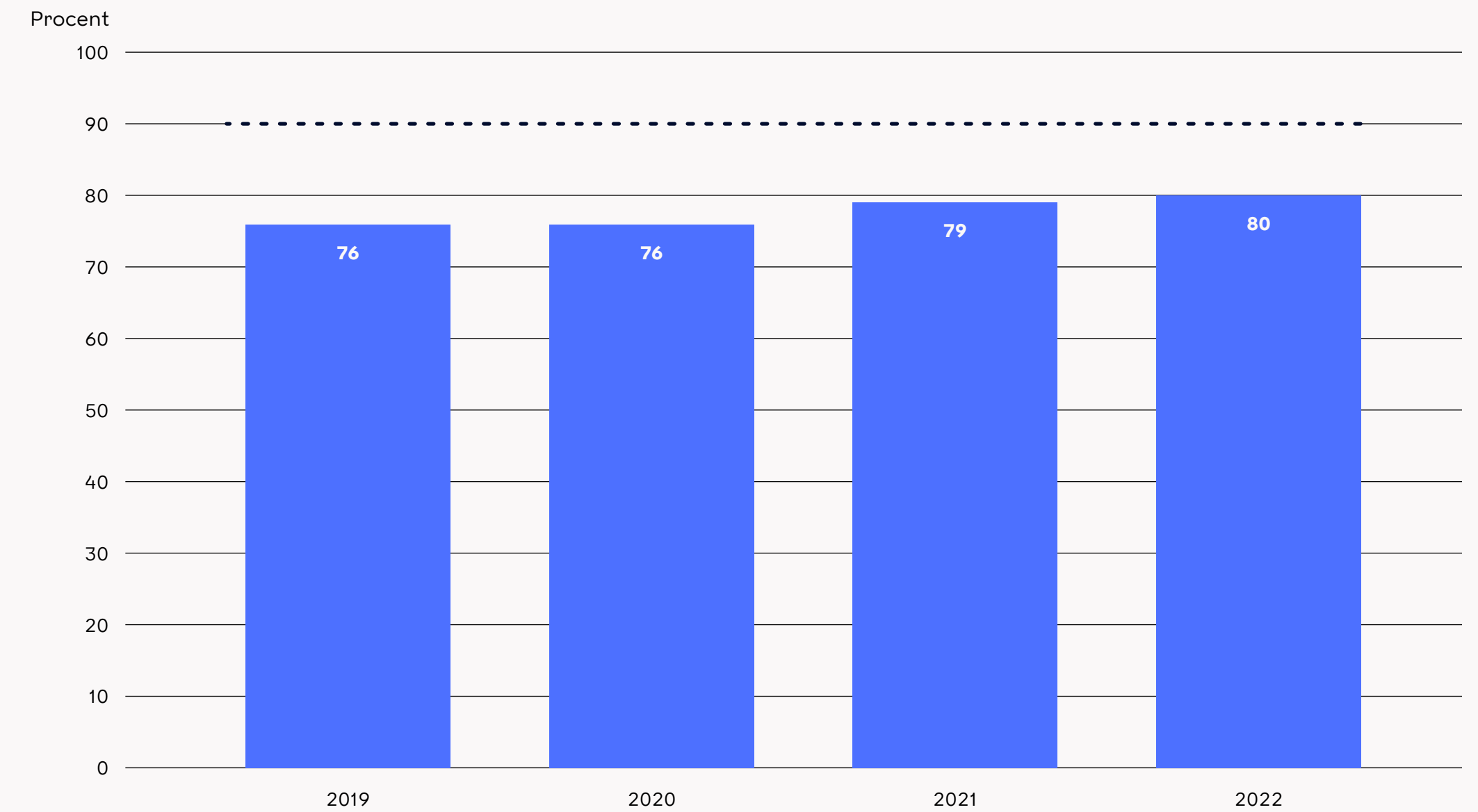
Digitaliseringsstyrelsen

Note

Data er opgjort på baggrund af statistik fra 1. kvartal i de udvalgte år. Der er desuden taget højde for de borgere, som har frameldt sig digital post.

Andelen af københavnere, der oplever, at det er nemt at komme rundt i byen

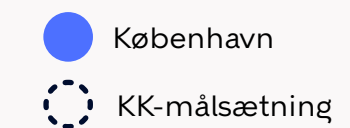

Beskrivelse

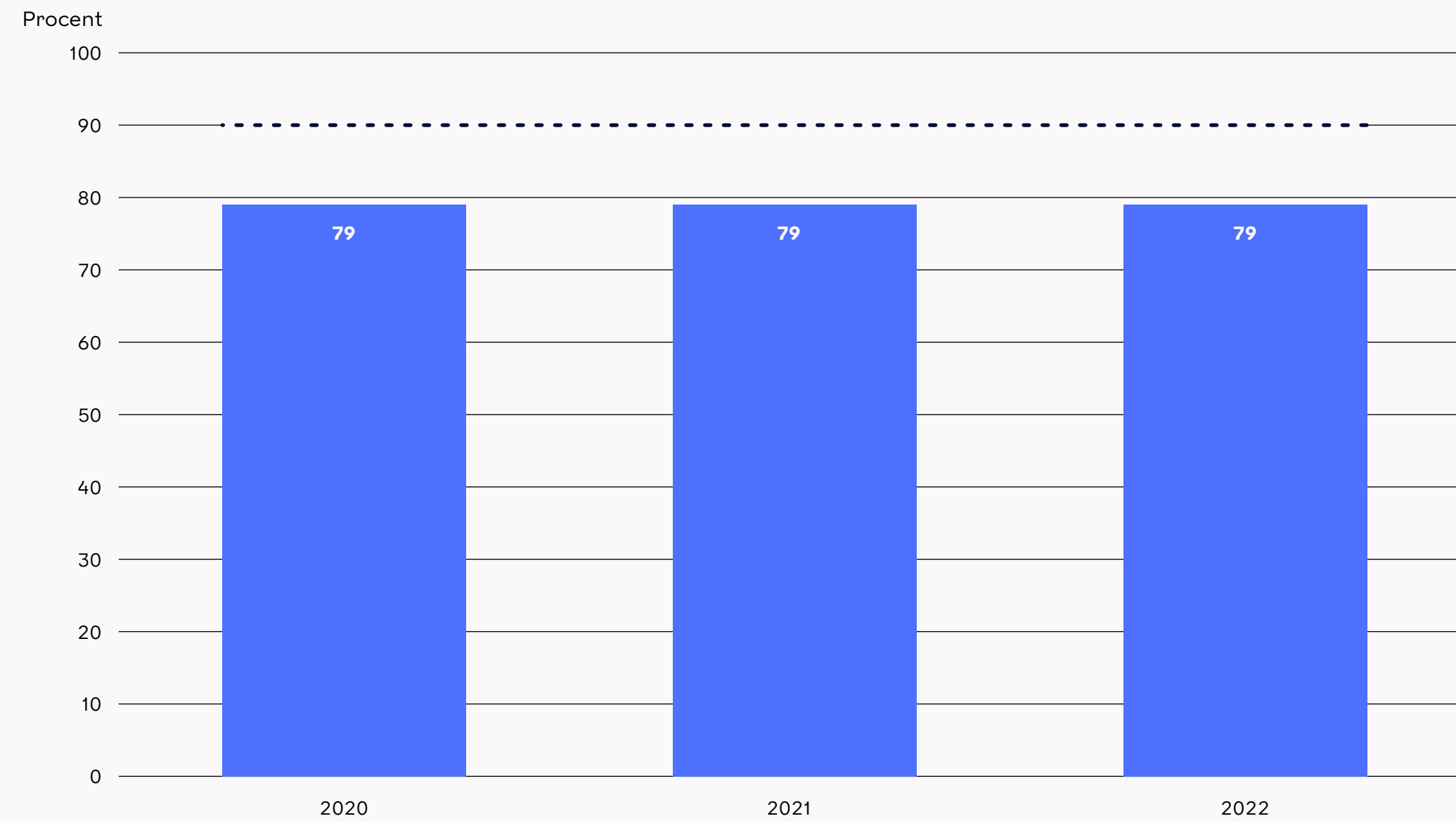
I 2022 oplever 80 procent af københavnere, at det er nemt at komme rundt i byen. Dette er en stigning siden 2019 på fire procentpoint. På trods af den positive udvikling har København endnu ikke nået målsætningen om, at 90 procent skal have en oplevelse af, at det er nemt at komme rundt i København.

Kilde

Københavns Kommunes, "Fællesskab København: Status på mål 2022" og Borgerpanelet

Andelen af cyklende københavnere, der er trygge i trafikken

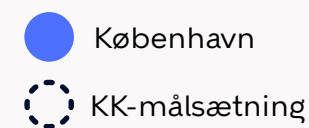

Beskrivelse

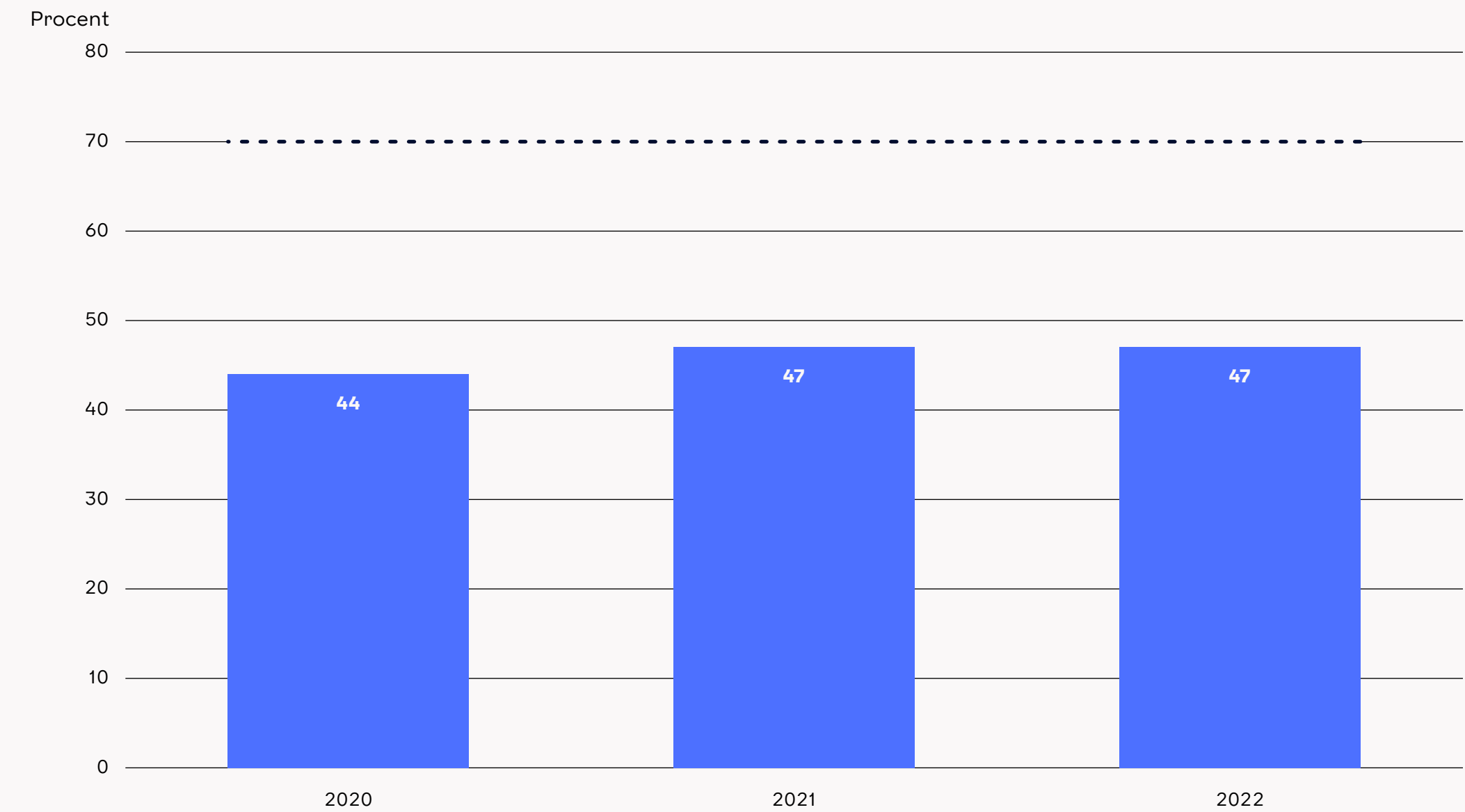
79 procent af de københavnere, der cykler i byen, oplever at føle sig trygge i trafikken i 2022. Københavns Kommunes Cykelstrategi 2011 til 2025 har en målsætning om, at 90 procent skal føle sig trygge som cyklister i byen, hvilket endnu ikke er opnået.

Kilde

Københavns Kommunes Cykelregnskab 2022

Andelen af københavnere, der er tilfredse med mulighederne for cykelparkering i København

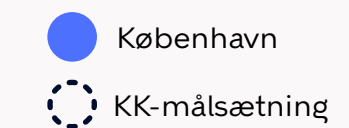

Beskrivelse

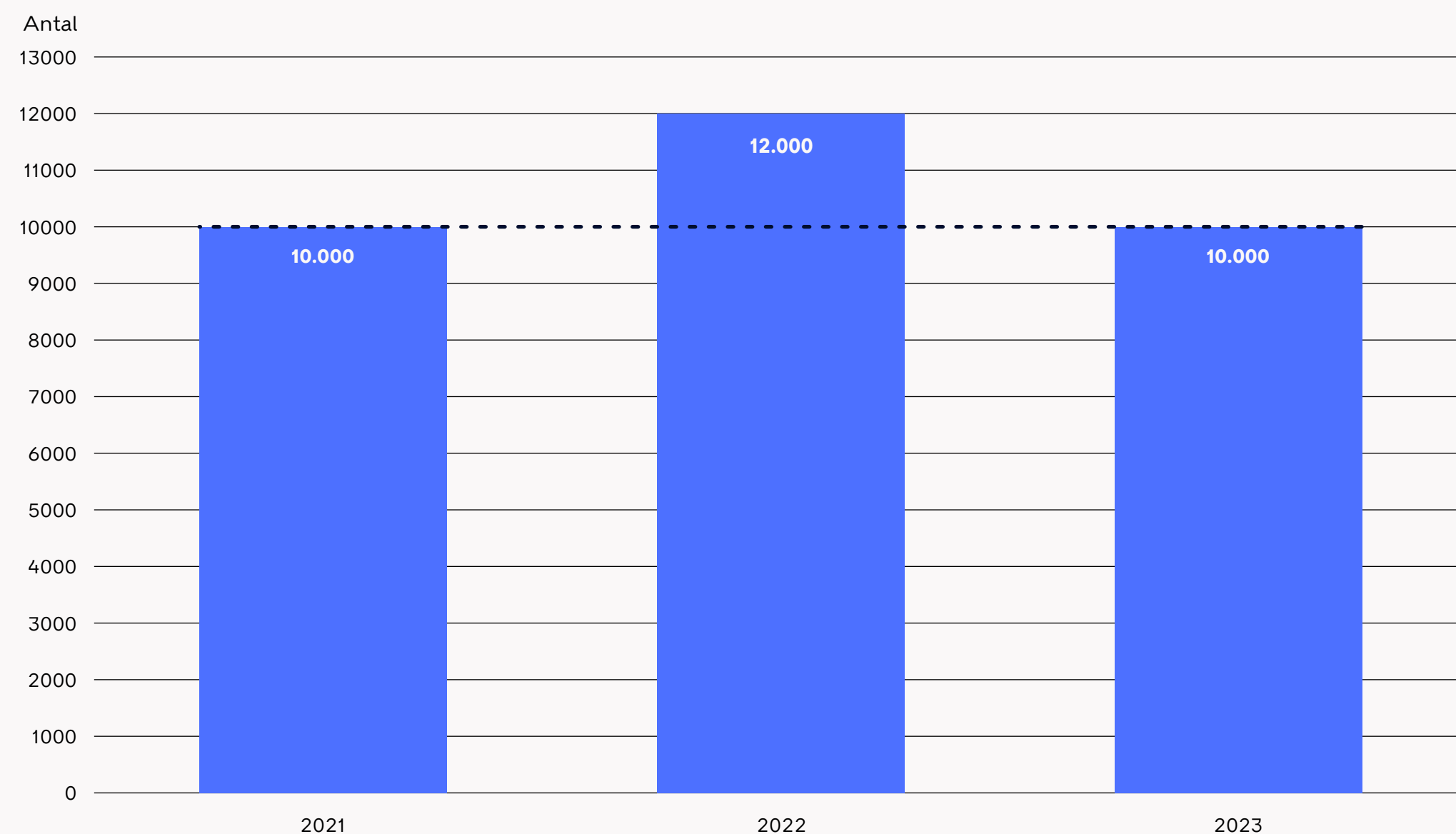
I 2022 er 47 procent af københavnere tilfredse med mulighederne for cykelparkering i København, hvilket er en stigning på tre procentpoint siden 2020. Københavns Kommune har en målsætning om, at 70 procent af københavnere skal være tilfredse med mulighederne for cykelparkering i byen i 2025. På trods af den positive udvikling lever København ikke op til denne målsætning.

Kilde

Københavns Kommunes Cykelregnskab 2022

Antal medlemsskaber i seniorklubber, der modtager tilskud fra Københavns Kommune

Beskrivelse

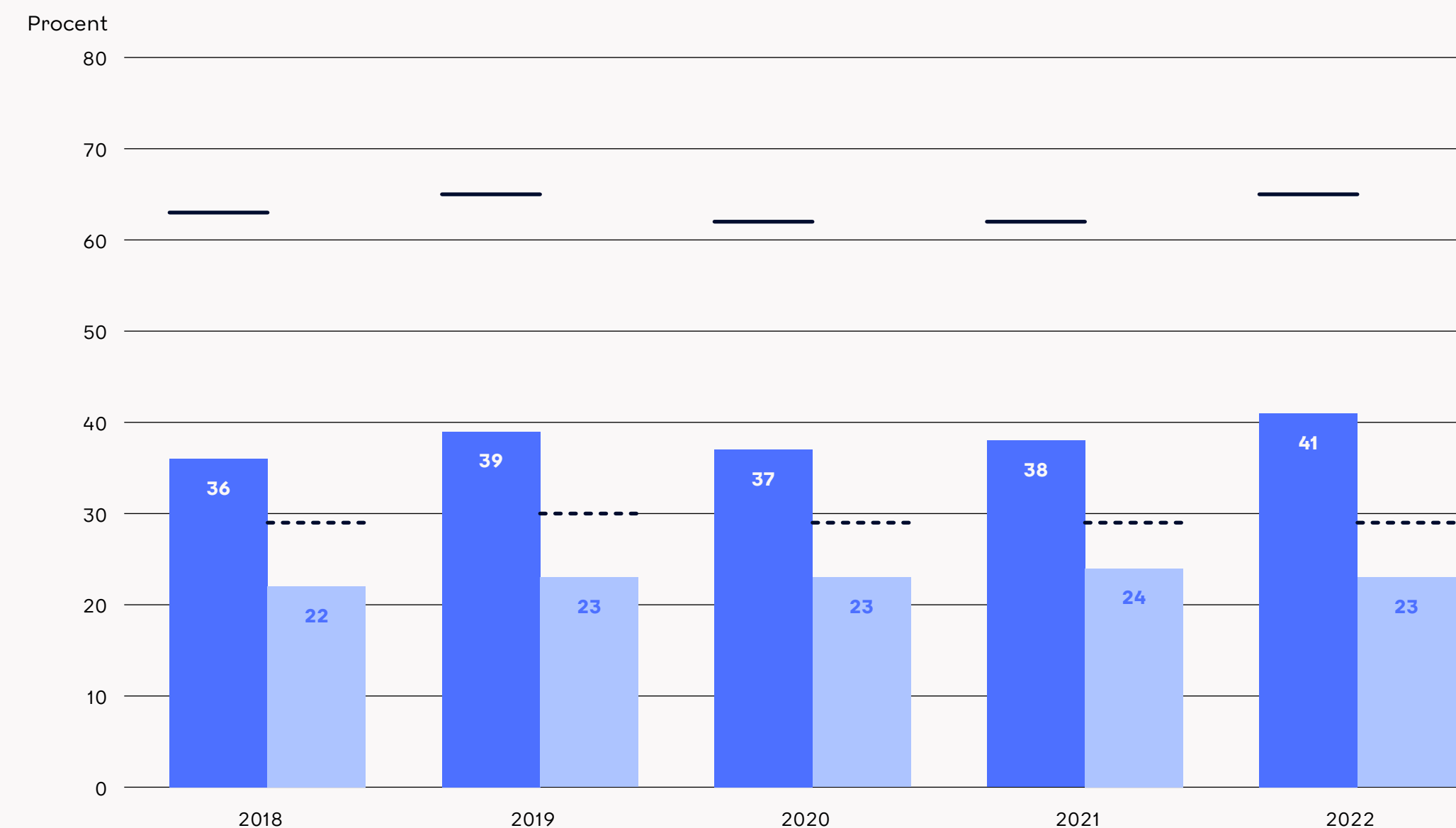
Københavns Kommune har en vision om, at fællesskaber skal understøtte en række indsatser, der skal forebygge og bekæmpe ensomhed. Kommunen samarbejder med organisationer i civilsamfundet om at fremme og understøtte frivillige fællesskaber for ældre. Københavns Kommune yder årligt tilskud til seniorklubber efter Servicelovens § 79, der har et aktiverende og sundhedsfremmende formål. Antallet af medlemsskaber i seniorklubber med tilskud er faldet fra ca. 12.000 i 2022 til 10.000 i 2023.

Kilde

Københavns Kommunes Sundhed- og Omsorgsforvaltning

- København
- Baseline 2021

Andelen af københavnere, der er medlem af en idrætsforening

Beskrivelse

I 2022 var 41 procent af de københavnske børn og unge (0 til 24 år) medlemmer af en idrætsforening. Dette er under landsgennemsnittet, som var på 65 procent i 2022. Dog er der sket en stigning fra 36 procent i 2018. Den positive udvikling er understøttet af kommunale indsatser og puljer samt strategiske partnerskaber med foreninger og idrættens organisationer målrettet styrkelse af foreningsdeltagelsen. En række eksempler på disse initiativer er Udviklingspuljen, Sociale Partnerskaber, Pigepartnerskaber, 10.000 flere børn og unge i idrætsforeningerne, Aktive børn i forening m.m.

23 procent af de voksne københavnere (25+ år) var i 2022 medlem af en idrætsforening. Der ses hverken en betydelig stigning eller fald over de seneste fem år. På landsplan var 29 procent af den voksne befolkning medlem af en idrætsforening i 2022.

Kilde

Det CentraleForeningsregister og Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk)

Note

Medlemstal for Københavns Kommune indgår i landsgennemsnittet.

- København 0-24 år
- Hele landet 0-24 år
- København 25+ år
- Hele landet 25+ år

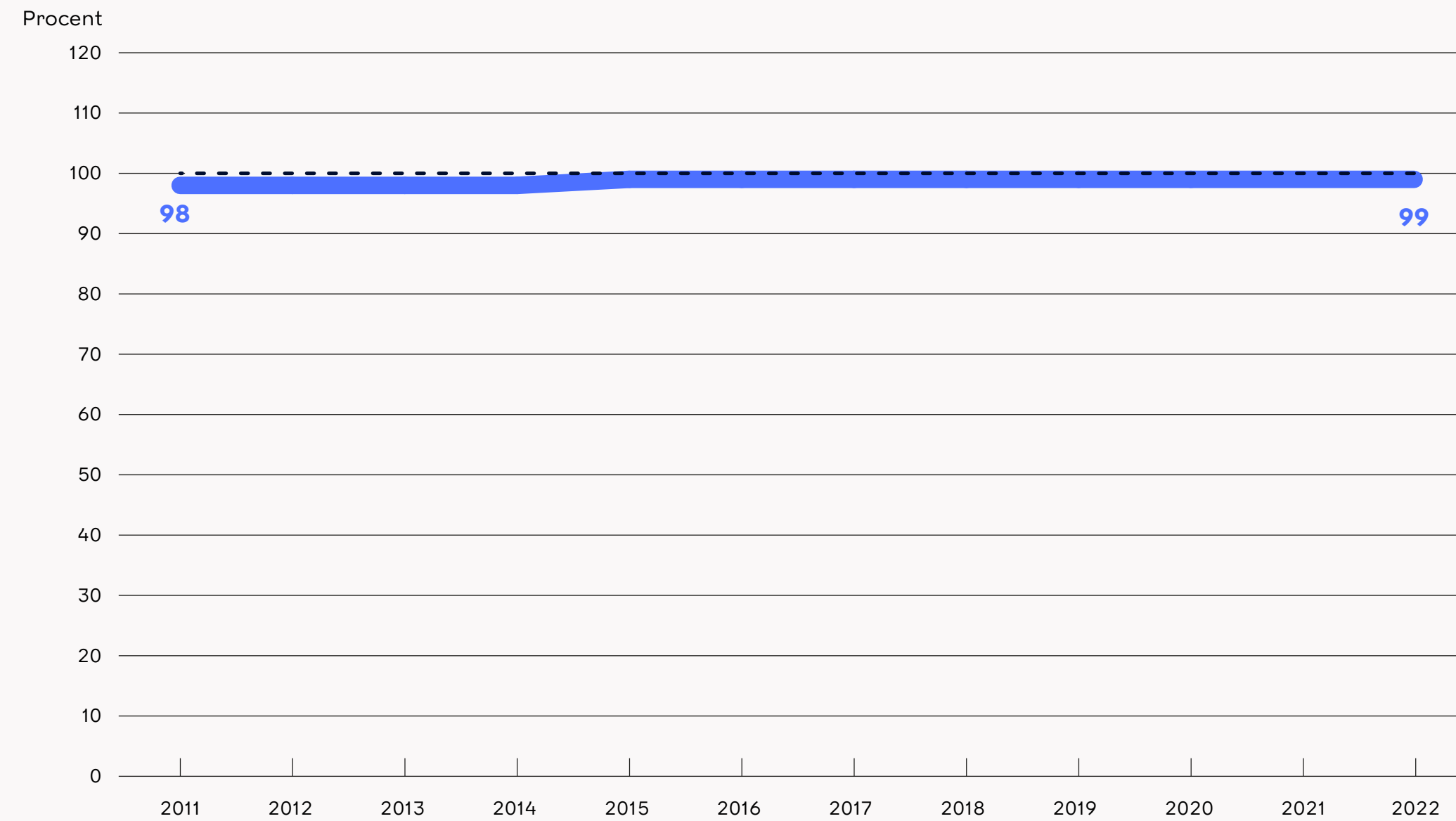

Energi

Adgang til grøn energi, som er til at betale.
Adgang til energi er en forudsætning for
husholdningsliv, sundhedspleje, den lokale
økonomi, uddannelsessystemet m.m.

Andel af varmebehovet, der er dækket af fjernvarme

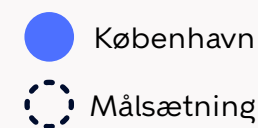

Beskrivelse

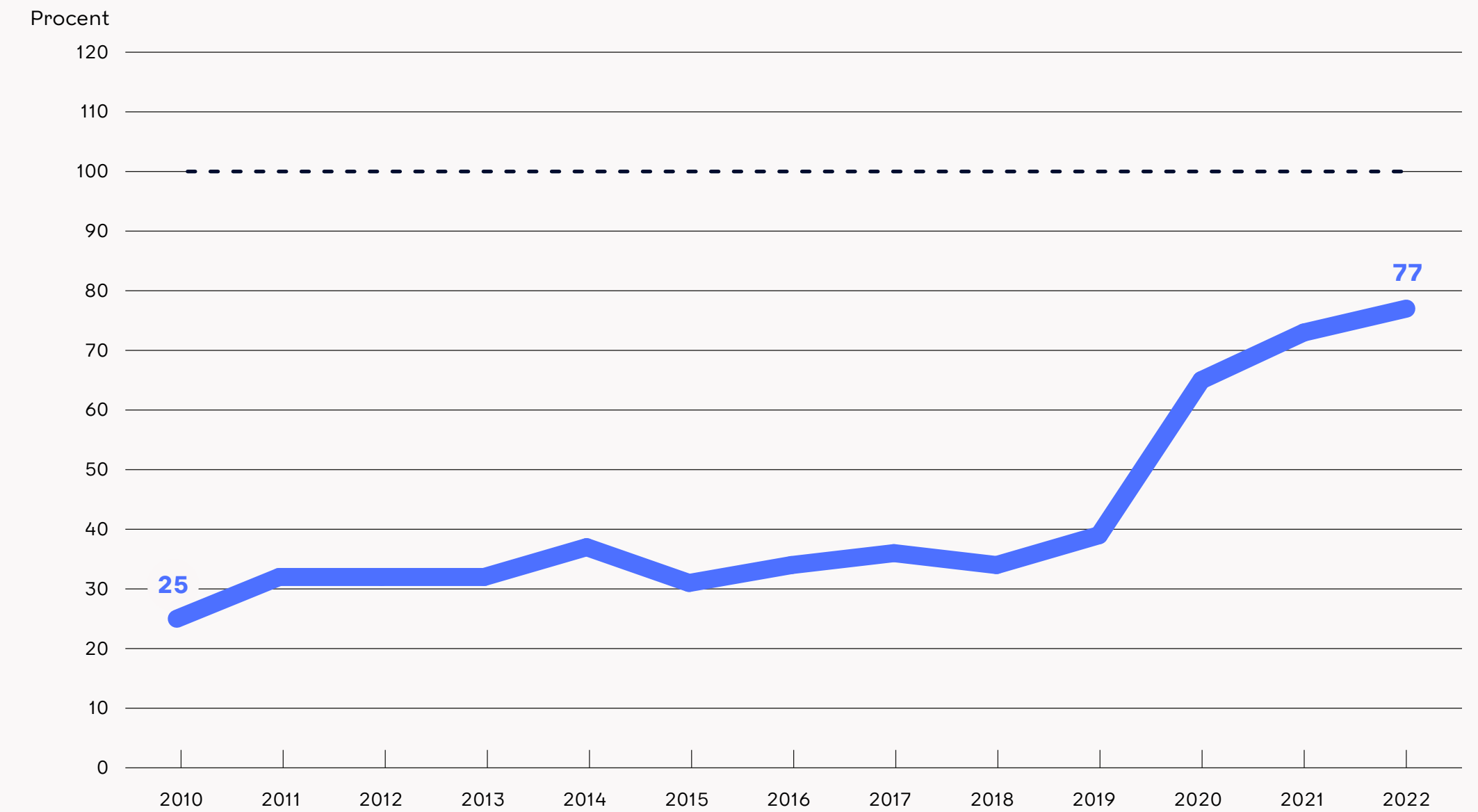
HOFOR forsyner hele Københavns Kommune med fjernvarme og dækker ca. 99 procent af varmebehovet i kommunen. Fjernvarmen bliver brugt til opvarmning af huse, lejligheder, erhverv og varmt vand til bad og vandhaner. Størstedelen af fjernvarmen bliver produceret på kraftvarmeverker og affaldsforbrændingsanlæg og fordeles ud til forbrugerne via et vandsystem. For at spare mere på varmen i København er en del af vandsystemet blevet omlagt til et lavtemperatur fjernvarmenet. Denne omlægning har reduceret varmetabet i vandsystemet og giver en mere effektiv drift af produktionsanlæggene.

Kilde

HOFOR

Andel af vedvarende energi i energiforsyningen

Beskrivelse

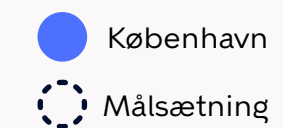
Siden 2010 er andelen af vedvarende energi i energiforsyningen steget fra 25 procent til 77 procent i 2022. Ifølge Klimaplanen 2025 skal København have sikret en elproduktion baseret på vedvarende energi, der samlet overstiger byens elforbrug.

Kilde

Energistyrelsen, HOFOR, Energidataservice.dk og BIOFOS

Note

Opgørelsen af andel vedvarende energi i energiforsyningen er ændret i forhold til Københavns Doughnut 2023, da metoden for opgørelsen er blevet justeret.

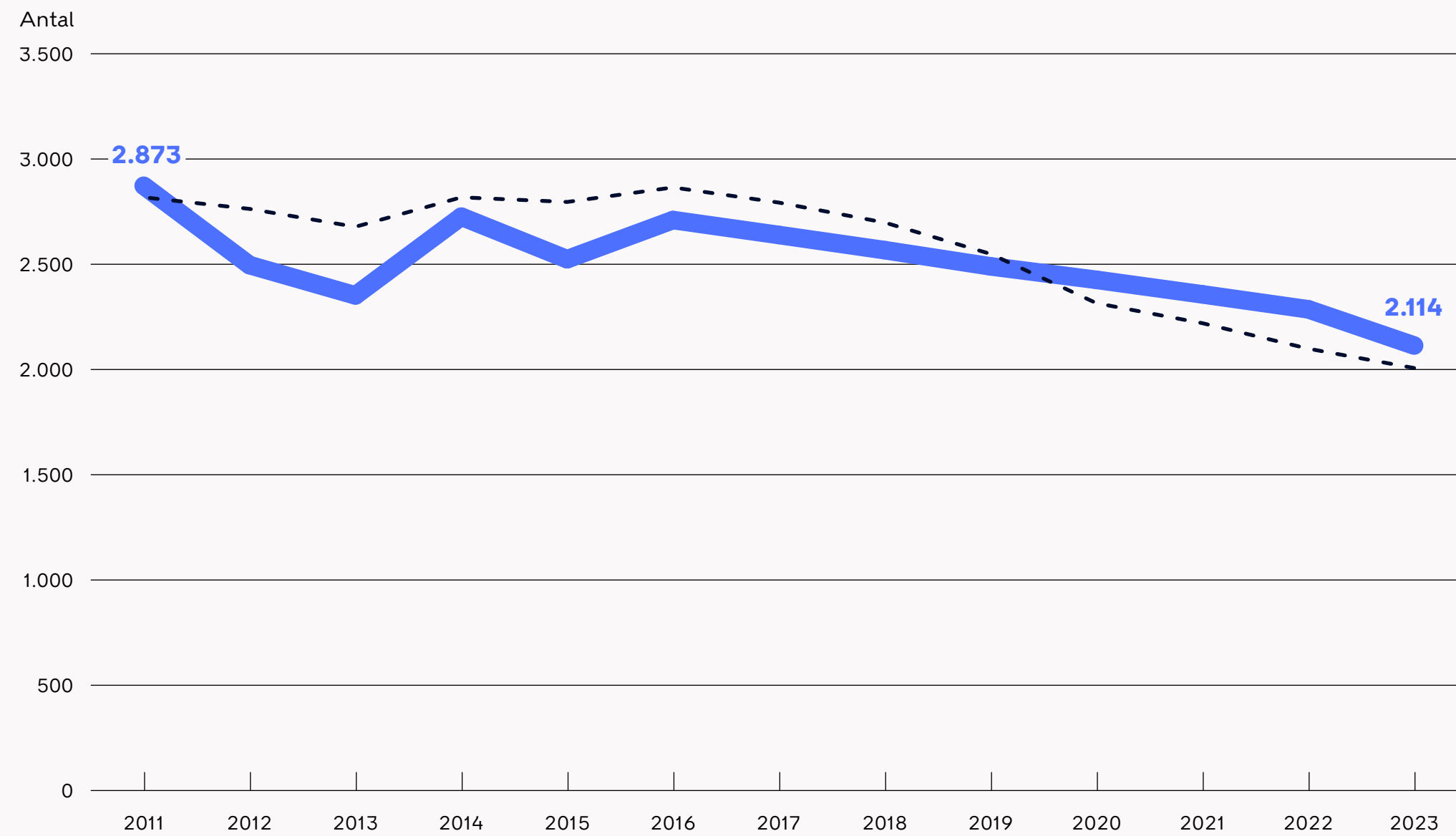

Vand

Adgang til rent vand og ordentlige sanitære forhold. Vand er en daglig nødvendighed for at drikke, bade, lave mad og vaske tøj.

Antal boliger uden eget WC i boligen

Beskrivelse

Antallet af boliger i København, der ikke er registreret med eget toilet inde i boligen, er siden 2011 reduceret med ca. 26 procent, men over 2.100 husstande i København har stadig ikke tidssvarende toiletforhold. Københavns Boligkommission har fra 2023 kortlagt og igangsat en opfølgende indsats målrettet disse boliger, og kommunen tilbyder i dag bygningsfornyelsesstøtte til etablering af toilet og badeværelse i boliger, som mangler.

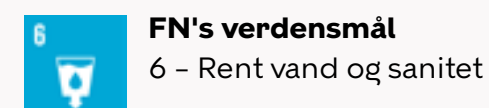
Kilde

Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk)

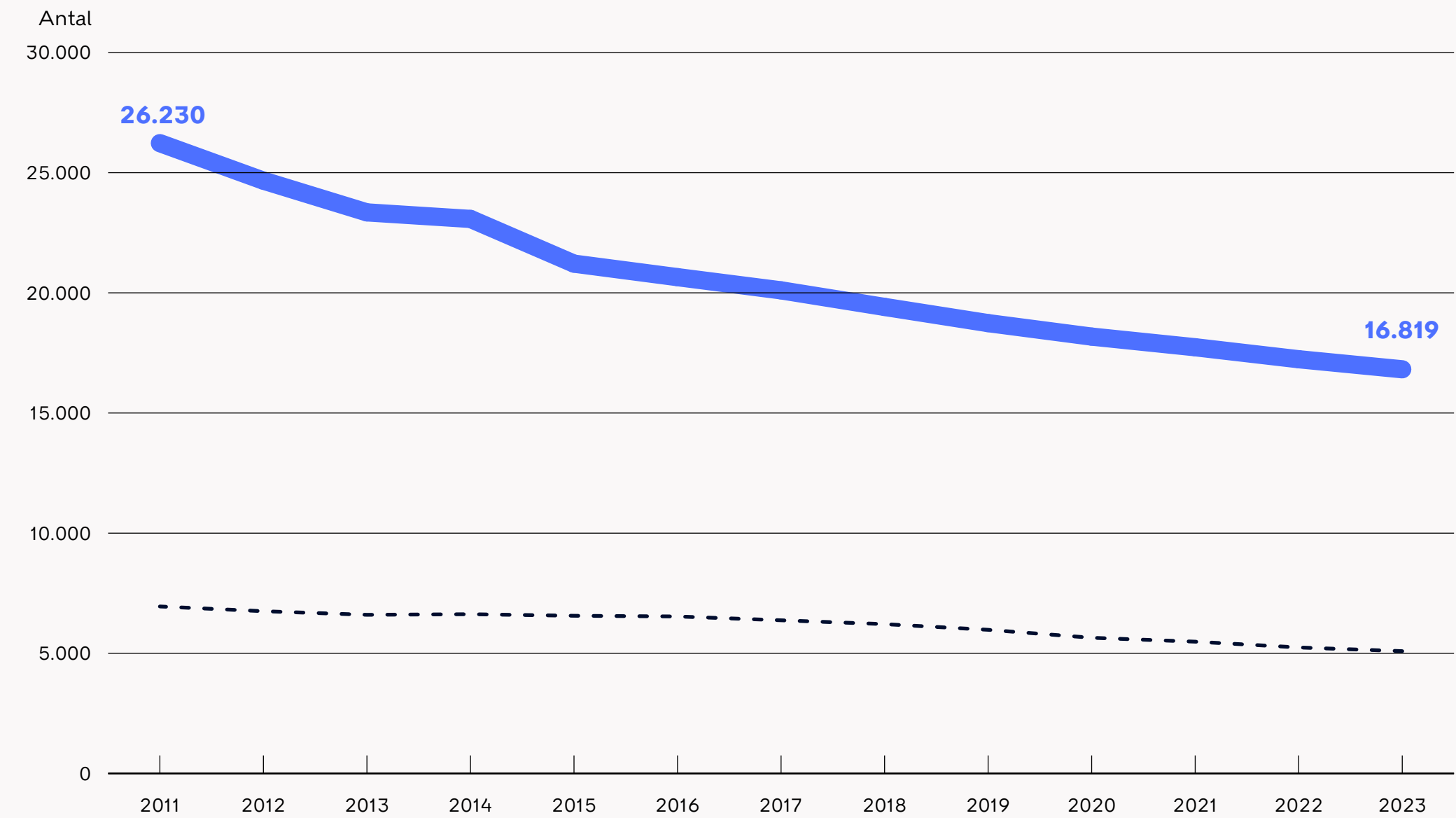
Note

Opgørelsen medtæller boliger uden WC, boliger registreret med uoplyst toiletforhold, og boliger med adgang til WC udenfor boligen (fx toilet på bagtrappen i ældre etagebyggerier). Benchmark er de øvrige fem byer i 6-bysamarbejdet, omregnet i forhold til hvis de havde samme antal boliger som København.

- København
- 6-by (ekskl. København)

Antal boliger uden eget bad i boligen

Beskrivelse

Antallet af boliger i København, der ikke er registreret med eget bad inde i boligen, er siden 2011 reduceret med ca. 36 procent, men over 16.800 husstande i København kan stadig ikke tage bad i deres egen lejlighed. Københavns kommune tilbyder i dag bygningsfornyelsesstøtte til etablering af toilet og badeværelse i boliger, som mangler.

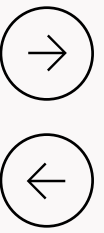
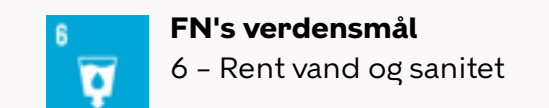
Kilde

Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk)

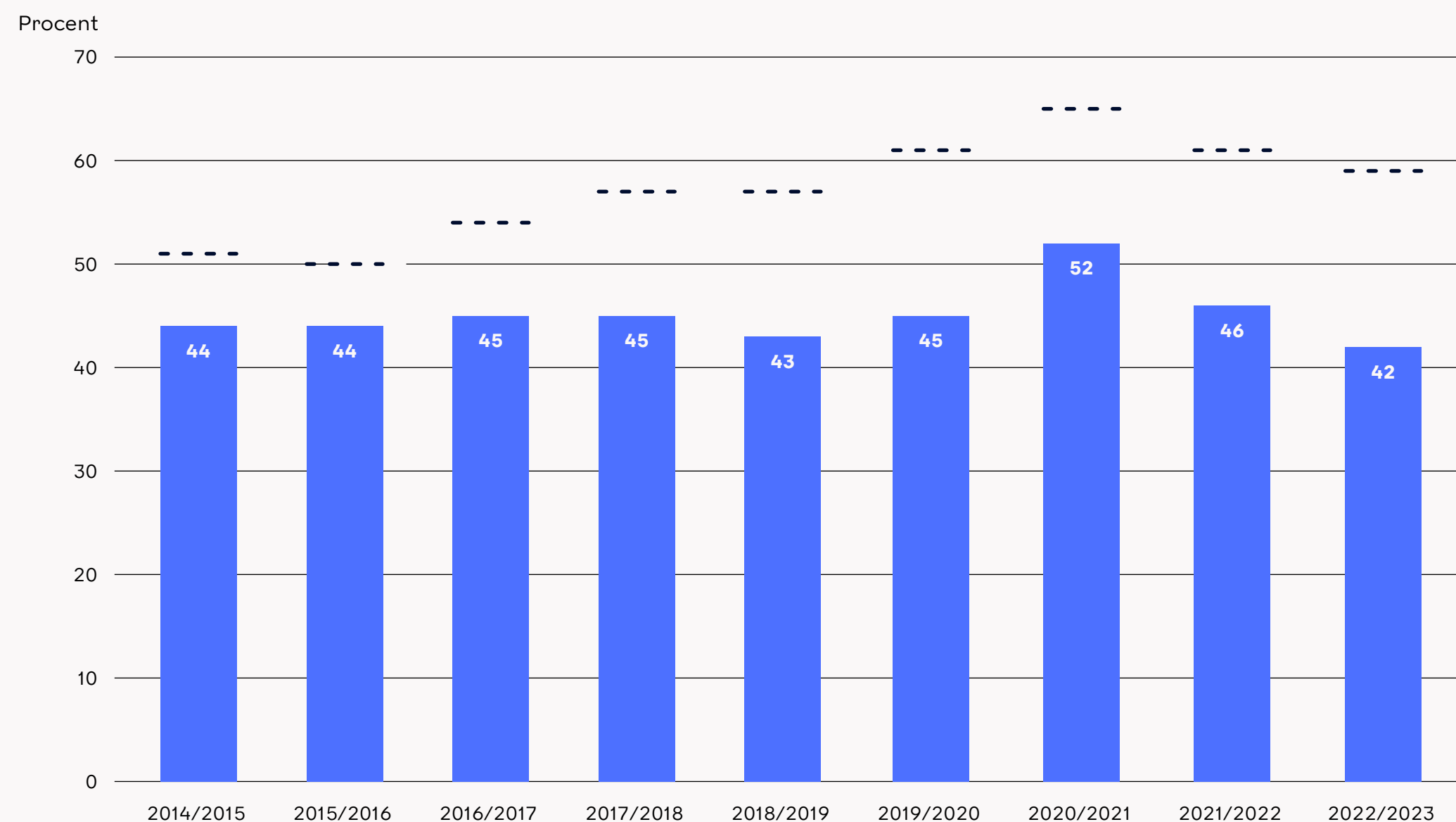
Note

Opgørelsen medtæller boliger uden bad, boliger registreret med uoplyst badeforhold, og boliger med adgang til bad udenfor boligen (fx i kælderen i ældre etagebyggerier). Benchmark er de øvrige fem byer i 6-bysamarbejdet, indekseret i forhold til, hvis de havde samme antal boliger som København.

- København
- 6-by total (ekskl. København), indekseret

Andelen af elever, der vurderer at have rene toiletforhold i grundskolen

Beskrivelse

I skoleåret 2022/2023 vurderer 42 procent af eleverne i 0.-3. klasse i København, at de har rene toiletforhold i skolen. Dette er et fald på to procentpoint siden skoleåret 2014/2015. Sammenlignet med 6-byerne vurderer færre elever i København at have rene toiletforhold i skolen. Siden skoleåret 2014/2015 er gabet mellem København og 6-byerne steget fra syv procentpoint til 17 procentpoint i 2022/2023.

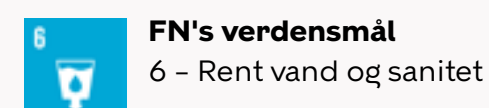
Kilde

Børne- og Undervisningsministeriet (Uddannelsesstatistik.dk)

Note

Opgørelsen indeholder elever i 0.-3. klasse, der har svaret "Ja, nogle gange" og "Ja, for det meste" til spørgsmålet "Er toiletterne på skolen rene".

- København
- 6-by gns. (ekskl. København)

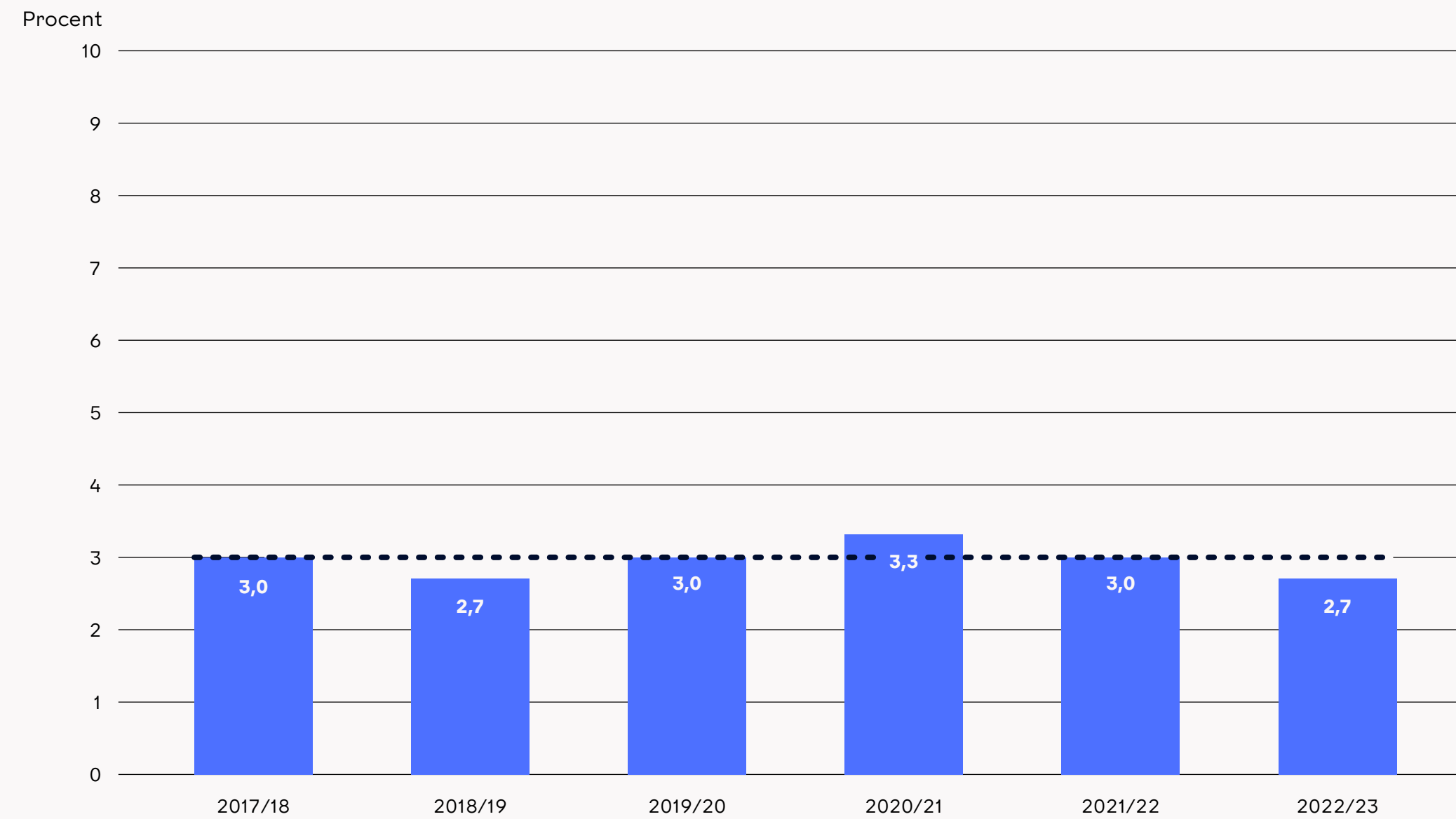

Mad

Sikker, tilstrækkelig og nærende mad. Daglige måltider er essentielt for et sundt liv, og derfor skal alle mennesker have adgang til tilstrækkelig og nærende mad, som er til at betale.

Svær overvægt blandt elever i 0. klasse, 5. klasse og 8. klasse

Beskrivelse

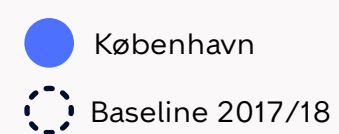
Andelen af elever, som lider af svær overvægt, i København er 2,7 procent i skoleåret 2022/2023. Andelen har holdt sig forholdsvis konstant gennem hele perioden fra 2017/2018 til 2022/2023 med et mindre fald på 0,3 procentpoint.

Kilde

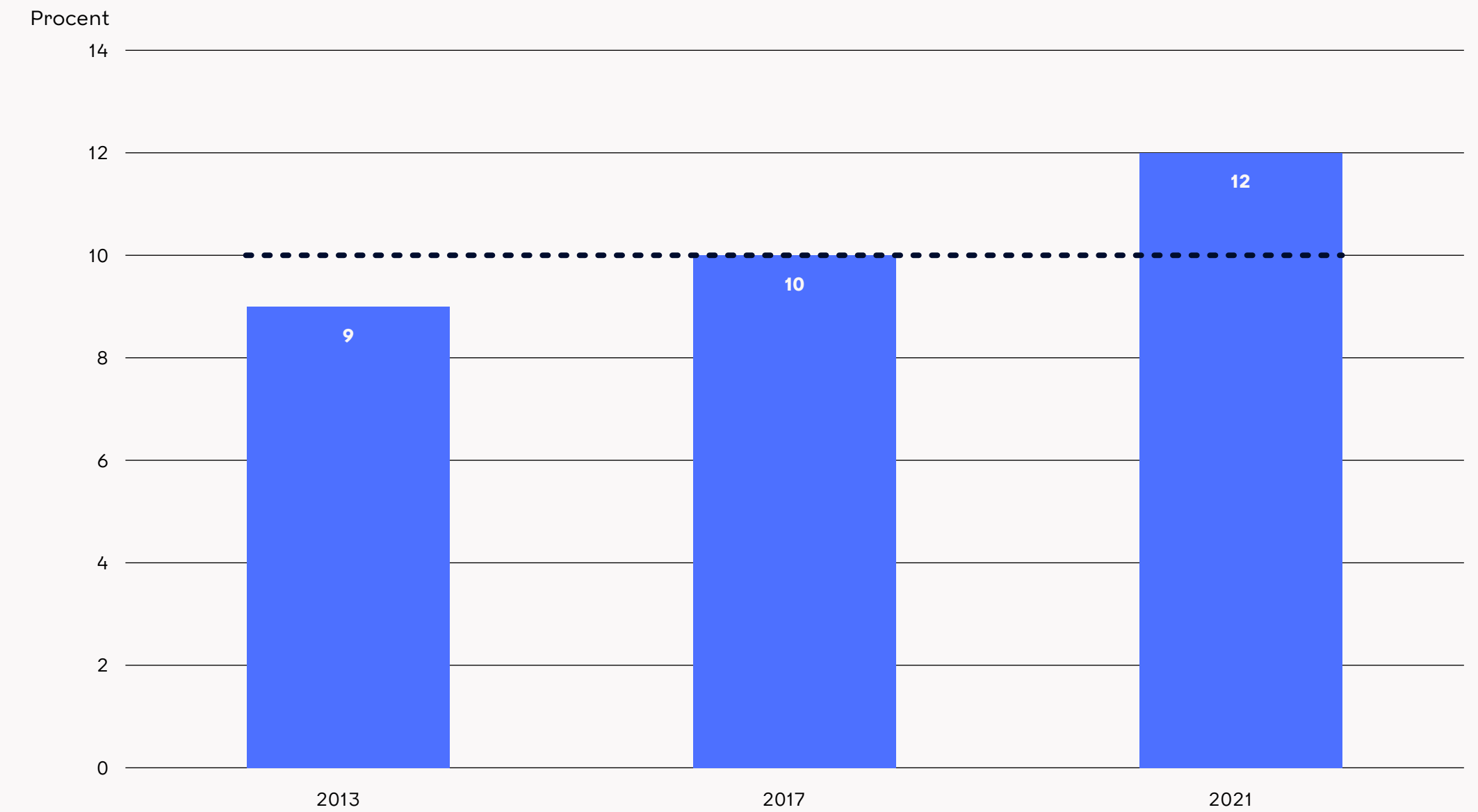
Københavns Kommunes Sundhedsdataark Skole 2023

Note

Svær overvægt er bestemt ud fra sundhedsplejens fire undersøgelser/samtaler i skoleårene 2017/2018 til 2022/2023. Figuren viser gennemsnittet af andelen af elever i henholdsvis 0., 5. og 8. klasse i København, som lider af svær overvægt.

Andelen af voksne københavnere med svær overvægt

Beskrivelse

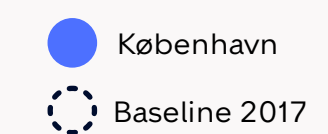
Siden 2013 er andelen af københavnere over 16 år, som er svært overvægtige, steget fra ni procent til 12 procent. Fra 2017 til 2021 er andelen steget med to procentpoint. Københavns Kommunes sundhedspolitik har fokus på overvægt, men der er ingen handleplan på området.

Kilde

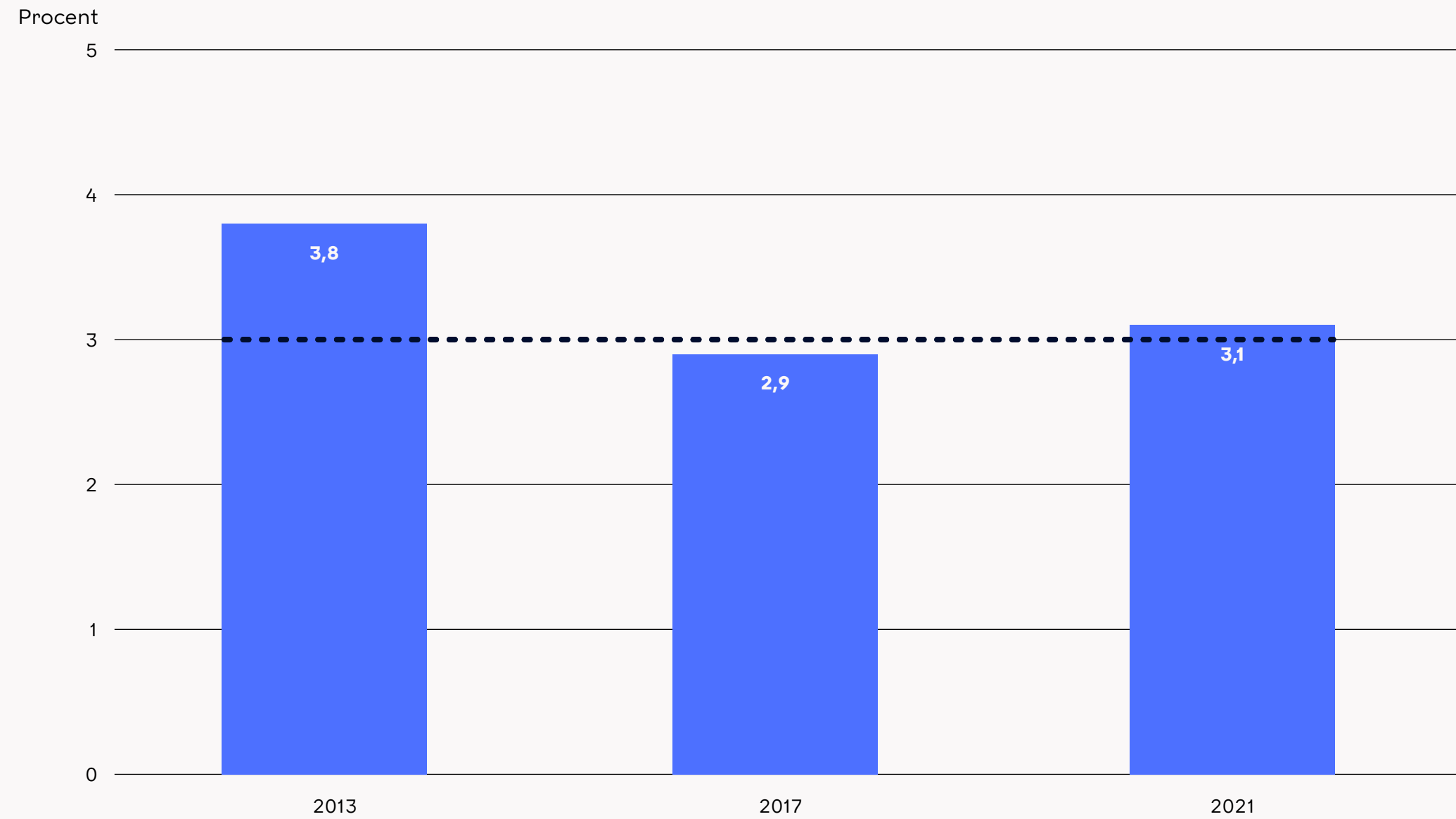
Den regionale sundhedsprofil

Note

Svær overvægt er givet ved et BMI på over 30. BMI står for Body Mass Index og er angivet ved kg/m^2 . Den regionale sundhedsprofil udarbejdes hvert fjerde år, hvorfor denne først vil blive opdateret i 2025.

Andelen af voksne københavnere med undervægt

Beskrivelse

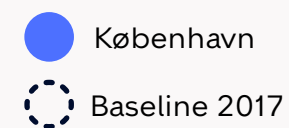
Andelen af undervægtige københavnere over 16 år er faldet fra 3,8 procent i 2013 til 3,1 procent i 2021. Fra 2017 til 2021 har andelen ligget på et nogenlunde konstant niveau.

Kilde

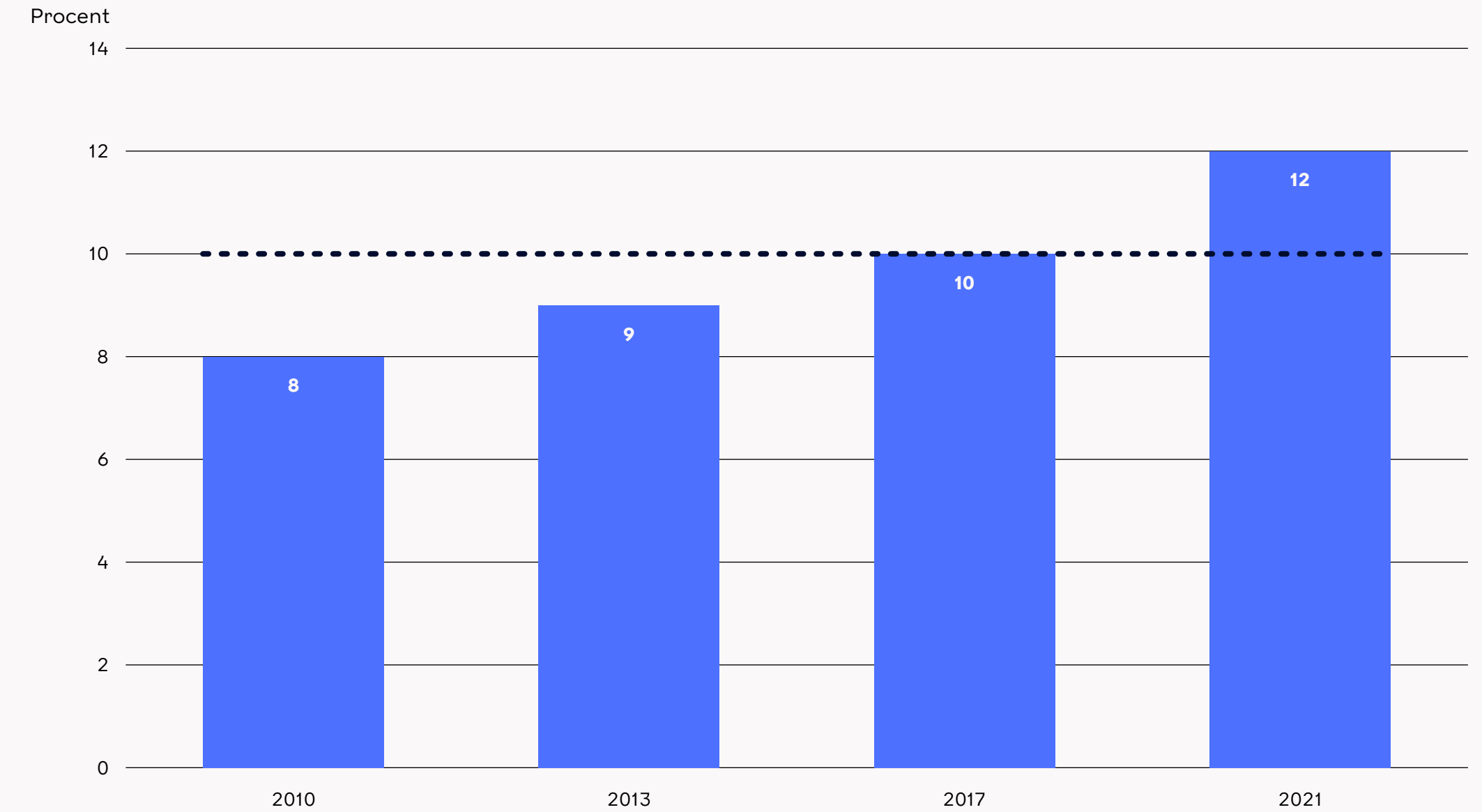
Den regionale sundhedsprofil

Note

Svær undervægt er givet ved et BMI på under 18,5. BMI står for Body Mass Index og er angivet ved kg/m^2 . Den regionale sundhedsprofil udarbejdes hvert fjerde år, hvorfor denne først vil blive opdateret i 2025.

Andelen af voksne københavnere med usundt kostmønster

Beskrivelse

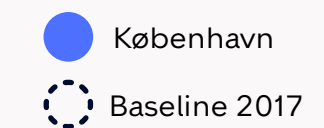
Andelen af københavnere over 16 år, der har et usundt kostmønster, er steget fra otte procent til 12 procent i perioden 2010 til 2021. Fra 2017 til 2021 er andelen steget med to procentpoint. Det er et mål i Københavns Kommunes sundhedspolitik, at sund mad skal være tilgængelig for alle københavnere.

Kilde

Den regionale sundhedsprofil

Note

Et usundt kostmønster indebærer et lavt indtag af frugt, grønt og fisk samt et højt indtag af mættet fedt. Målingen indgår i den regionale sundhedsprofil. Den regionale sundhedsprofil udarbejdes hvert fjerde år, hvorfor denne først vil blive opdateret i 2025.

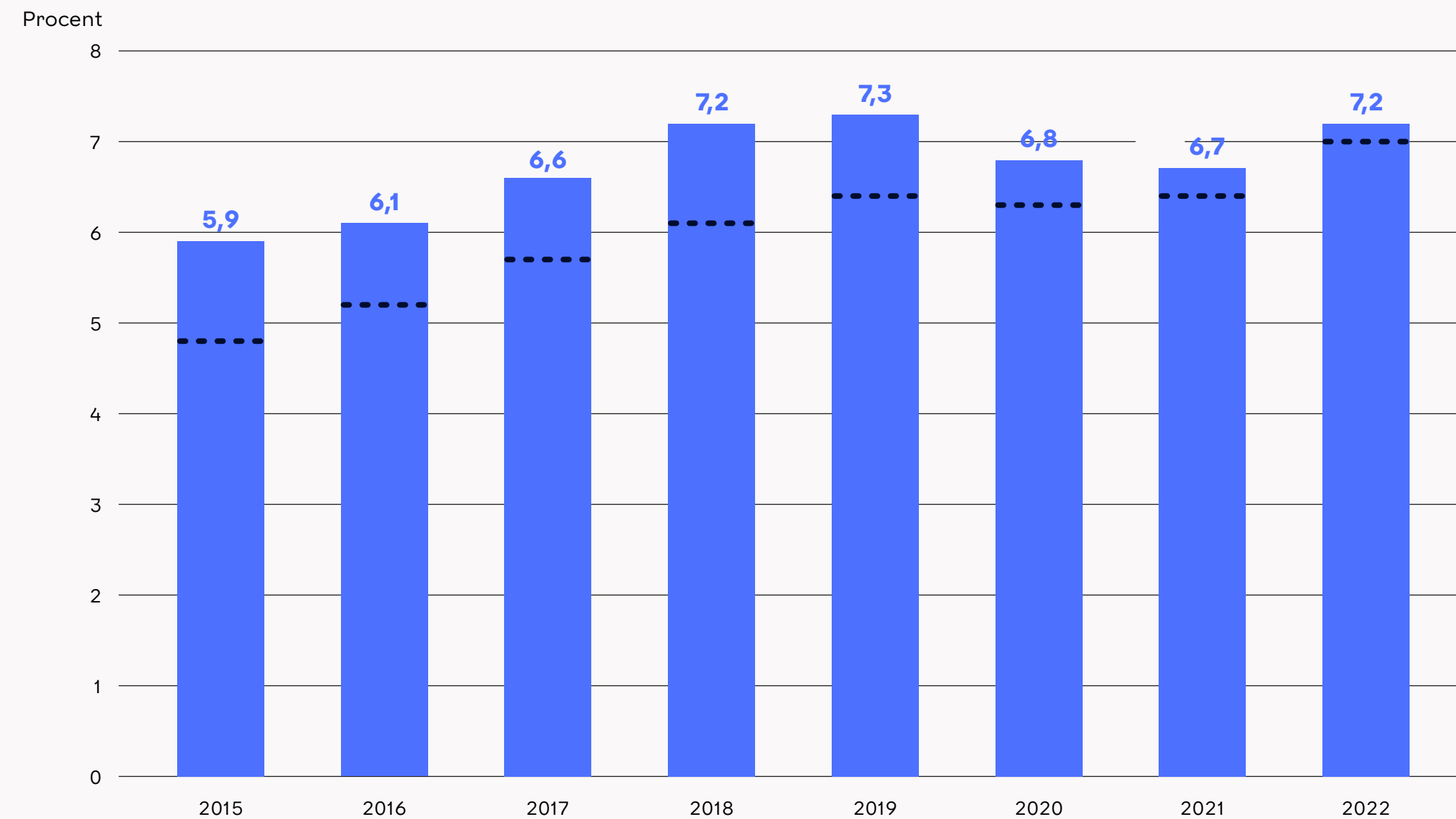

Fred og retfærdighed

Personlig og retssikkerhed, regeringsansvar og adgang til retfærdighed. Fredelige og retfærdige samfund gør det muligt for mennesker at leve i deres lokalsamfund, fri for frygt og udnyttelse. Retfærdige samfund modarbejder korrupsion i erhvervslivet og i politik ved at opbygge effektive og ansvarlige institutioner på alle niveauer.

Andelen af børn og unge, der underrettes om

Beskrivelse

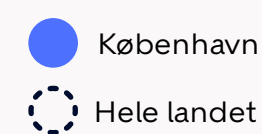
Andelen af børn og unge, der underrettes om, har været stigende både i København og på landsplan. Dog falder andelen af børn og unge med underretninger i 2020 og 2021, hvilket kan skyldes nedlukningen under coronakrisen. I 2022 stiger antallet af underretninger dog igen. I hele perioden har København en større andel af børn og unge, der underrettes om, sammenlignet med hele landet. Denne forskel er dog faldet markant de seneste år og ligger i 2022 på 0,2 procentpoint.

Kilde

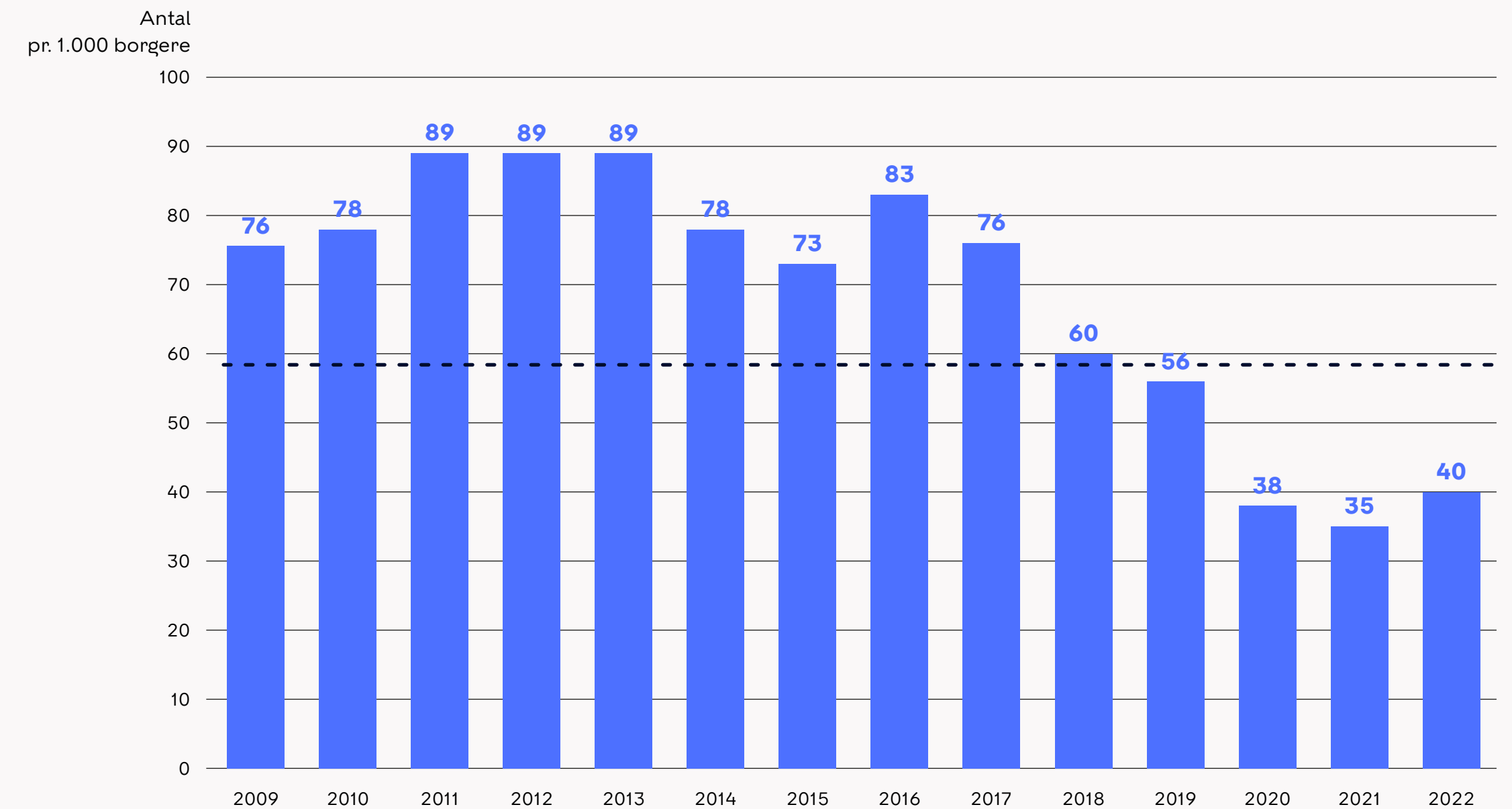
Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk)

Note

Børn og unge er defineret som personer i alderen 0 til 17 år. Underretninger er henvendelser til kommunen fra fagpersoner eller borgere, oftest på grund af bekymrende adfærd eller mistanke om mistrivsel eller mangelfuld omsorg i hjemmet.

Antal anmeldelser af borgervendt kriminalitet pr. 1.000 borgere

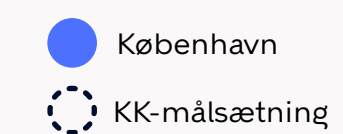

Beskrivelse

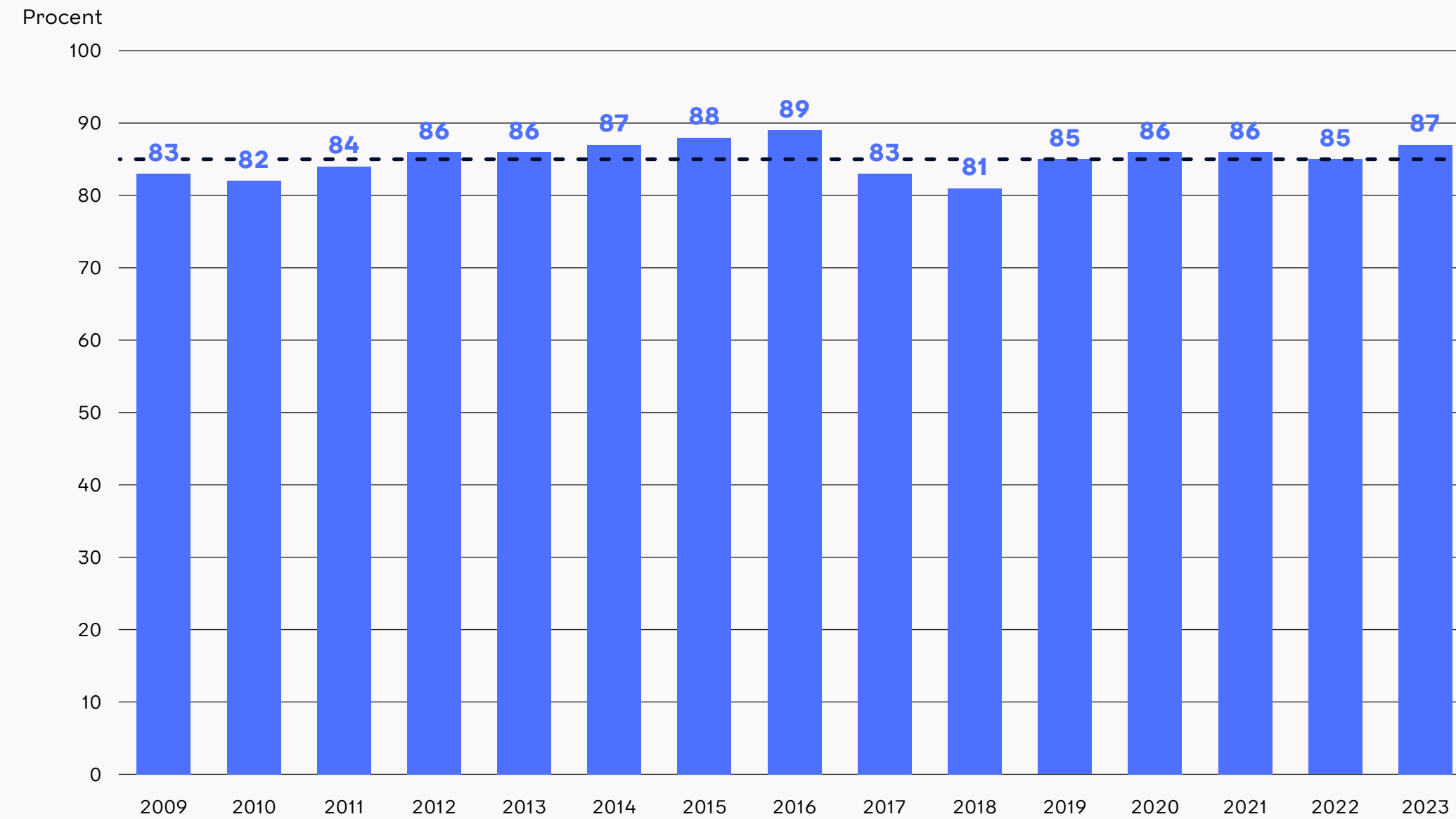
I 2022 blev der anmeldt 26.035 tilfælde af borgervendt kriminalitet i Københavns Kommune, svarende til 40 anmeldelser pr. 1000 indbygger. Der har været en stigning i anmeldelsestallet i 2022 sammenlignet med 2020 og 2021, hvilket er forventeligt, da kriminalitetsniveauet i de år var påvirket af coronakrisen. Overordnet set er antallet af anmeldelser per borger dog faldet siden 2009. Tyveri fra borgere er den hyppigste anmeldelsestype.

Kilde

Københavns Kommunes Tryghedsundersøgelse 2023

Andel af københavnere, der føler sig trygge i deres nabolag

Beskrivelse

87 procent af københavnere føler sig trygge i deres nabolag i 2023. Siden 2009 har andelen af københavnere, der føler sig trygge i deres nabolag, svinget omkring 85 procent. Københavns Kommunes mål er, at i bydele med færre end 85 procent trygge, skal andelen af trygge stige frem til 2025.

Kilde

Københavns Kommunes Tryghedsundersøgelse 2023

- København
- KK-målsætning

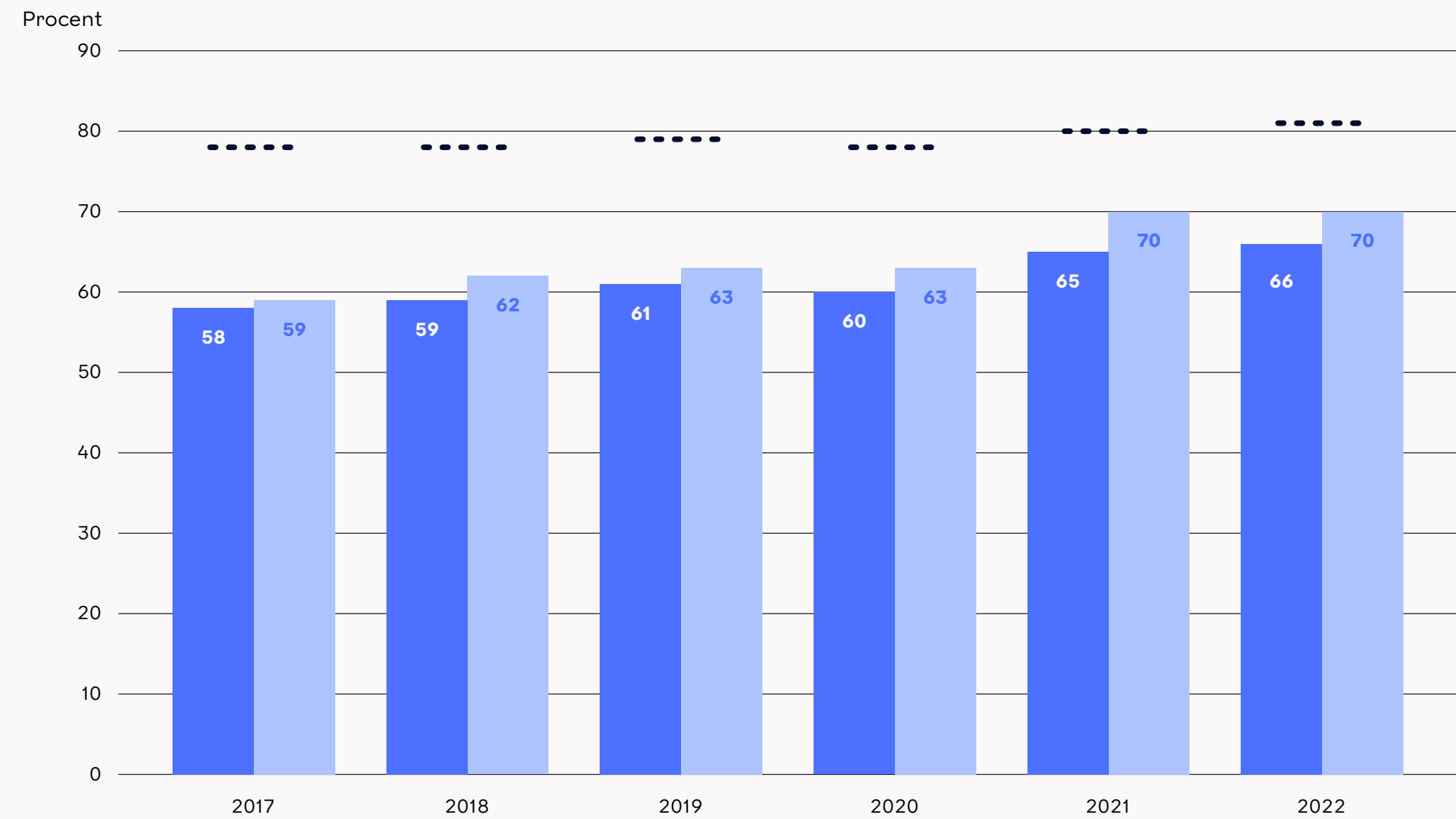

Lighed

Lige muligheder og mindske indkomstuligheden. Mennesker, der lever i mere lige samfund, er sundere, sikrere og mere tillidsfulde sammenlignet med mennesker i mindre lige samfund.

Beskæftigelsesfrekvens fordelt på herkomst i København

Beskrivelse

Beskæftigelsesfrekvensen for indvandrere og efterkommere i København er generelt lavere end for borgere med dansk oprindelse. Beskæftigelsesfrekvensen blandt indvandrere og efterkommere har været stigende gennem hele perioden og er steget relativt mere end beskæftigelsesfrekvensen blandt borgere med dansk oprindelse. Således er forskellen faldet siden 2017. I 2022 er forskellen mellem indvandrere og efterkommere i forhold til borgere med dansk oprindelse henholdsvis 11 og 15 procentpoint.

Kilde

Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk)

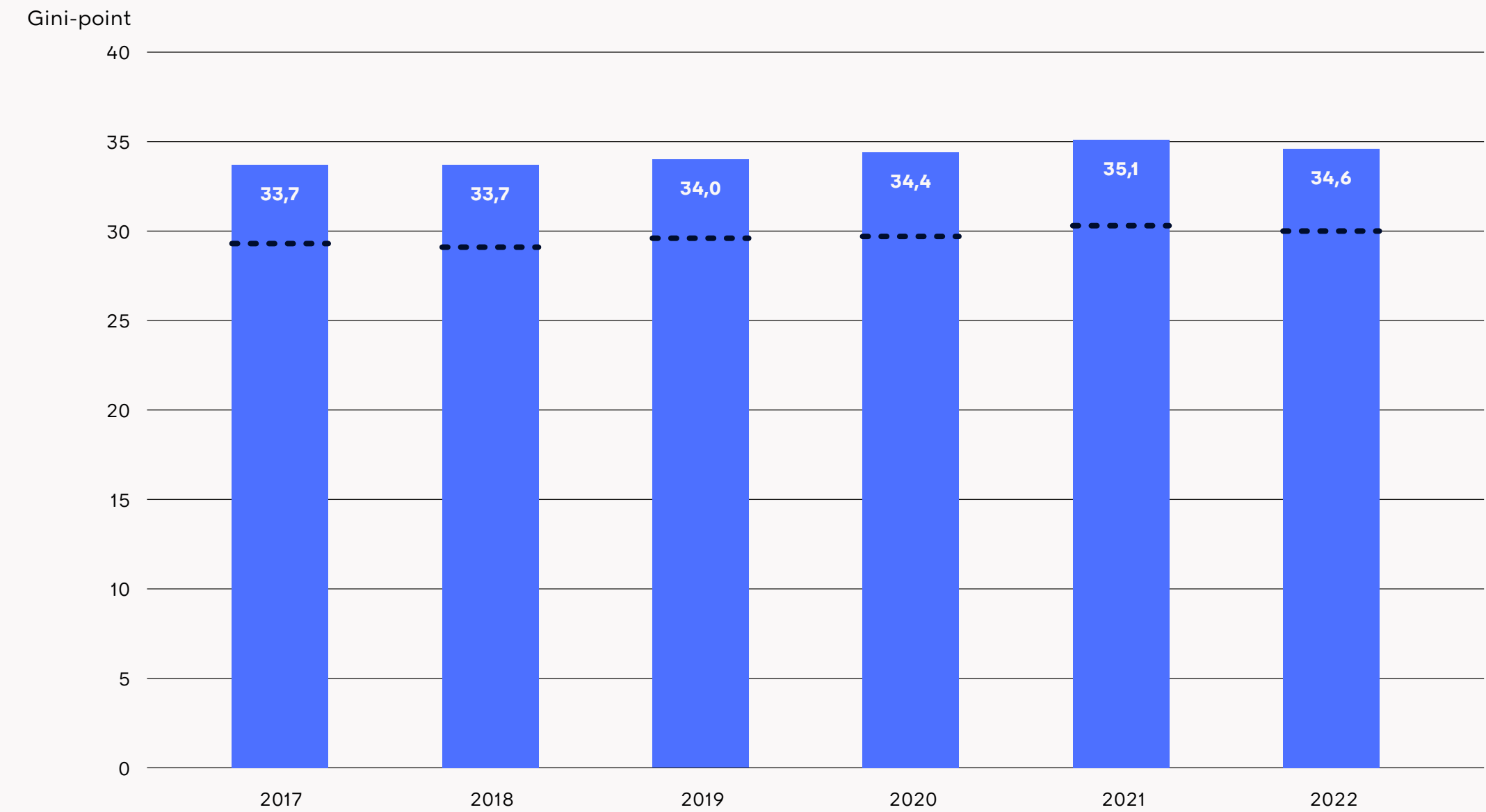
Note

Beskæftigelsesfrekvensen angiver antal beskæftigede som andel af en given befolkningsgruppe.

- Indvandrere
- Efterkommere
- Borgere med dansk oprindelse

Gini-koefficient

Beskrivelse

Gini-koefficienten for Københavns Kommune har været stigende de seneste seks år. Gini-koefficienten for hele landet har også haft en stigende tendens, men den har været mindre sammenlignet med København. Sammenlignet med hele landet er uligheden større i København i hele perioden målt ved Gini-koefficienten.

Kilde

Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk)

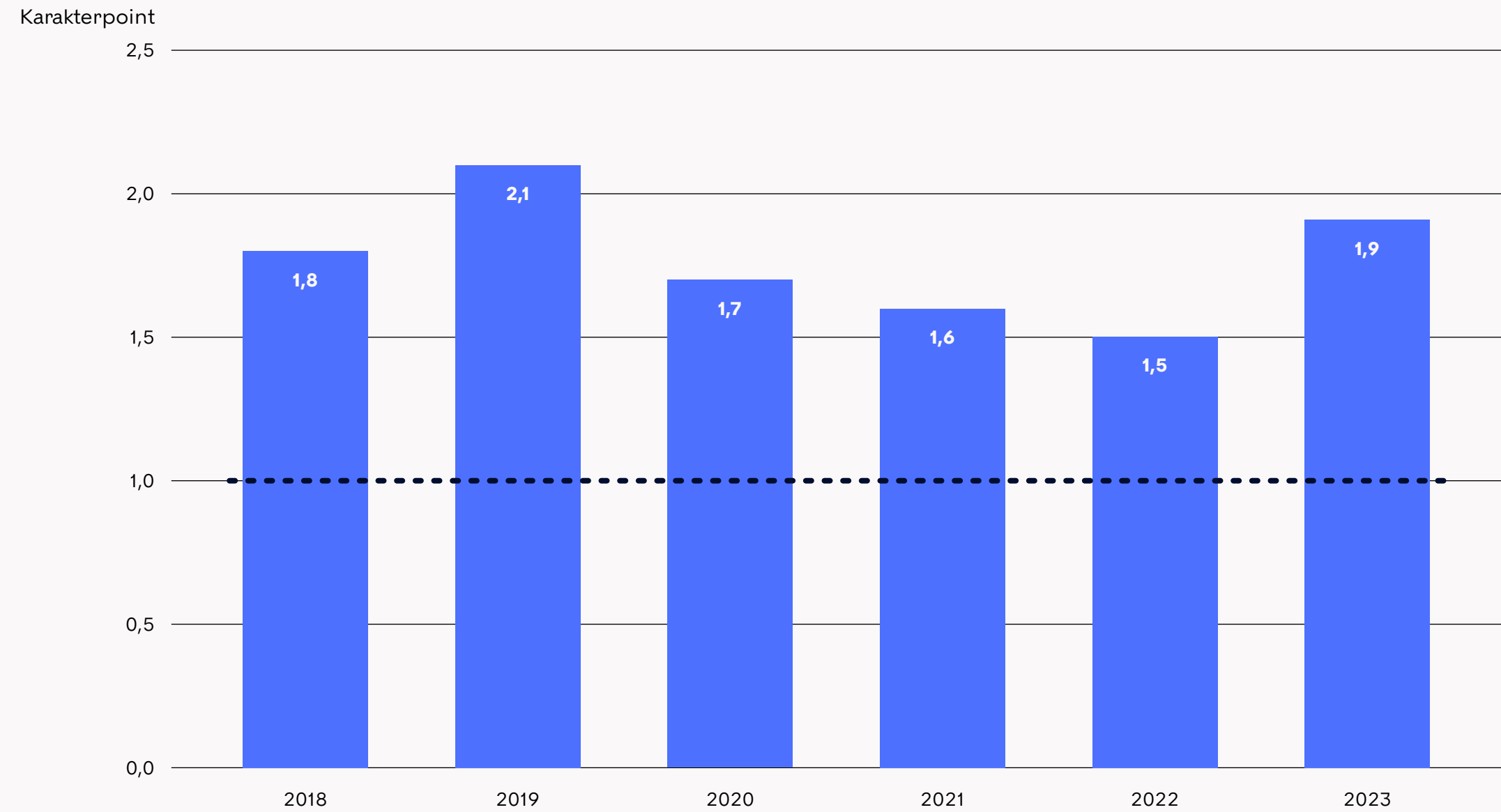
Note

En Gini-koefficient på nul repræsenterer total lighed og 100 betyder, at én person har hele indkomsten.

- København
- Hele landet

Karakterforskel mellem elever med vestlig (inkl. dansk) og ikke-vestlig baggrund ved folkeskolens afgangseksamen

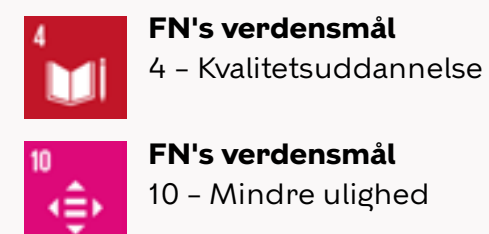
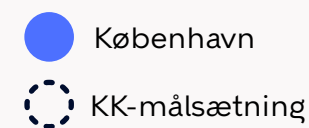

Beskrivelse

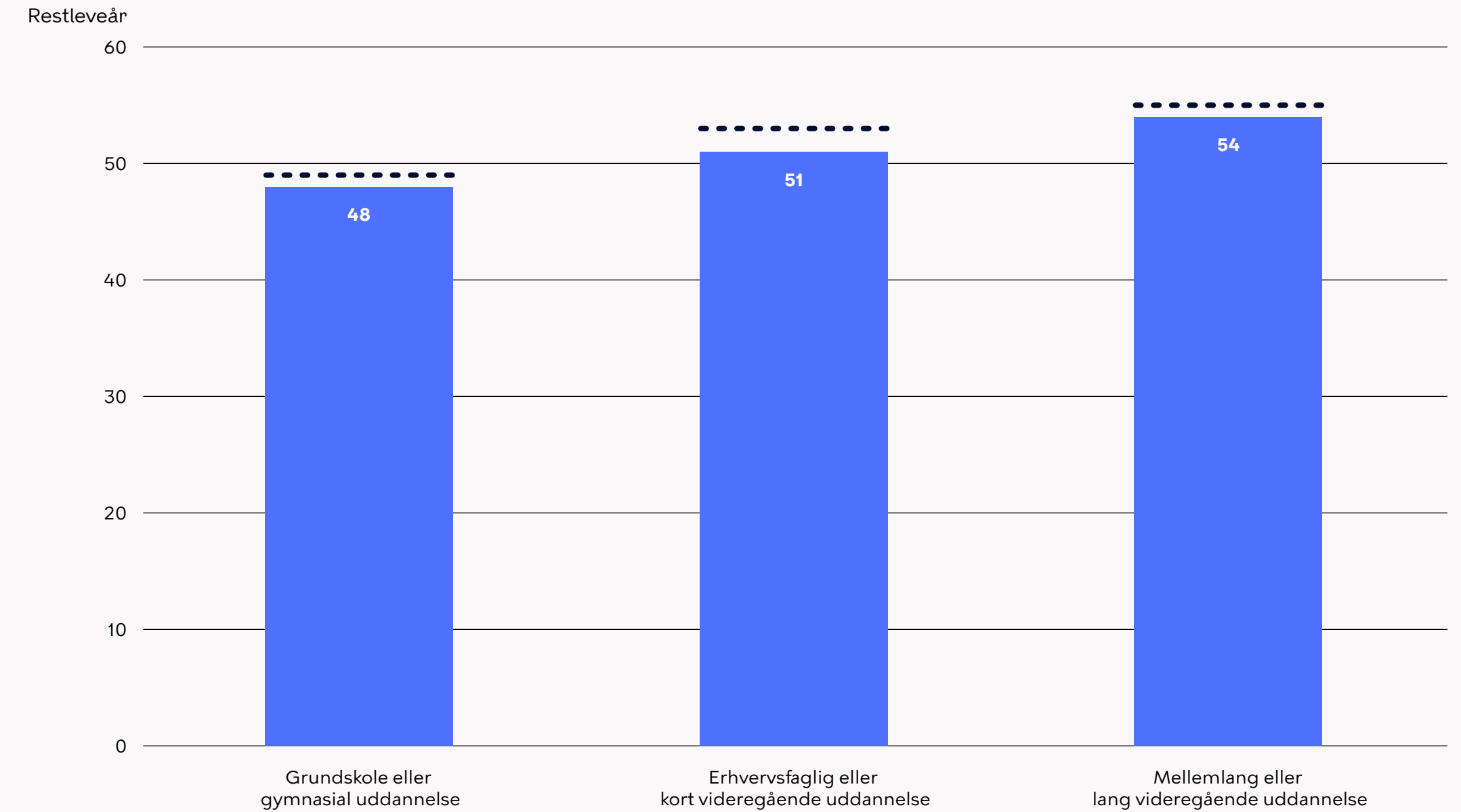
Efter et par år, hvor karakterforskellen mellem elever med vestlig og ikke-vestlig baggrund har været faldende, er forskellen igen steget fra 2022 til 2023. I 2023 har elever med vestlig baggrund et karaktergennemsnit, der er 1,9 karakterpoint højere end elever med ikke-vestlig baggrund. Det er vigtigt, at alle elever - uanset baggrund - forlader den københavnske folkeskole med et godt fagligt niveau. I Børne- og Ungdomsudvalgets strategi 2019 til 2021 var et mål at nedbringe karaktergabets til ét karakterpoint.

Kilde

Københavns Kommunes Børne- og Ungdomsforvaltning

Forskel i restlevetid fordelt på uddannelsesniveau

Beskrivelse

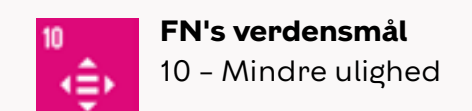
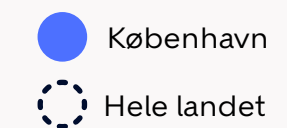
Der er sammenhæng mellem uddannelse og restlevetid. Det ses, at københavnere lever længere, jo højere deres uddannelsesniveau er. I 2021 lever borgere med en mellemlang eller lang videregående uddannelse i gennemsnit 6,6 år længere end borgere, der har grundskole eller gymnasial uddannelse som højest fuldførte uddannelse. Sammenlignet med hele landet er forskellen i den gennemsnitlige restlevetid på tværs af uddannelsesniveau højere i København.

Kilde

Københavns Kommune på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Note

Tallet er gennemsnit af restlevetiden for 30-årige i henholdsvis København og hele landet i perioden 2017 til 2021 udregnet på baggrund af en femårsperiode for at sikre et solidt statistisk grundlag.

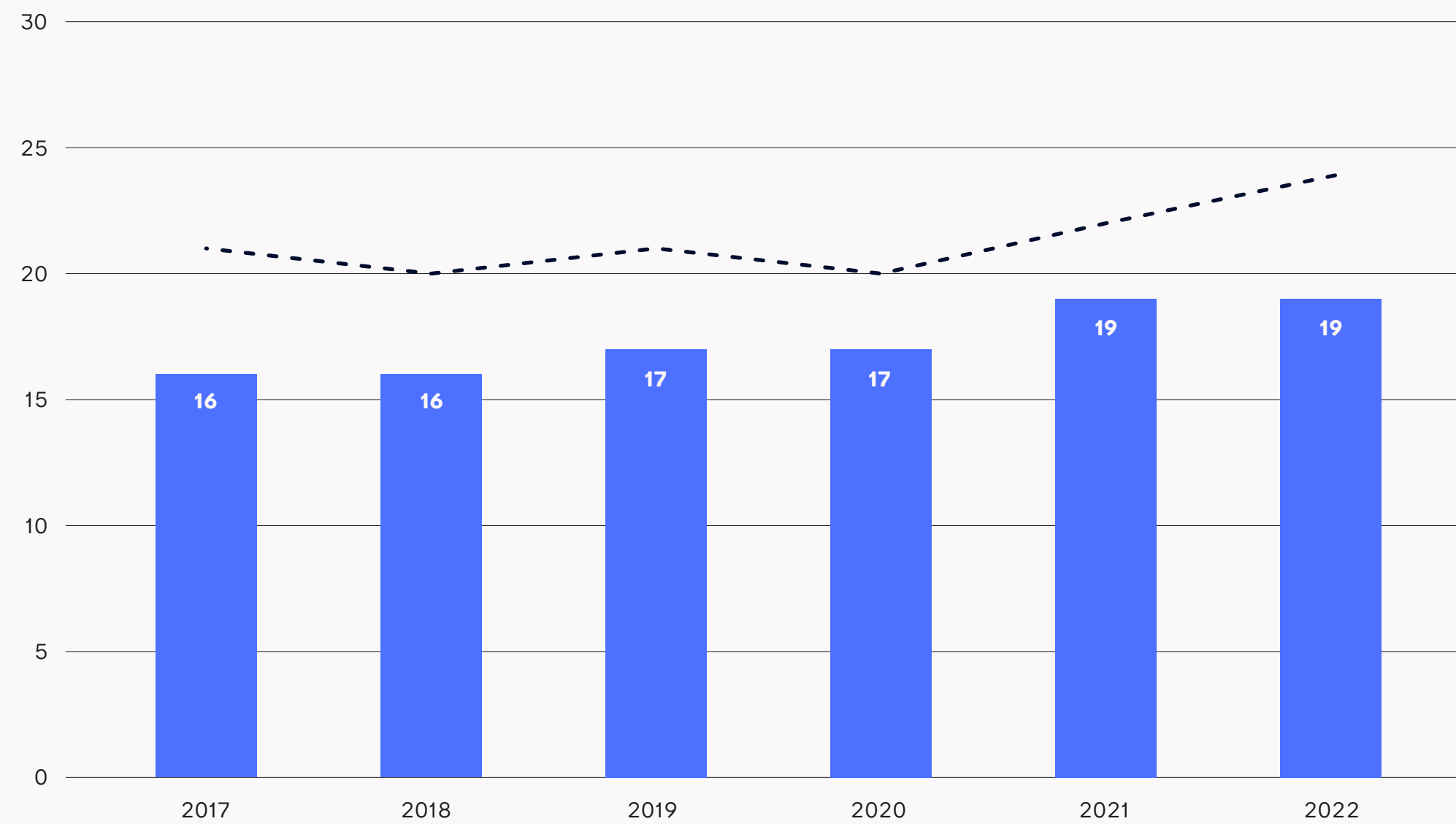

Ligestilling

Ligestilling mellem kønnene og styrkelse af kvinder og piger. At sikre, at alle uanset køn har lige adgang til uddannelse, sundhedspleje, anstændigt arbejde og repræsentation i politiske og økonomiske beslutningsprocesser er væsentlige elementer i et retfærdigt samfund.

Forskel i gennemsnitlig disponibel indkomst mellem mænd og kvinder

Beskrivelse

Figuren viser, at der er stor forskel i mænd og kvinders gennemsnitlige disponible indkomst. I 2022 har mænd i gennemsnit en disponibel indkomst, der er 19 procent højere end kvinders i København. Fra 2017 til 2022 har den procentvise forskel i den gennemsnitlige disponible indkomst mellem mænd og kvinder været stigende i København. På trods af denne udvikling er niveauet for Københavns Kommune stadig mindre end gennemsnittet for de resterende 6-byer i 2022. Niveauet for de resterende 6-byer har dog også set en stigning fra 2017 til 2022. Afstanden til 6-by gennemsnittet er det samme i 2022, som det var i 2017.

Kilde

Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk)

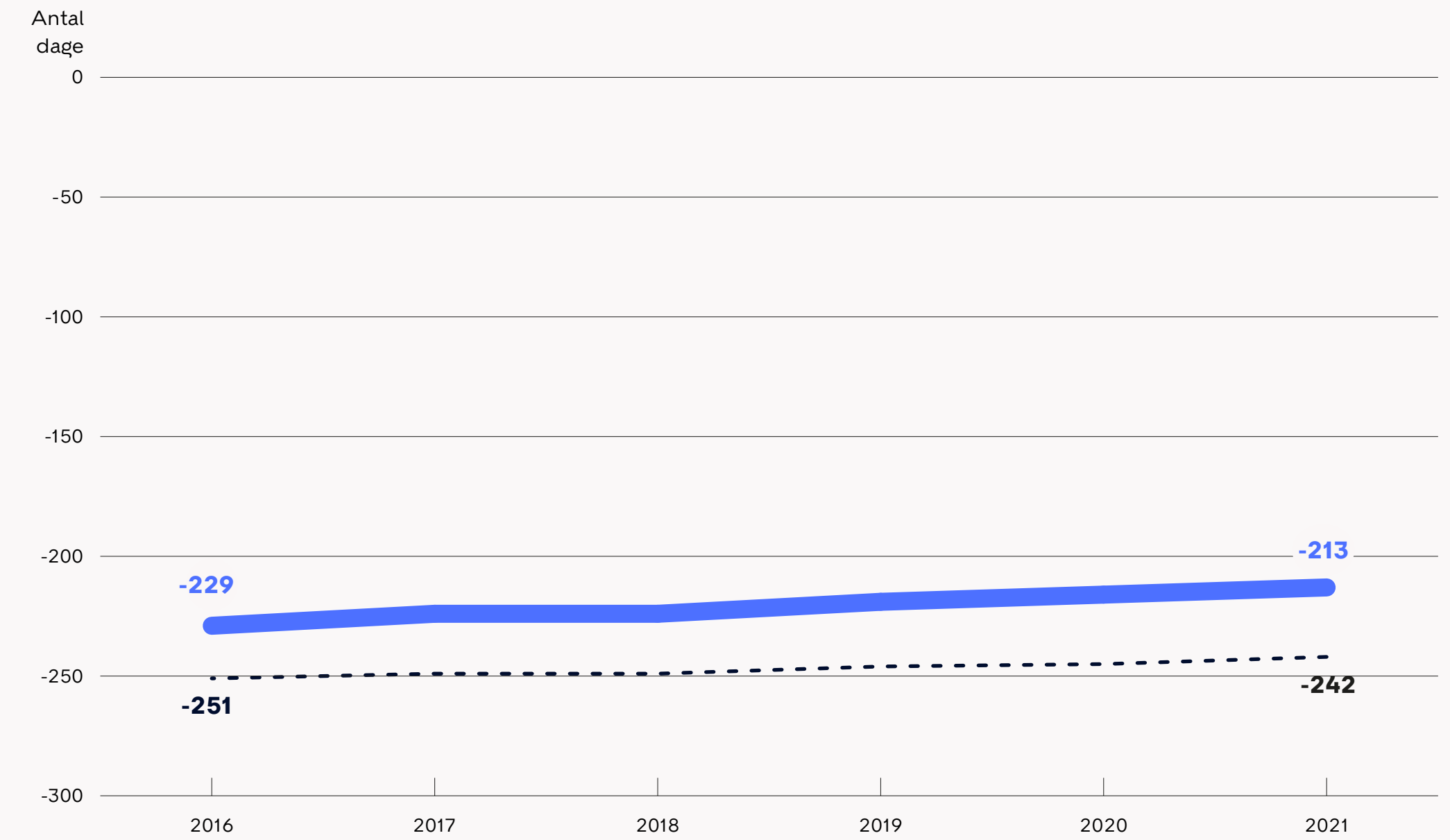
Note

Opgørelsen omfatter mænd og kvinder med en disponibel indkomst. Disponibel indkomst defineres som indkomst efter skat og renter tillagt beregnet lejeværdi af egen bolig.

- København
- 6-by gns. (ekskl. København)

Forskel i mænd og kvinders brug af barselsdagpengedage

Beskrivelse

Der er stor forskel på antallet af mænd og kvinders barselsdagpengedage i København. I 2021 har mænd 50,9 barselsdagpengedage, mens kvinder har 264,2 barselsdagpengedage. Dette svarer til, at mænd har 213 færre barselsdagpengedage sammenlignet med kvinder. Forskellen mellem mænd og kvinders barselsdagpengedage er faldet siden 2016, hvor den lå på 229 dage. Forskellen i barselsdagpengedagene er gennem hele perioden fra 2016 til 2021 mindre i København sammenlignet med hele landet, og siden 2016 er gabet mellem København og hele landet blevet større, hvilket skyldes at forskellen mellem mænd og kvinders barselsdagpengedage er faldet mere i København sammenlignet med hele landet.

Kilde

Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk)

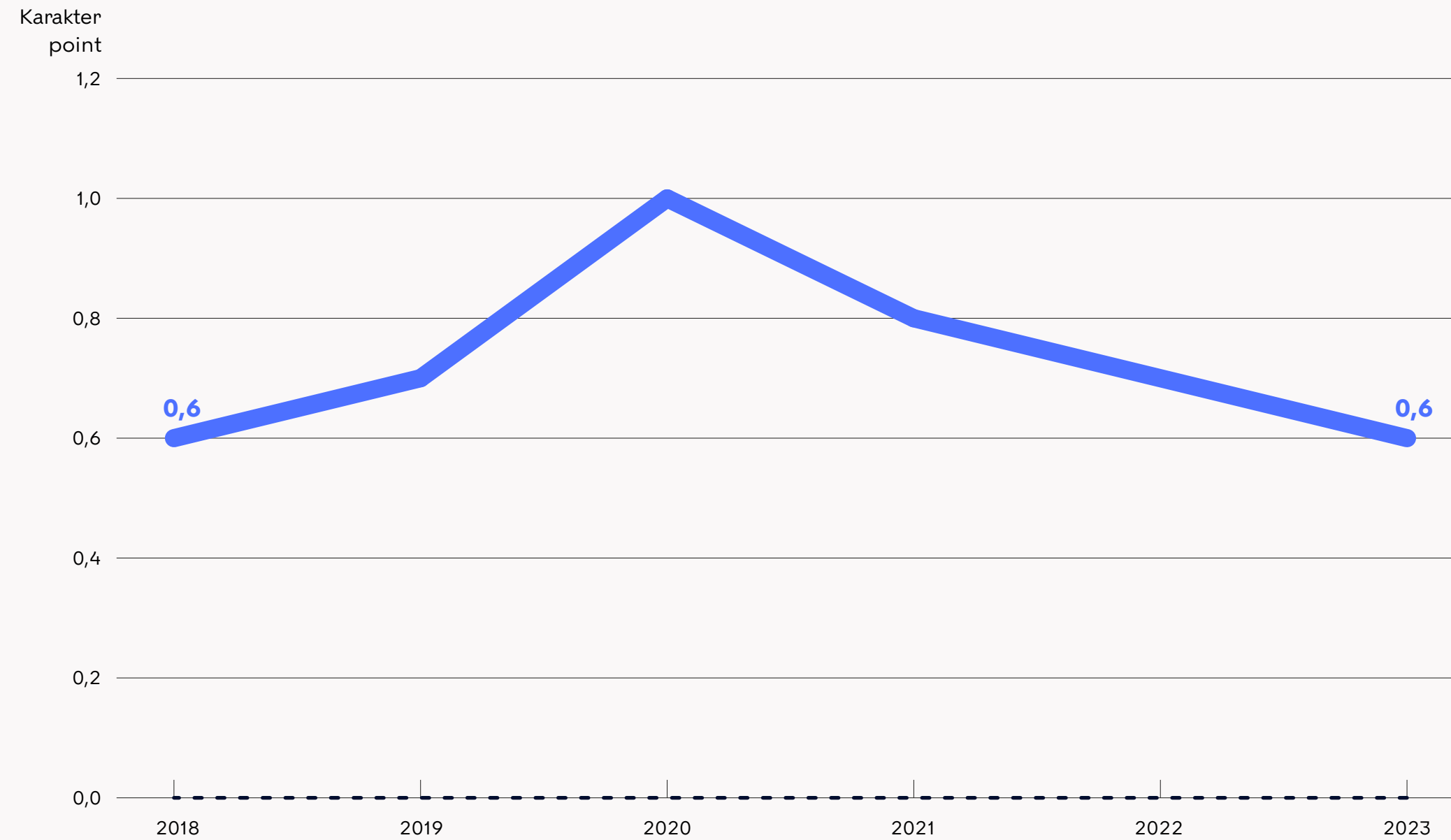
Note

Opgørelsen omfatter hele landsdelen Byen København, det vil sige Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Dragør Kommune og Tårnby Kommune.

- Landsdel byen København
- Hele landet

Karakterforskel mellem drenge og piger

Beskrivelse

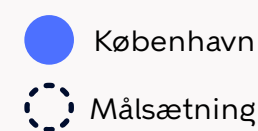
Karakterforskellen mellem drenge og piger er stor i København - hvilket også ses på landsplan, hvor piger også har et højere karaktergennemsnit end drenge. Det er vigtigt, at folkeskolen i København skaber undervisningsmæssige rammer, som sikrer, at forskellige elevgrupper udvikler sig fagligt og er motiverede. Det kræver en varieret undervisning, hvor forskellige måder at lære på og forskellige faglige arenaer i højere grad bringes i spil. Drenge og piger i København kommer som udgangspunkt fra den samme baggrund i gennemsnit, og der bør dermed ikke være forskel på deres faglige præstationer.

Kilde

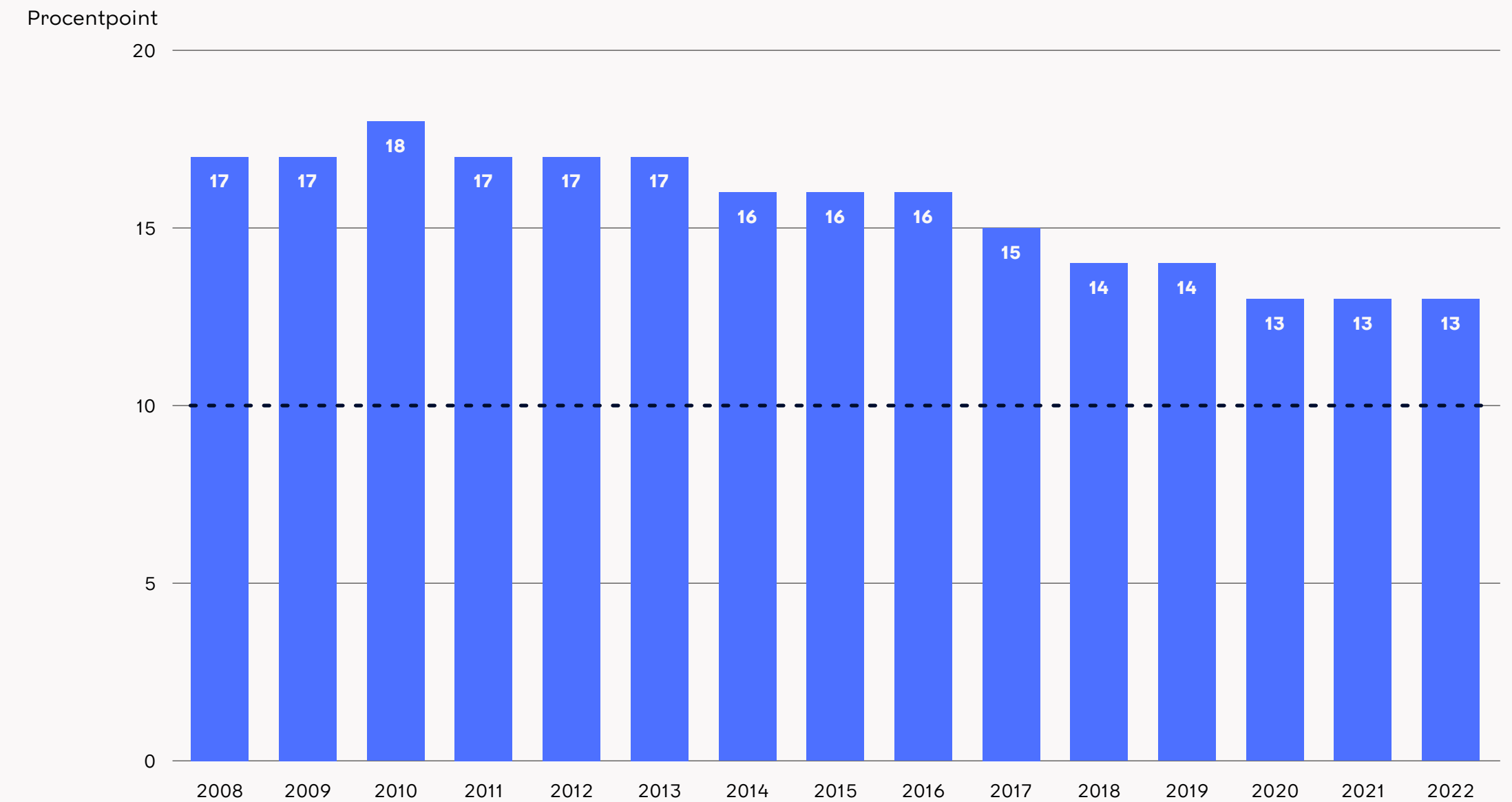
Børne- og Undervisningsministeriet (Uddannelsesstatistik.dk)

Note

Opgørelsen er baseret på afgangselever i 9. klasse i Københavns folke- og specialskoler. Privatister indgår ikke.

Kønsbalance blandt lønmodtagere med ledelsesarbejde på arbejdspladser placeret i Københavns Kommune

Beskrivelse

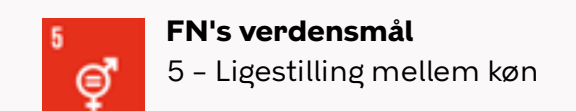
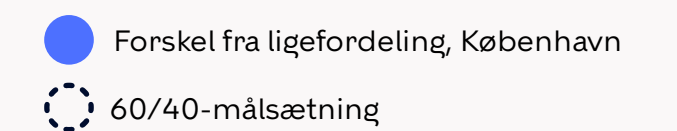
Fordelingen af mandlige og kvindelige lønmodtagere med ledelsesarbejde, der har arbejdssted i Københavns kommune, er i 2022 henholdsvis 63 procent mænd og 37 procent kvinder. Forskellen fra en lige fordeling af mænd og kvinder med ledelsesarbejde er således 13 procentpoint i 2022, hvilket er et fald siden 2008, hvor forskellen var 17 procentpoint. Set i forhold til Københavns Kommunes målsætning om en maksimal forskel på 10 procentpoint fra en lige fordeling, er målsætningen ikke opnået i 2022. Der skal gøres opmærksom på, at denne målsætning oprindeligt er sat for medarbejdere ansat i Københavns Kommune alene, hvilket kommunen lever op til samlet set.

Kilde

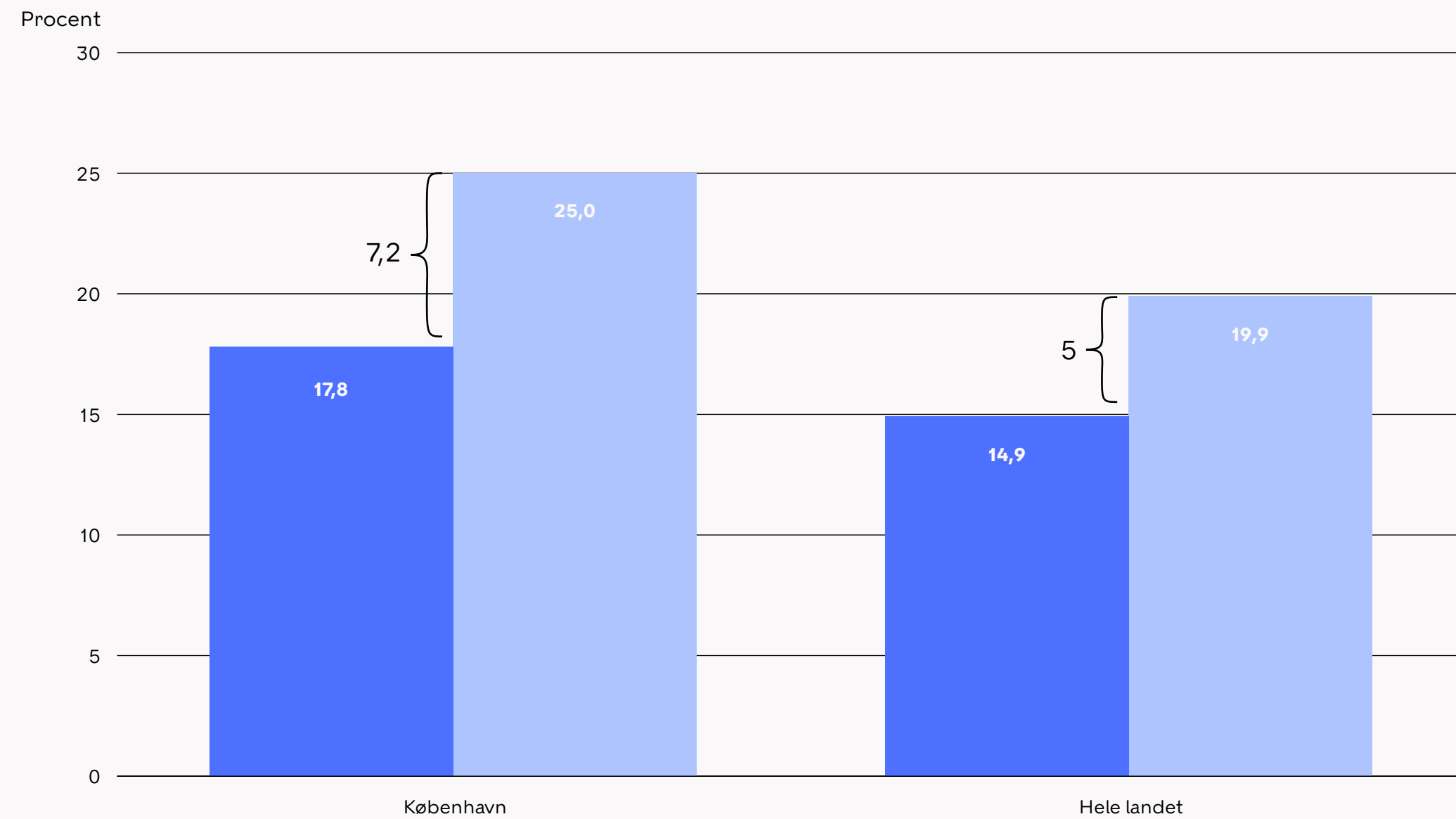
Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk)

Note

Københavns Kommune har separate måltal for de to øverste ledelsesniveauer i kommunen, der lyder at 'forvaltningsne tilstræber en ligelig kønsfordeling (mindst 60/40) i gruppen af henholdsvis niveau-1 ledere og niveau-2 ledere inden 2026'. Måltalsformuleringen anvendes her i bredere forstand for alle borgere med arbejdssted i kommunen.

Forskel i andelen af mænd og kvinder med lav score på den mentale helbredsskala

Beskrivelse

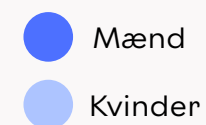
Både i København og i hele landet har en større andel af kvinder udfordringer med det mentale helbred sammenlignet med mænd. Forskellen er dog større i København end i hele landet. I 2021 har 17,8 procent af mænd i København en lav score på den mentale helbredsskala, mens det gælder hele 25 procent af kvinderne. Dette er en forskel på 7,2 procentpoint. På nationalt niveau er forskellen 5 procentpoint i 2021. Undersøgelser viser dog også, at mænd har mentale helbredsudfordringer og fx i stigende grad er ensomme, at deres psykiske lidelser er underbehandlede, og at deres selvmordsrate er højere end kvinders. Derfor opfordrer bl.a. Forum for Mænds Sundhed til at justere spørgeundersøgelser med henblik på at undgå underrapportering af mænds mentale udfordringer.

Kilde

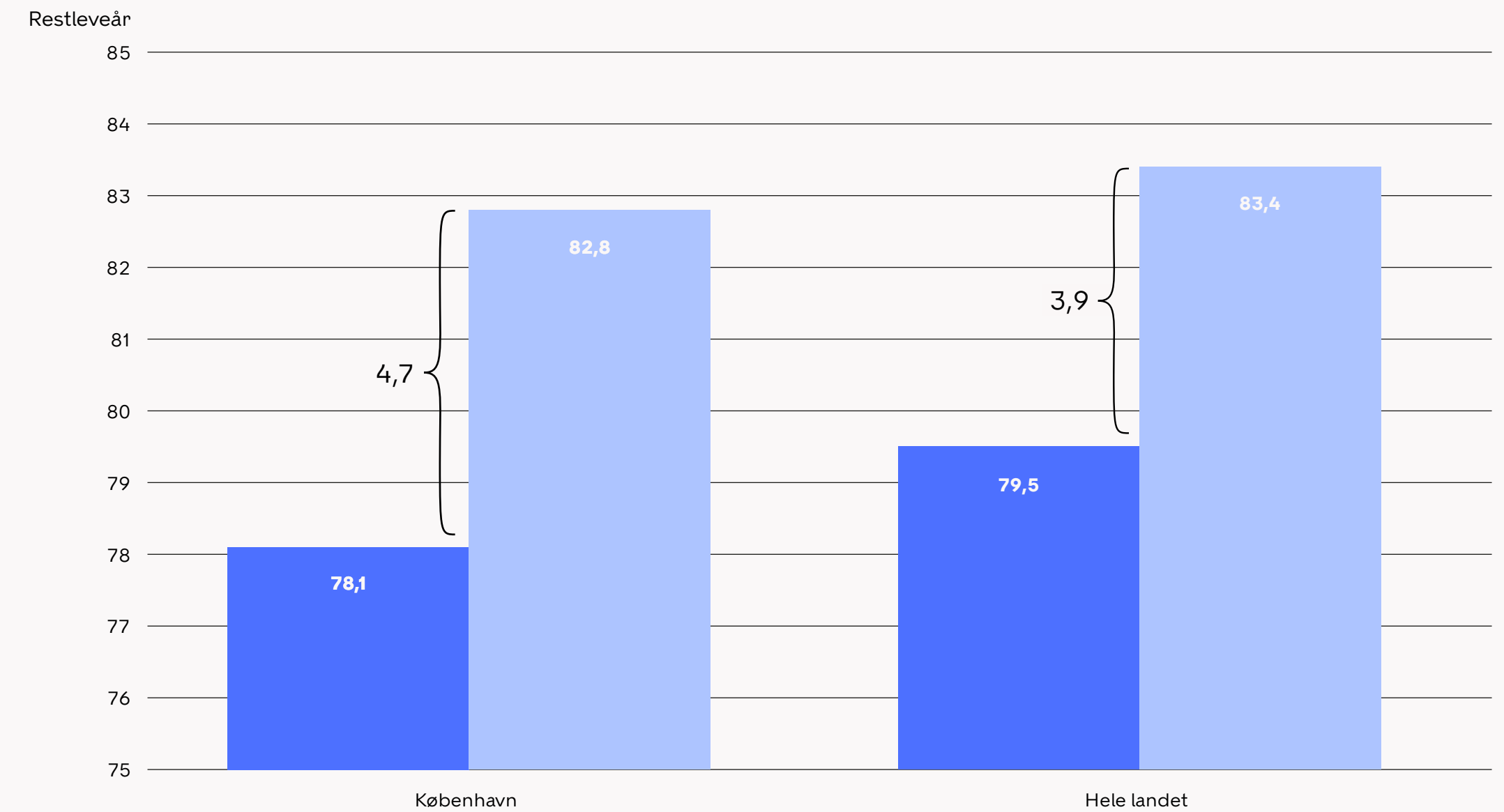
Den regionale sundhedsprofil

Note

Den regionale sundhedsprofil udarbejdes hvert fjerde år, hvorfor denne først vil blive opdateret i 2025.

Forskel i restlevetid mellem køn

Beskrivelse

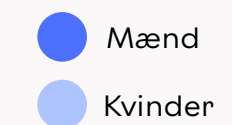
Der er stor forskel i restlevetiden mellem køn. Både i København og i hele landet har kvinder længere restlevetid som 0-årige end mænd. Generelt gælder det, at københavnere lever kortere sammenlignet med borgere fra hele landet. I perioden 2019 til 2023 har København en større skævrindning på tværs af køn end hele landet. I perioden 2019 til 2023 har København en forskel i restlevetid mellem køn på 4,7 år, mens den for hele landet ligger på 3,9 år.

Kilde

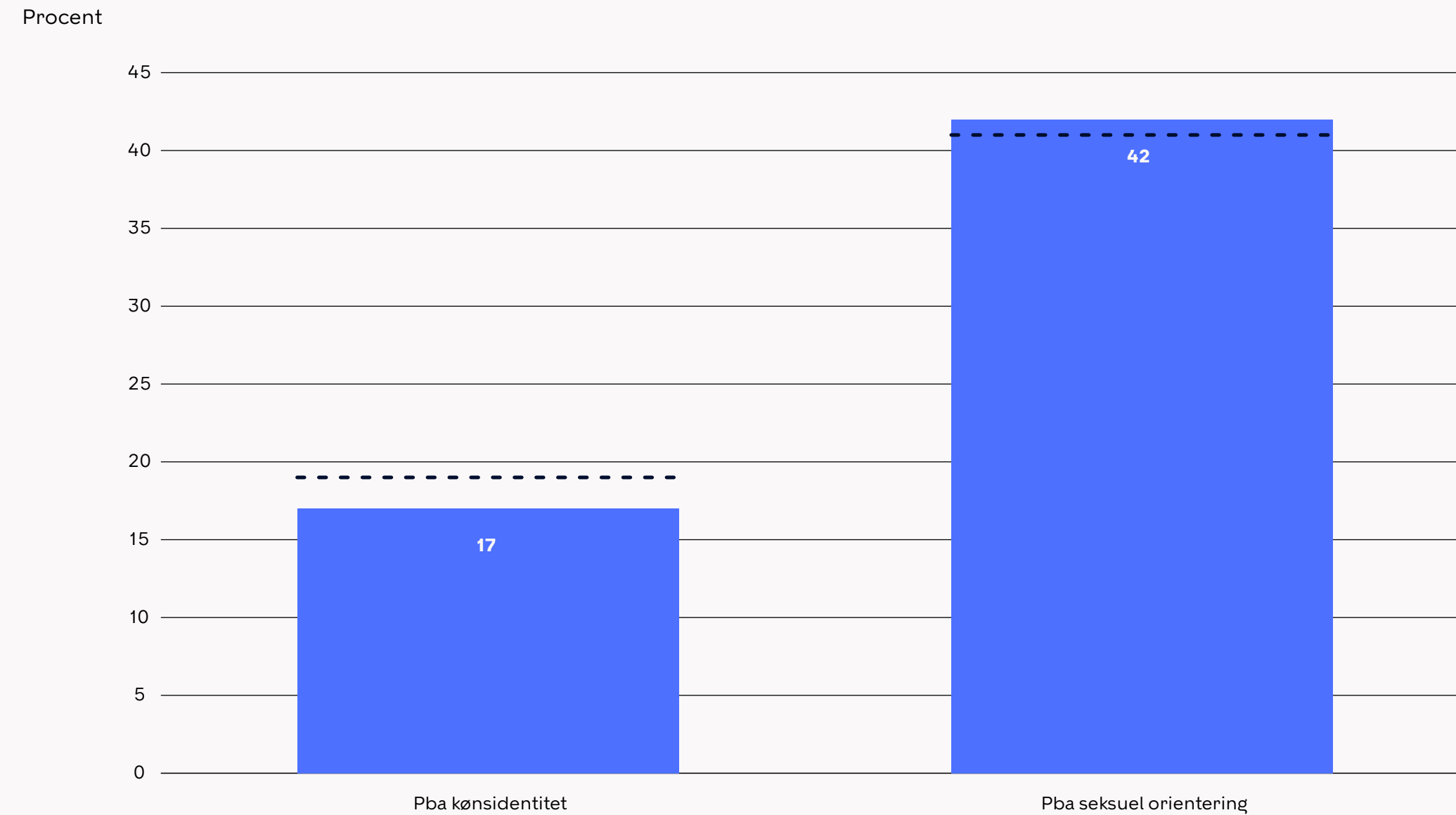
Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk)

Note

Tallet er gennemsnit af restlevetiden for 0-årige københavnere og borgere i hele landet i perioden 2019 til 2023 udregnet på baggrund af en femårsperiode for at sikre et solidt statistisk grundlag.

Oplevet diskrimination som følge af kønsidentitet og/eller seksuel orientering

Beskrivelse

Der er store udfordringer med LGBT+ personers trivsel. Antallet af LGBT+ personer i Region Hovedstaden, som har oplevet diskrimination, er på linje med landsgennemsnittet. Ifølge en undersøgelse fra 2022 har 17 procent i Region Hovedstaden oplevet diskrimination på baggrund af deres kønsidentitet, mens 42 procent har oplevet diskrimination på baggrund af deres seksuelle orientering. Dette gælder henholdsvis 19 og 41 procent i hele landet. Undersøgelser viser således, at diskrimination mod LGBT+ personer er et alvorligt problem, der kræver fokuseret indsats evt. understøttet af prioriterede politiske målsætninger. Data på kommuneniveau findes ikke på dette område. Dog viser forskning, at LGBT+ personer ofte bor i de største byer, hvorfor hovedparten af respondenterne

i Region Hovedstaden forventes at bo i Københavns Kommune.

Kilde

ALS research 2022, notat: Oplevelse med diskrimination blandt LGBT+ personer i Region Hovedstaden

Note

LGBT+ personer er defineret som personer, der bryder med normerne for køn og seksuel orientering, herunder homoseksuelle, biseksuelle, transpersoner m.m. Region Hovedstadens gennemsnit dækker over, at 49 procent lesbiske, 39 procent bøsser, 57 procent biseksuelle og 74 procent transpersoner og nonbinære har oplevet diskrimination på baggrund af deres kønsidentitet og/eller seksuelle orientering.

- LGBT+ Region H
- LGBT+ Danmark

De planetære grænser

De planetære grænser er udviklet af Stockholm Resilience Centre. De beskriver de klima- og miljømæssige begrænsninger, som klodens bio-fysiske og økologiske systemer opererer under. En planetær grænse betegner et punkt, hvor menneskelig påvirkning af Jordens øko- og klimasystemer er så massiv, at det kan medføre uoprettelig skade på planeten.

Udvalget af indikatorer, der skal vise, hvordan København performer i forhold til de planetære grænser, er særligt begrænset af, at det på nuværende tidspunkt er svært at omsætte de planetære grænser til lokale grænseværdier for København. I de tilfælde, hvor det ikke har været muligt at opstille kvantitative indikatorer for den gennemsnitlige københavnere, der kan sættes i forhold til den specifikke planetære grænse, er indikatorer for den gennemsnitlige dansker anvendt. Derudover er der suppleret med lokale indikatorer for København med tilhørende lokale målsætninger, hvor det har været muligt.

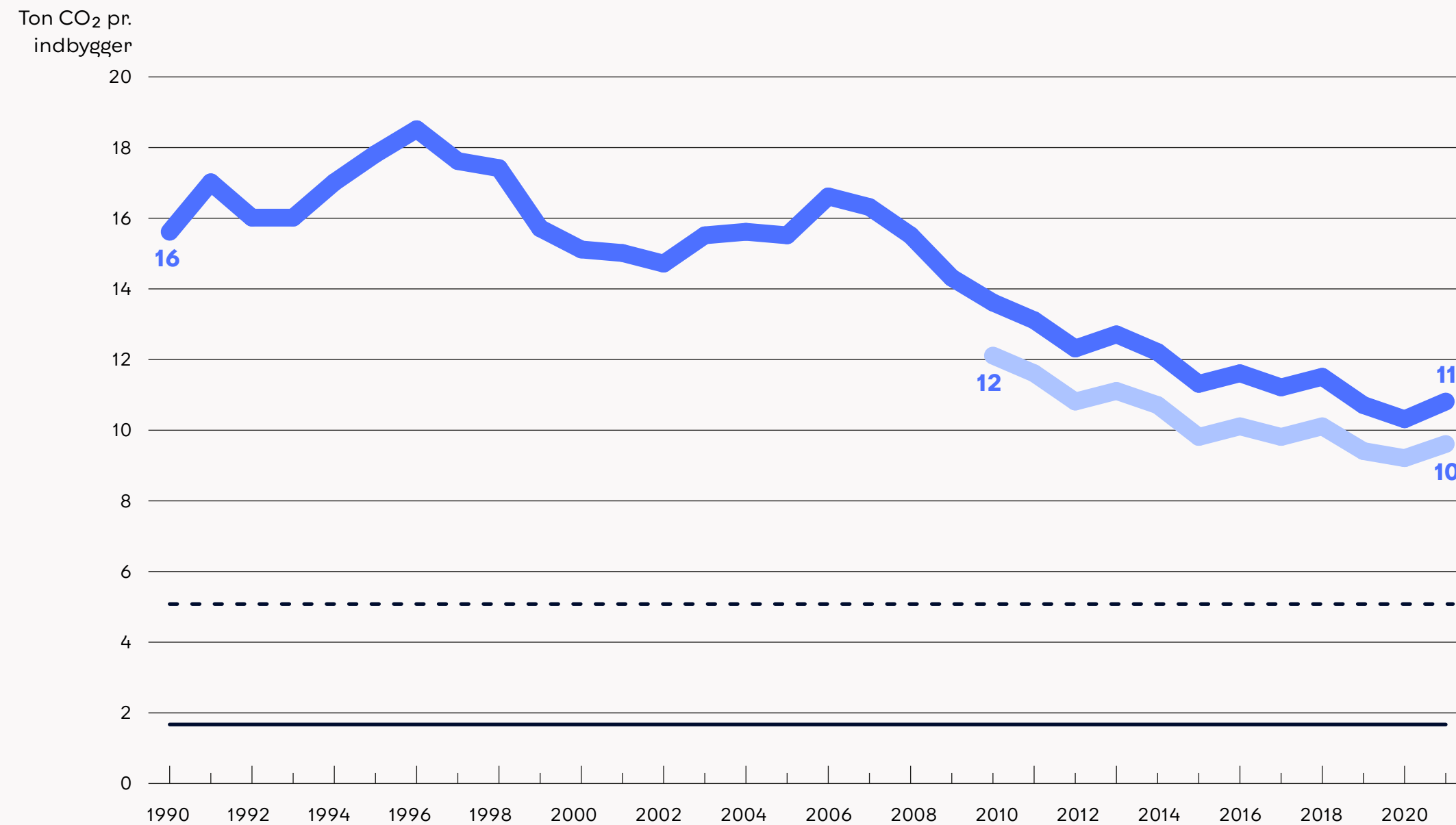

Klimaforandringer

Når drivhusgasser som kuldioxid, metan og dinitrogenoxid frigives til atmosfæren, forstærker de Jordens naturlige drivhuseffekt. Dette resulterer i global opvarmning, hvilket indebærer stigende temperaturer, hyppigere tørke, oversvømmelser, storme og havniveaustigning.

Forbrugsbaserede CO₂-udledninger pr. indbygger

Beskrivelse

Forbrugsbaserede CO₂-udledninger dækker over udledninger fra den samlede efterspørgsel efter varer og tjenester knyttet til privatforbruget i husholdninger, offentligt forbrug og investeringer. Der er ikke udviklet en model for København til at beregne forbrugsbaserede CO₂-udledninger lokalt. I stedet anvendes beregninger tilpasset en selvstændig opgørelse af privatforbruget i København, som i gennemsnit er mindre end det samlede privatforbrug pr. indbygger i Danmark. Beregningerne viser, at de forbrugsbaserede CO₂-udledninger i 2021 er omkring 11 ton CO₂ pr. indbygger i Danmark, mens de er ca. 10 ton CO₂ pr. indbygger i København. De forbrugsbaserede CO₂-udledninger pr. indbygger i København overskrider i 2021 de planetære grænser. Den øvre grænseværdi er overskredet med en faktor to.

Kilde

Energistyrelsen (2023), SWECO, Center for Regional- og Turismeforskning og egne beregninger

Note

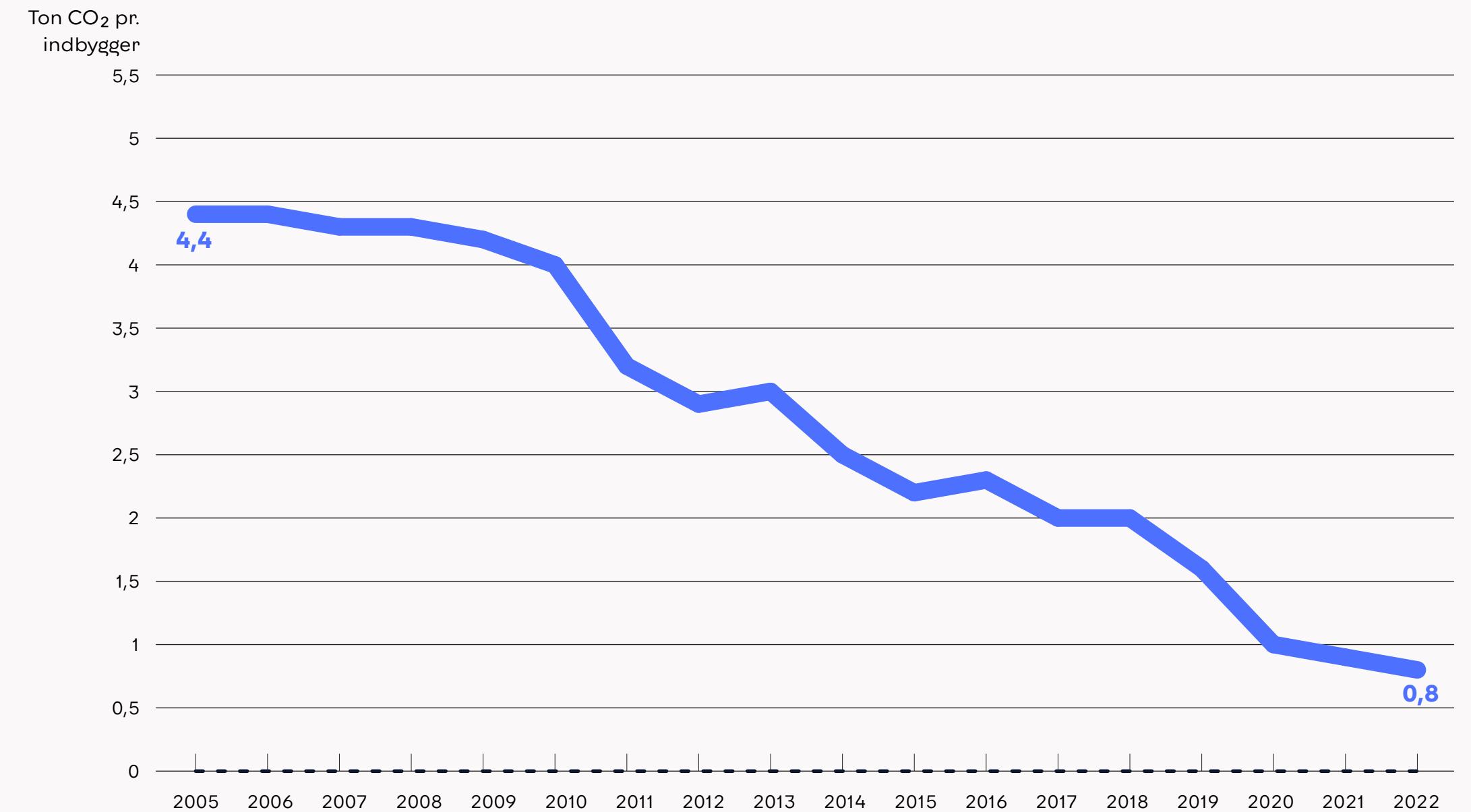
Planetære grænser for klimaforandringer er beskrevet i Steffen et al. (2015) og Richardson et al. (2023). En opdateret vurdering er gennemført i IPCC (2021) og ligger til grund for fastlæggelse af grænseværdierne her. Grænseværdien kaldet "DK klimabudget 1,5° C" på 1,7 ton CO₂ angiver en gennemsnitlig CO₂-udledning pr. indbygger om året frem til 2050. Grænseværdien er baseret på et tilbageværende globalt CO₂-budget i 2020 på 400 Gt CO₂ frem til 2050 og en global befolkning på 8 mia. I 2050 og frem er grænseværdien nul. Grænseværdien på 5,1 ton CO₂ i 2020 kaldet "IPCC-scenarie 1,8° C" er baseret på ét af fem IPCC-

- Danmark
- København
- IPCC-scenarie 1,8° C
- DK klimabudget 1,5° C

scenarier frem mod 2100 med en stigning i den globale middeltemperatur på 1,8° C over før-industrielt niveau. Scenariet indebærer, at den årlige grænseværdi falder frem mod 2100.

Geografiske CO₂-udledninger pr. indbygger med VE-godskrivninger

Beskrivelse

Figuren viser de geografiske CO₂-udledninger pr. indbygger inkl. godskrivninger fra vedvarende energi (VE-godskrivning) i København i forhold til klimamålsætningen i KBH 2025 klimaplanen om CO₂-neutralitet i København fra 2025 og frem. København forventes ikke at blive CO₂-neutral i 2025. Dette skyldes, at det ikke forventes, at der kan etableres et CO₂-fangstanlæg i fuld skala inden udgangen af 2025 i Amager Ressourcecenter. Der forventes en reduktion på ca. 80 procent af de geografiske CO₂-udledninger i 2025 i forhold til 2010, hvilket svarer til en restudledning på i alt ca. 400.000 ton i 2025, som svarer til ca. 0,6 ton pr. indbygger pr. år i 2025. En ny klimaplan for 2035 ventes fremlagt i slutningen af 2024 med en revideret ambitiøs målsætning for de geografiske CO₂-udledninger ekskl. VE-godskrivninger.

Kilde

CO₂-regnskab for Københavns Kommune 2022 og Københavns Kommunes Statistikbank

Note

Københavns Kommunes CO₂-regnskab er baseret på en geografisk afgrænsning af aktiviteter i København. I opgørelse af CO₂-udledningen med VE-godskrivning indgår produktionen af energi baseret på vind, sol, biomasse m.m., som Københavns Kommune har en ejerandel i og som modregnes CO₂-udledningen uden godskrivning. En mere udførlig beskrivelse findes i CO₂-regnskabet.

- København
- KBH 2025 Klimaplanen - CO₂-neutral i 2025

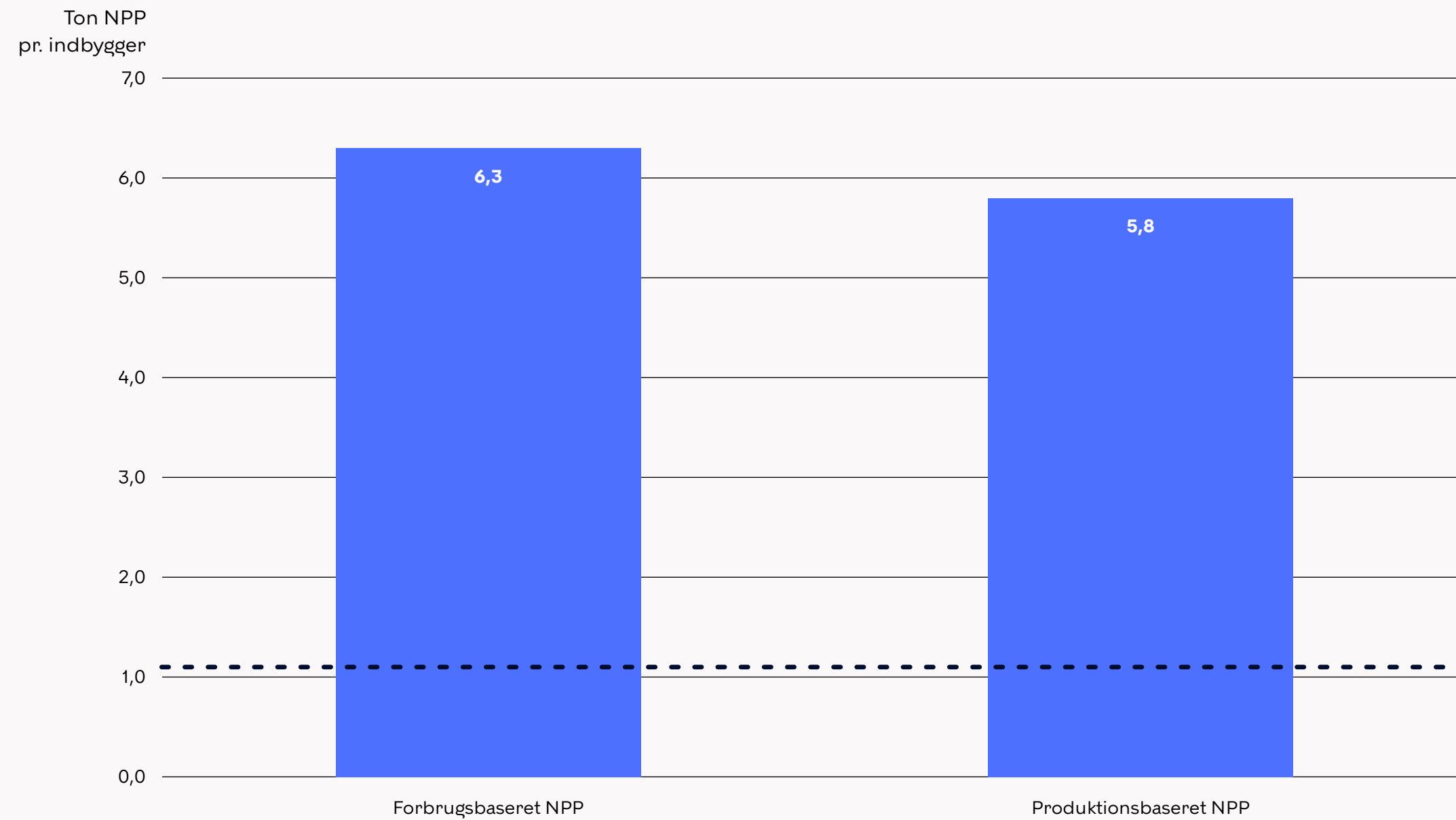

Tab af biodiversitet

Et fald i antallet og mangfoldigheden af levende arter skader økosystemernes integritet og fremskynder arternes udryddelse. Dette øger risikoen for bratte og uoprettelige ændringer i økosystemerne, som reducerer deres modstandsdygtighed og underminerer deres evne til at levere næring til opretholdelse af liv.

Forbrugs- og produktionsbaseret udnyttelse af biosfæren

Beskrivelse

Nettoprimærproduktionen (NPP) måler den samlede produktion af organisk stof, der sker ved hjælp af fotosyntesen i planter, alger og bakterier, fraregnet tab ved respiration. Planter, alger og bakterier udgør en central del af fødekæden og er grundlag for det meste af det liv, vi kender. Figuren ovenfor viser, at forbrug og produktion i Danmark i 2007 indebærer et træk på biosfærens NPP, der overskrider den planetære grænse på 1,1 ton NPP pr. indbygger om året. Grænsen svarer til, at vi globalt ikke bør udnytte mere end 10 procent af klodens NPP.

En opdateret version af de planetære grænser ventes udgivet i 2023 med indikatorer for menneskelig udnyttelse af NPP (Haberl et al., 2014; Steffen, 2022). Der er ikke udviklet modeller, som gør

det muligt at kvantificere effekterne af forbrug og produktion i København på biodiversiteten lokalt. I stedet anvendes indikatorer for en gennemsnitlig danskers udnyttelse af biosfærens NPP i forhold til planetære grænseværdier.

Kilde

Kastner et al. (2015)

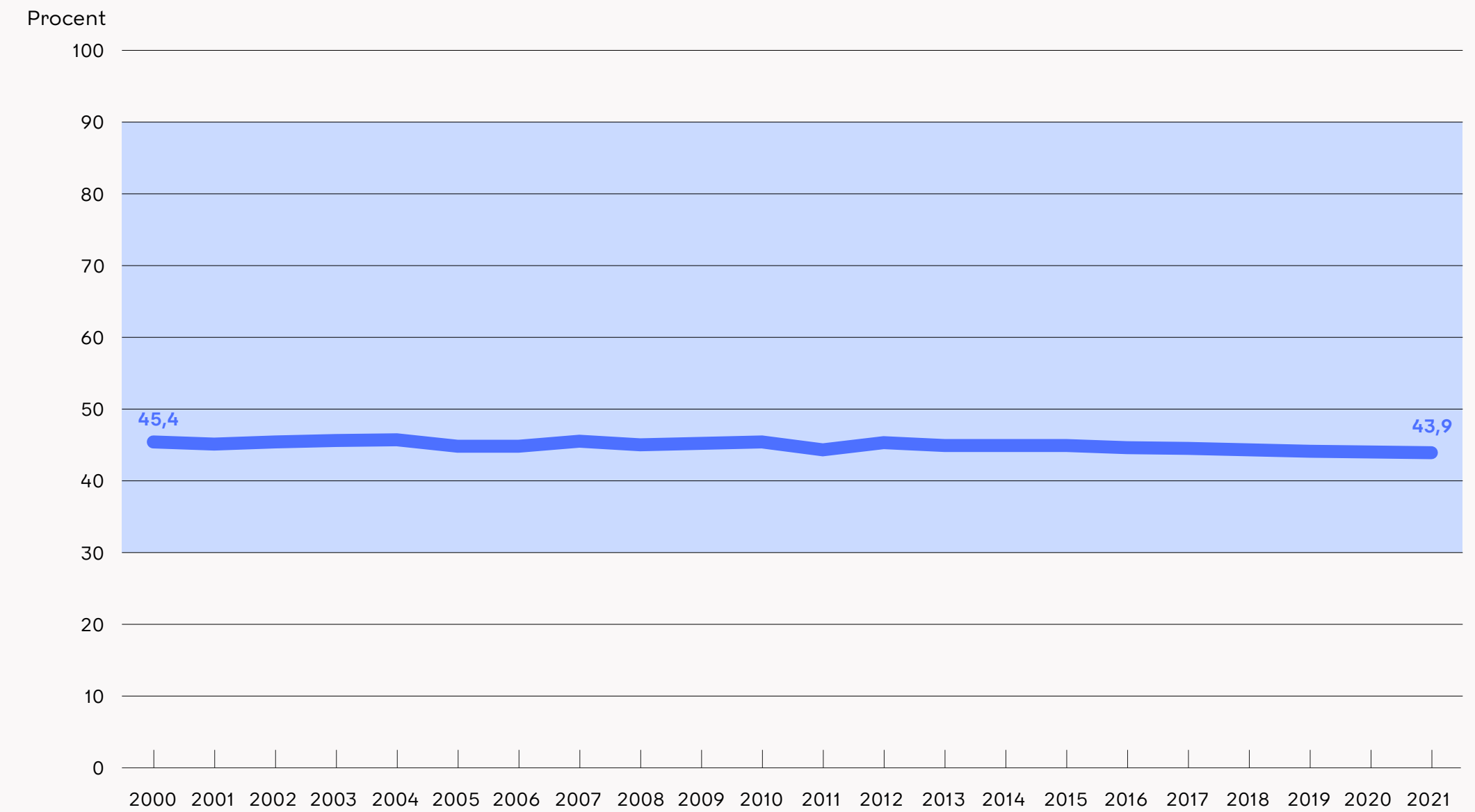
Note

De planetære grænser blev oprindeligt formuleret for "biodiversitet" og senere ændret til "biosfærens integritet". Planetære grænser for biosfærens integritet er beskrevet i Steffen et al. (2015) og fokuserer på indikatorer for den globale udryddelsesrate og det såkaldte BII-indeks. Begge indikatorer er imidlertid utilstrækkelige til at beskrive grundlæggende ændringer i vores udnyttelse af biosfæren.

- Danmark
- Planetær grænse

- 12 **FN's verdensmål**
12 - Ansvarligt forbrug og produktion
- 14 **FN's verdensmål**
14 - Livet i havet
- 15 **FN's verdensmål**
15 - Livet på landet

Indeks for intakt biodiversitet

Beskrivelse

Indekset for intakt biodiversitet, Biodiversity Intactness Index (BII), måler den naturligt forekommende biodiversitet på landjorden, der er tilbage i et givet område. Indekset opgøres fra 0 til 100 procent, hvor 100 procent er en uforstyrret tilstand med et begrænset menneskeligt aftryk. 90 procent er foreslået som en planetær grænse (Steffen et al. 2015). I 2021 har Danmark et beregnet niveau for BII på 44 procent, hvilket svarer til et fald på 1,5 procentpoint siden 2000. Dertil har Biodiversitetsrådet i 2022 vurderet naturens tilstand på baggrund af op mod 170 indikatorer og konkluderer, at biodiversiteten i Danmark stadig er i tilbagegang, og at den nuværende tilstand for en række arter, levesteder og økologiske processer er utilstrækkelig til at opretholde biodiversiteten på lang sigt.

Resultaterne præsenteres her for Danmark og repræsenterer formentlig et konservativt billede af udviklingen i København. Københavns Kommune har vedtaget en strategi for biodiversitet og en handleplan for perioden 2022 til 2025 med en årlig statusreddegørelse. Med budget 2024 er der givet budgetmidler til udvikling af et monitoreringsprogram, som i højere grad gør det muligt at følge udviklingen i biodiversiteten i København.

Kilde

Natural History Museum (nhm.ac.uk)

Note

Fra 2015 og frem viser tallene det forventede BII beregnet ved SSP2 scenarie. I indekset indgår et bredt spektrum af planter, insekter og dyr og modellering af pres på biodiversiteten fra befolkningstæthed,

- Danmark
- Usikkerhedszone

veje, infrastruktur m.m. (Steffen et al. 2015). De planetære grænser blev oprindeligt formuleret for "biodiversitet" og senere ændret til "biosfærens integritet". Planetære grænser for biosfærens integritet er beskrevet i Steffen et al. (2015).

- 14 **FN's verdensmål**
14 - Livet i havet
- 15 **FN's verdensmål**
15 - Livet på landet

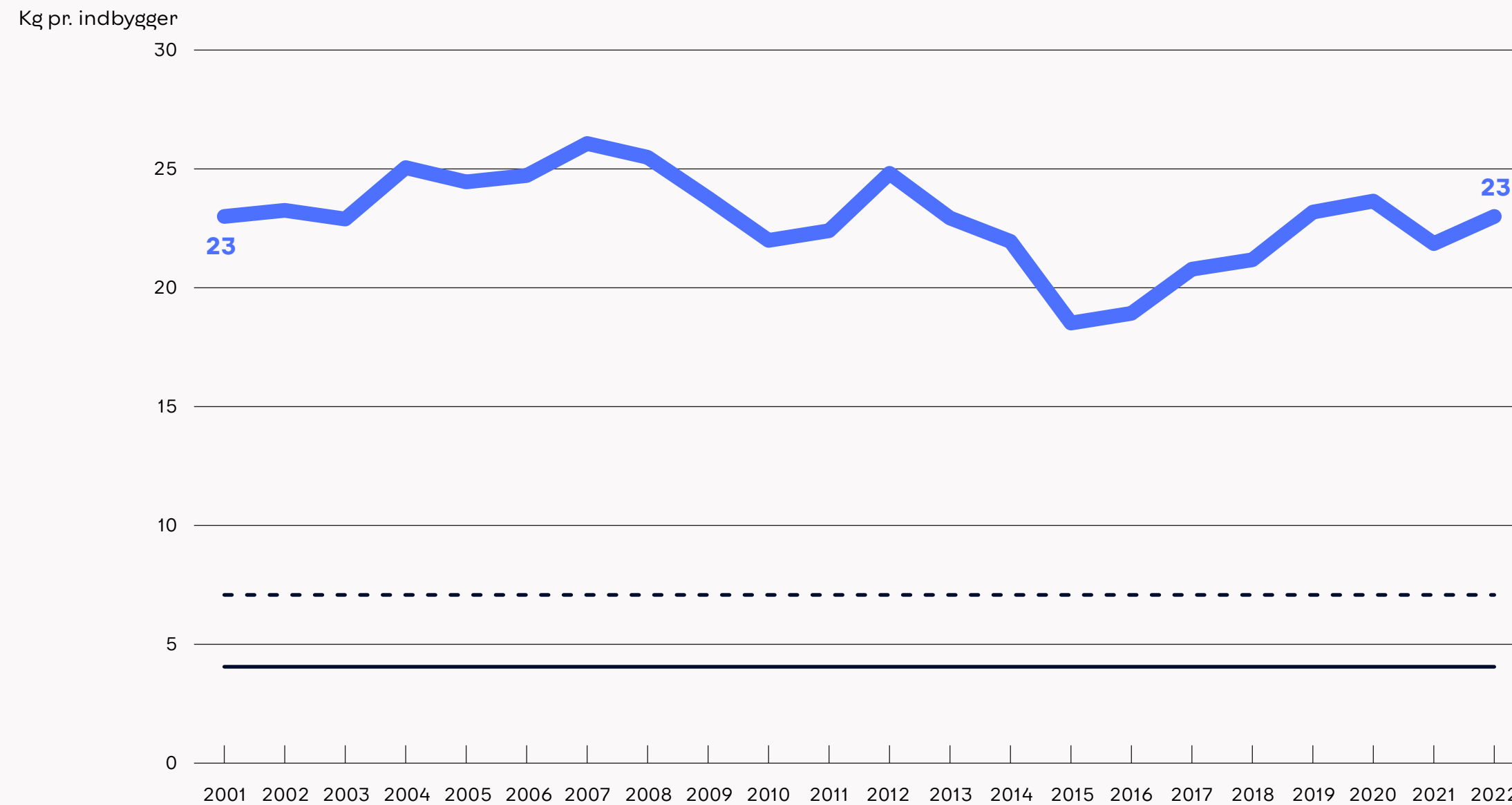

Kvælstof- og fosforudledning

Reaktivt kvælstof og fosfor er ofte anvendt i landbrugsgødning, men kun en mindre del af det bliver faktisk optaget af de afgrøder, som det bliver tilført. Overskuddet løber ud i floder, søer og oceaner, hvor det forårsager algeopblomstring, der gør vandet grønt, brunt eller endda rødt. Disse opblomstringer kan være giftige og dræber andet vandlevende liv ved at sulte vandet for ilt.

Forbrugsbaseret udnyttelse af kvælstof (N)

Beskrivelse

Den menneskeskabte produktion af reaktivt kvælstof på globalt plan er ca. fire gange større end den produktion, der årligt finder sted ved naturens egen hjælp. Denne ubalance har både i dag og på længere sigt store økologiske og økonomiske konsekvenser. Kvælstof bidrager i forskellige former til overgødskning af søer og havområder med plantenæringsstoffer og klimaforandringer. Kvælstof bidrager også til nedbrydning af stratosfærens ozonlag og indgår i dannelsen af lokal luftforurening. Alle bidrag har skadelige virkninger på mennesker og natur. Der er ikke udviklet en model specifikt for København til at beregne anvendelsen af kvælstof og fosfor knyttet til produktion og forbrug, hvorfor der anvendes beregninger for en gennemsnitlig indbygger i Danmark. Figuren viser den forbrugsba-

serede anvendelse af kvælstof i Danmark. Det fremgår, at den forbrugsbaserede udnyttelse af kvælstof i Danmark ligger på et meget højt niveau, og at det ikke er faldet nævneværdigt over de sidste to årtier. Niveaulet for den forbrugsbaserede udnyttelse af kvælstof i København må tilsvarende forventes at ligge meget højt.

Kilde

EXIOBASE 3 (Stadler et al. 2019)

Note

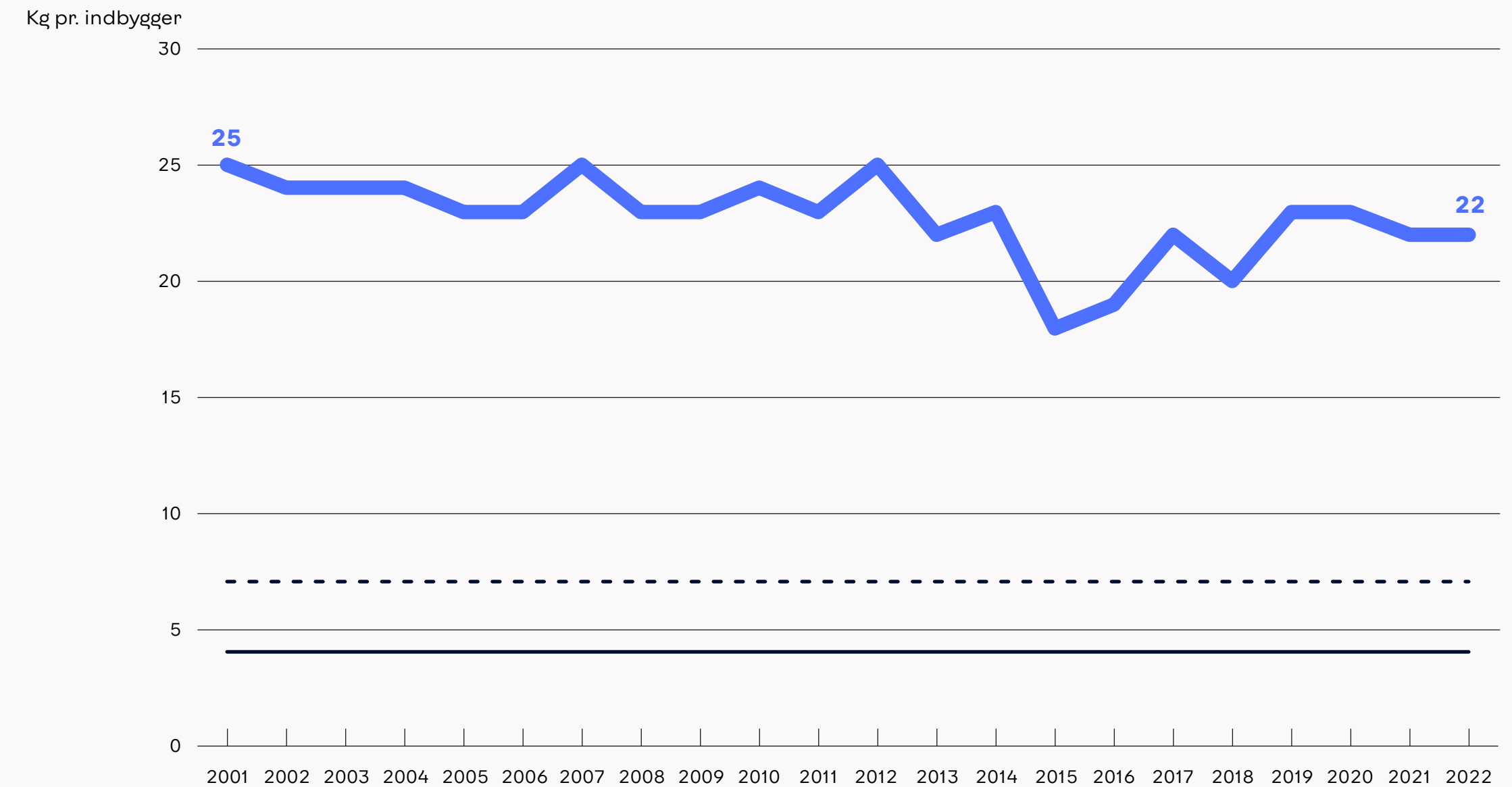
Den nedre grænse er 35 megaton kvælstof pr. år (Rockström et al. 2009) og den øvre grænse er 62 megaton kvælstof pr. år (Steffen et al. 2015). Begge er omregnet til værdier pr. indbygger. Til sammen udgør de to grænseværdier en usikkerhedszone, der afspejler, hvornår anvendelsen af kvælstof vil medføre markante

- Danmark
- Øvre global grænse
- Nedre global grænse

irreversible ændringer i globale hav- og økosystemer. Den nedre globale grænseværdi er foreslået som den egentlige grænseværdi.

- 12 **FN's verdensmål**
12 – Ansvarligt forbrug og produktion
- 14 **FN's verdensmål**
14 – Livet i havet
- 15 **FN's verdensmål**
15 – Livet på landet

Produktionsbaseret udnyttelse af kvælstof (N)

Beskrivelse

Den menneskeskabte produktion af reaktivt kvælstof på globalt plan er ca. fire gange større end den produktion, der årligt finder sted ved naturens egen hjælp. Denne ubalance har både i dag og på længere sigt store økologiske og økonomiske konsekvenser. Kvælstof bidrager i forskellige former til overgødskning af søer og havområder med plantenæringsstoffer, klimaforandringer, nedbrydning af stratosfærens ozonlag og lokal luftforurening. Der er ikke udviklet en model specifikt for København til at beregne anvendelsen af kvælstof knyttet til produktion og forbrug, hvorfor der anvendes beregninger for en gennemsnitlig indbygger i Danmark. Den produktionsbaserede udnyttelse af kvælstof i Danmark ligger på et højt niveau og er ikke faldet nævneværdigt over de sidste to årtier. Niveaulet for den produk-

tionsbaserede udnyttelse af kvælstof i København må dog forventes at ligge lavere sammenlignet med hele landet, idet den landbrugsbaserede produktion i byen er fraværende.

Kilde

EXIOBASE 3 (Stadler et al. 2019)

Note

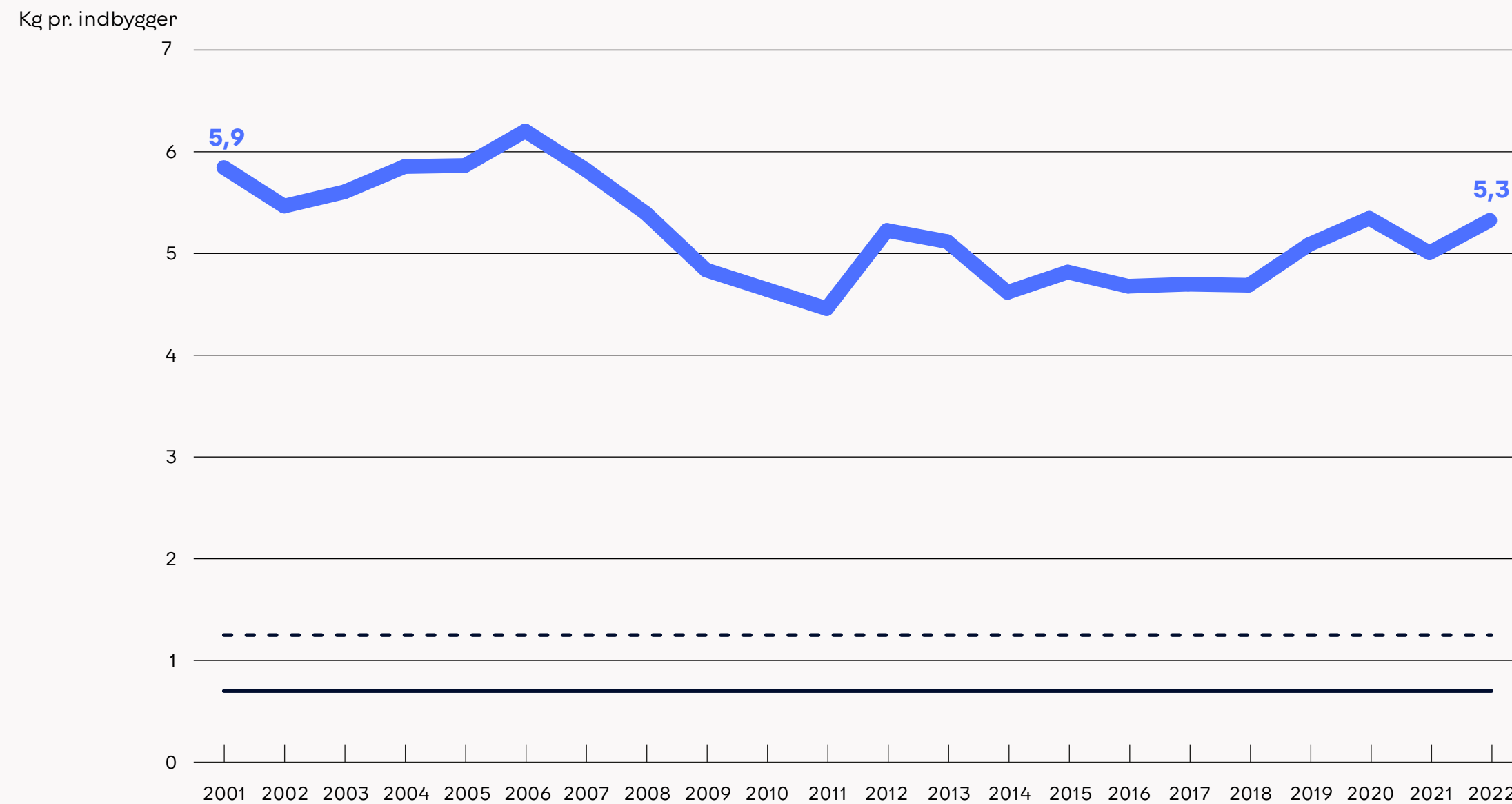
Den nedre grænse er 35 megaton kvælstof pr. år (Rockström et al. 2009) og den øvre grænse er 62 megaton kvælstof pr. år (Steffen et al. 2015). Begge er omregnet til værdier pr. indbygger. Til sammen udgør de to grænseværdier en usikkerhedszone, der afspejler, hvornår anvendelsen af kvælstof vil medføre markante irreversible ændringer i globale hav- og økosystemer. Den nedre globale grænseværdi er foreslået som den egentlige grænseværdi.

- Danmark
- Øvre global grænse
- Nedre global grænse

- 12 **FN's verdensmål**
12 – Ansvarligt forbrug og produktion
- 14 **FN's verdensmål**
14 – Livet i havet
- 15 **FN's verdensmål**
15 – Livet på landet

Forbrugsbaseret udnyttelse af fosfor (P)

Beskrivelse

Planetære grænser for fosfor indeholder en global og regional grænseværdi. Den globale grænseværdi afspejler en risiko for massiv overgødskning af søer og havområder med plantenæringsstoffer og iltsvind i verdens have med efterfølgende forringelse eller udryddelse af liv i havet. Den regionale grænseværdi afspejler risiko for eutrofiering af ferskvand regionalt eller lokalt (Steffen et al. 2015). Der er ikke udviklet en model specifikt for København til at beregne anvendelsen af kvælstof og fosfor knyttet til produktion og forbrug, hvorfor der anvendes beregninger for en gennemsnitlig indbygger i Danmark. Figuren viser, at selvom den forbrugsbaserede udnyttelse af fosfor er faldet i Danmark over de seneste to årtier, så overskrides begge grænseværdier stadig. Den forbrugsbaserede udnyttelse

af fosfor afspejler, at den gennemsnitlige størrelse og sammensætning af forbruget i Danmark indebærer et betydeligt aftryk på indholdet af fosfor i den produktion, der finder sted udenfor landets grænser. En del af dette aftryk skyldes forbrug af kunstgødning og foder i den animalske produktion. Det er dog ikke muligt at sige noget om størrelsesordenen heraf i forhold til fx husholdningernes forbrugsmønstre, som også bidrager til fosforaftrykket.

Kilde
EXIOBASE 3 (Stadler et al. 2019)

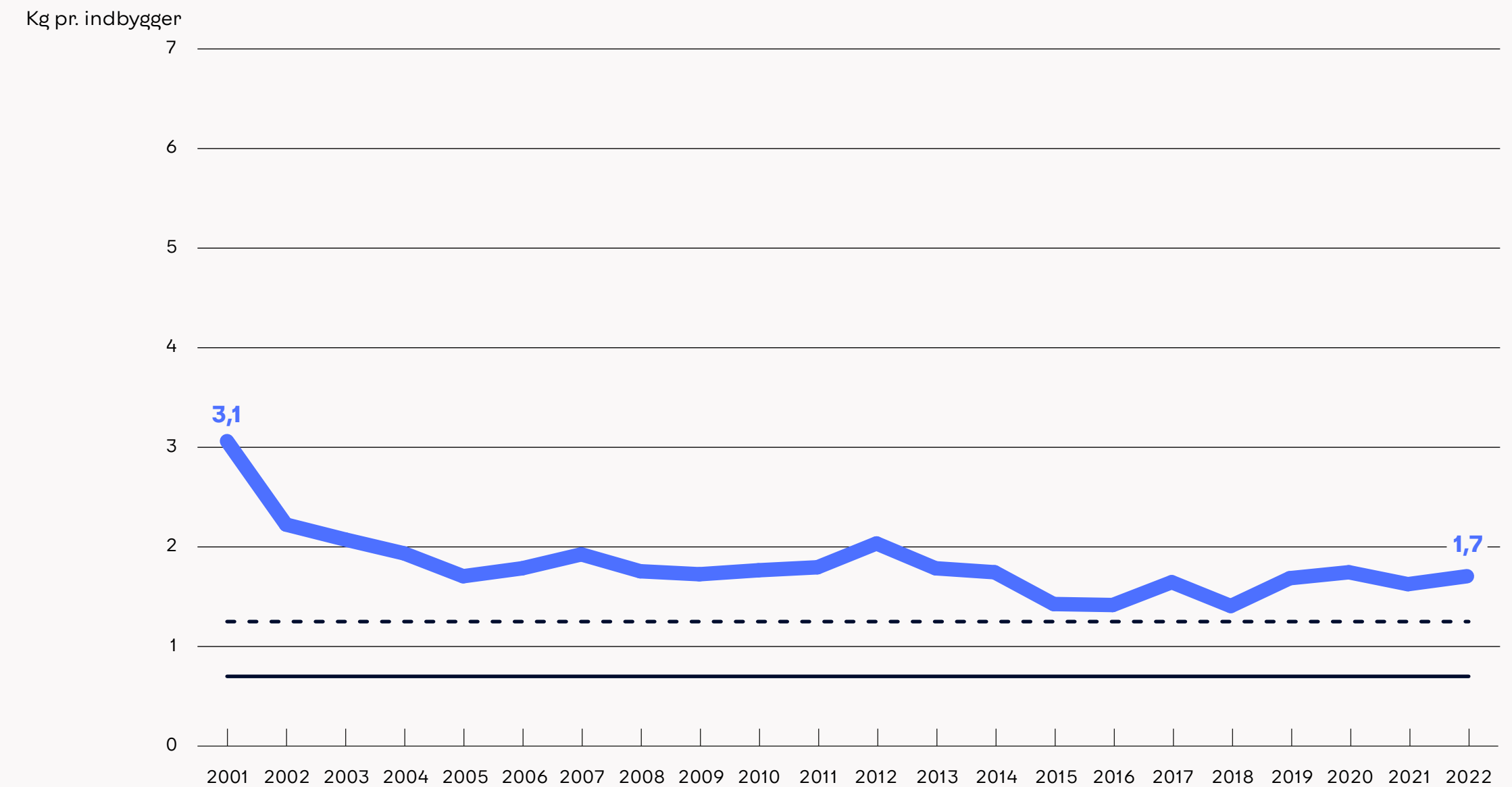
- Danmark
- Nedre global grænse
- Nedre regional grænse

12 FN's verdensmål
12 - Ansvarligt forbrug og produktion

14 FN's verdensmål
14 - Livet i havet

15 FN's verdensmål
15 - Livet på landet

Produktionsbaseret udnyttelse af fosfor (P)

Beskrivelse

Planetære grænser for fosfor indeholder en global og regional grænseværdi. Den globale grænseværdi afspejler en risiko for massiv eutrofiering og iltsvind i verdens have med efterfølgende forringelse eller udryddelse af liv i havet. Den regionale grænseværdi afspejler risiko for overgødskning med plantenæringsstoffer af ferskvand regionalt eller lokalt (Steffen et al. 2015). Der er ikke udviklet en model specifikt for København til at beregne anvendelsen af kvælstof og fosfor knyttet til produktion og forbrug, hvorfor der anvendes beregninger for en gennemsnitlig indbygger i Danmark. Figuren viser, at den produktionsbaserede udnyttelse af fosfor er faldet i Danmark over de seneste to årtier, men at den stadig overskrider begge grænseværdier. Der er dog ingen væsentlig landbrugsproduktion i

København, og den produktionsbaserede udnyttelse af fosfor i byen må derfor forventes at være relativt beskeden sammenlignet med hele landet.

Kilde
EXIOBASE 3 (Stadler et al. 2019)

- Danmark
- Nedre global grænse
- Nedre regional grænse

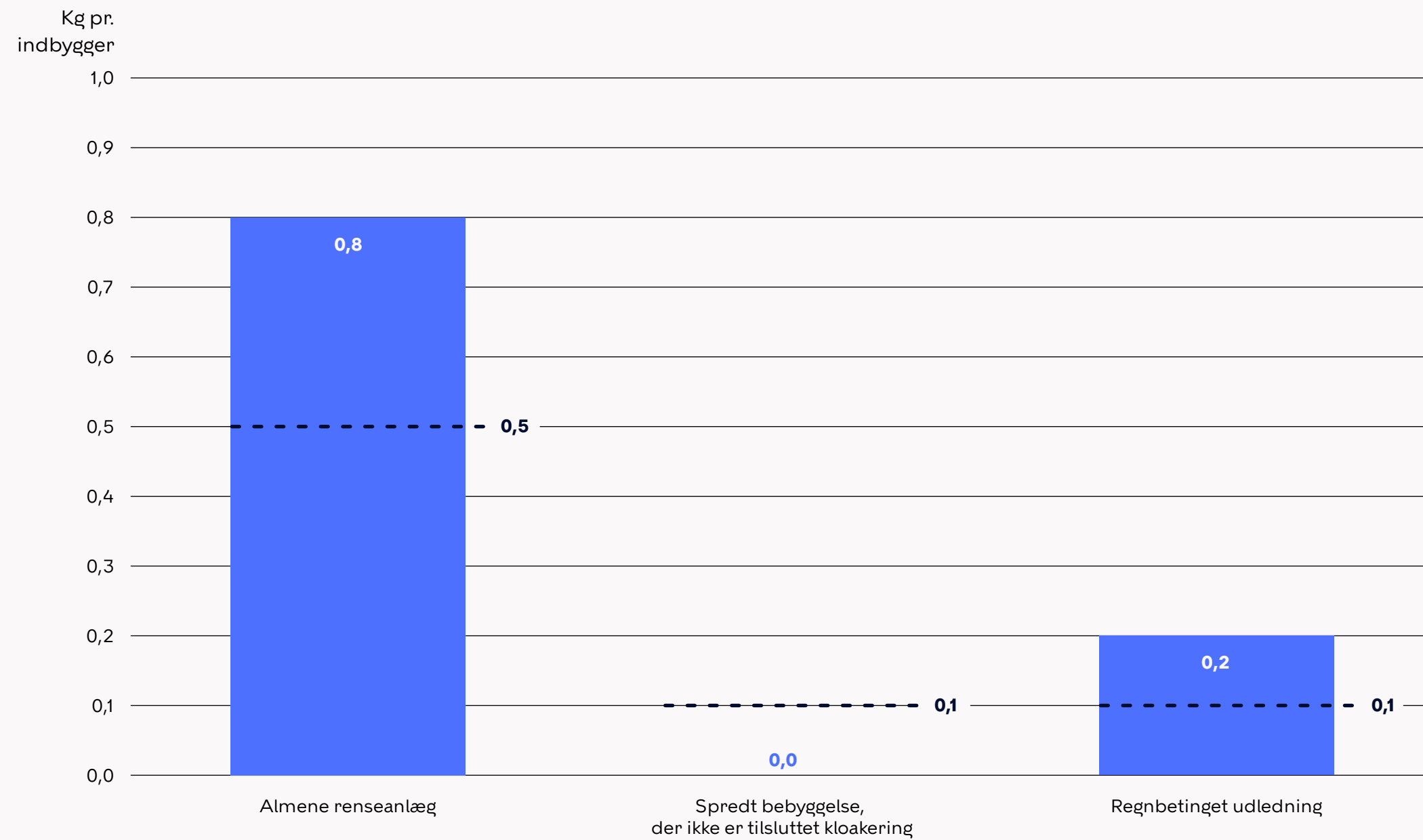
12 FN's verdensmål
12 - Ansvarligt forbrug og produktion

14 FN's verdensmål
14 - Livet i havet

15 FN's verdensmål
15 - Livet på landet

Spildevandsudledning, kvælstof (N)

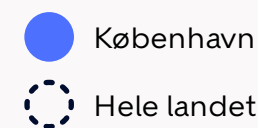

Beskrivelse

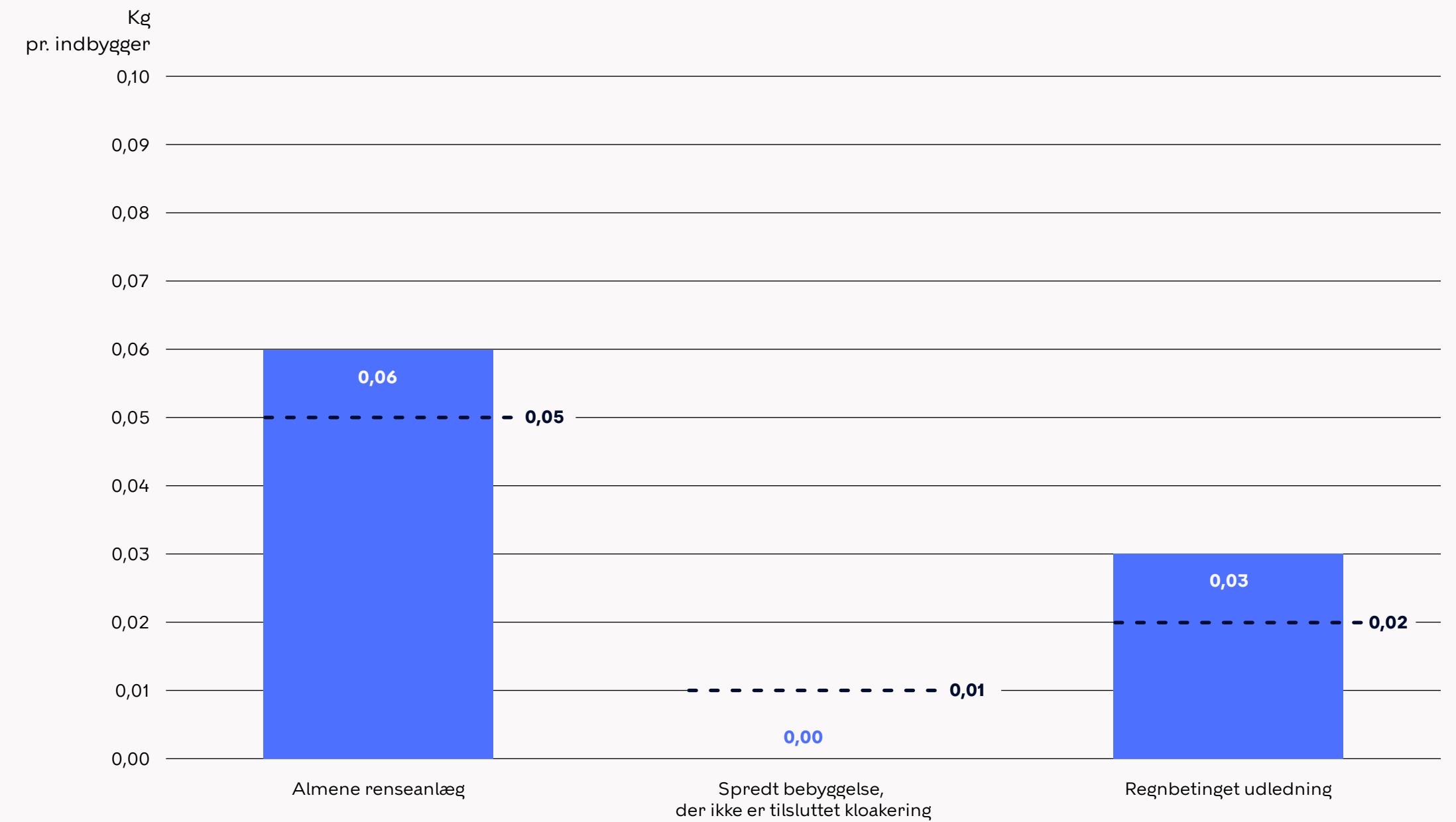
Sammenlignet med hele landet har København en større spildevandsudledning af kvælstof fra almene renselanlæg. I 2022 er spildevandsudledningen af kvælstof fra almene renselanlæg 0,8 kg pr. indbygger om året, mens den er 0,5 kg pr. indbygger om året i hele landet. Spildevandsudledningen af kvælstof fra spredt bebyggelse, der ikke er tilsluttet kloakering, ligger i København på nul kg pr. indbygger og 0,1 kg pr. indbygger for hele landet, mens spildevandsudledning fra regnbetinget udledning er 0,2 kg pr. indbygger om året i København og 0,1 kg pr. indbygger i hele landet.

Kilde

Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk)

Spildevandsudledning, fosfor (P)

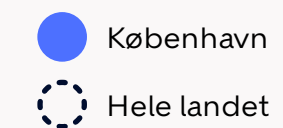

Beskrivelse

Sammenlignet med hele landet har København en større spildevandsudledning af fosfor fra almene renselanlæg. I 2022 er spildevandsudledningen af fosfor fra almene renselanlæg 0,06 kg pr. indbygger om året, mens den er 0,05 kg pr. indbygger om året i hele landet. Spildevandsudledningen af fosfor fra spredt bebyggelse, der ikke er tilsluttet kloakering, ligger i København på nul kg pr. indbygger og 0,01 kg pr. indbygger om året for hele landet, mens spildevandsudledning fra regnbetinget udledning er 0,03 kg pr. indbygger om året i København og 0,02 kg pr. indbygger i hele landet.

Kilde

Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk)

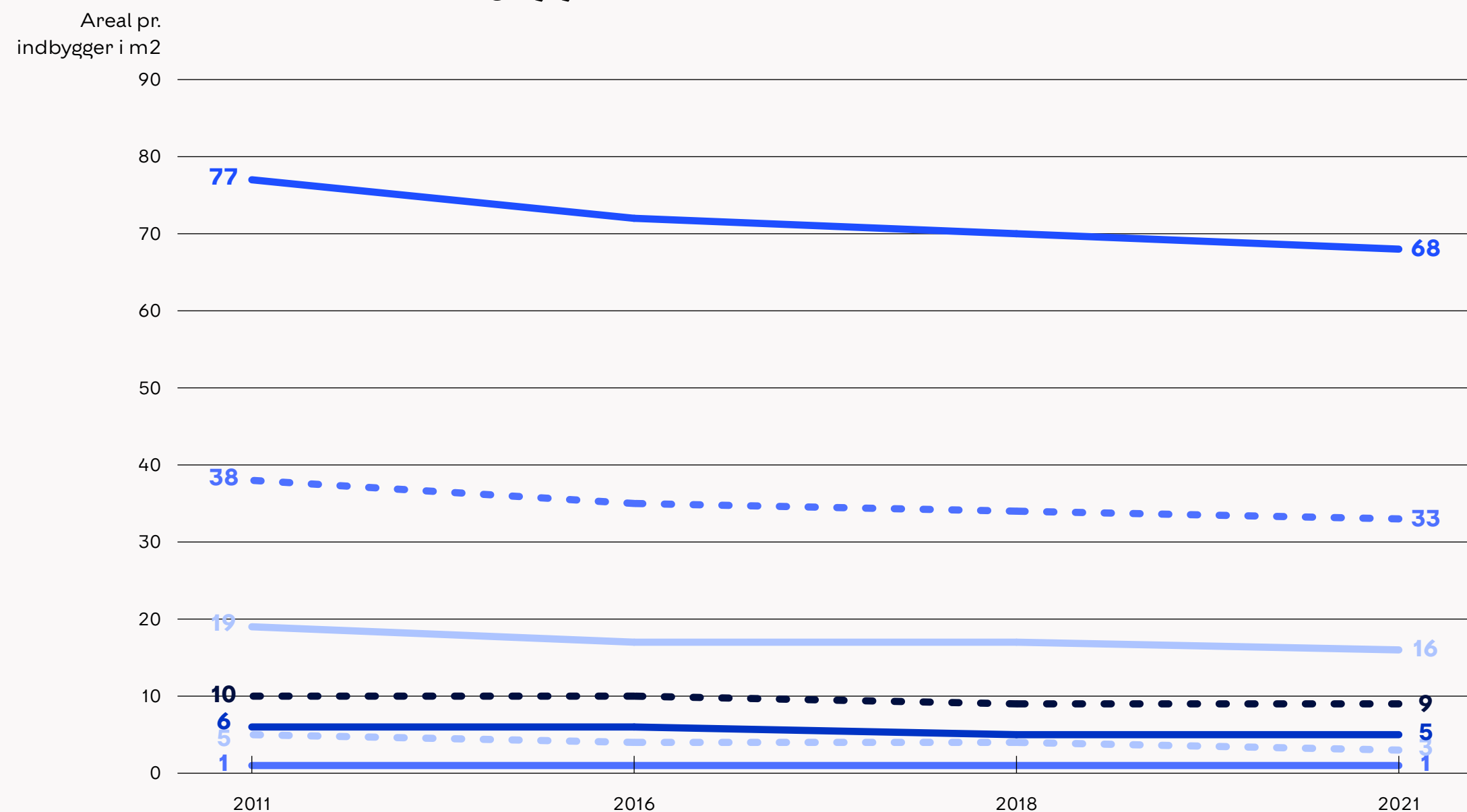
Arealanvendelse

Konvertering af jord til menneskelig brug
– såsom at omdanne skove og vådområder til byer,
landbrugsjord og motorveje - udtømmer Jordens
kulstofdræn, ødelægger rige dyrelivshabitater og
underminerer jordens rolle i at holde gang i de
konstante kredsløb af vand, kvælstof og fosfor.

Areal pr. indbygger

! LØSNINGSBEHOV

Beskrivelse

Befolkningsstilgang, økonomisk vækst og øget beskæftigelse har i en årrække været et gennemgående træk ved udviklingen i København, der har oplevet en markant velstandsstigning over de seneste årtier. Udviklingen har samtidig medført en stigende efterspørgsel efter plads til at bo, arbejde og studere og dermed et stigende pres på arealerne i byen. For især de grønne områder indebærer det en risiko for varige, irreversible ændringer knyttet til byudvikling og nybyggeri. Figuren ovenfor viser, hvordan omfanget af arealer pr. indbygger falder i takt med tilvækst i befolkningen. Figuren viser desuden fordelingen af Københavns arealer på "grå", "grønne" og "blå" arealer, som i 2021 udgør henholdsvis 75 procent (bygninger, veje og jernbaner m.m.), 21 procent (hede, enge, skov og parker m.m.) og fire procent (søer og vandløb m.m.). Fore-

løbige tal for et "grønt BNP" for Danmark viser, at der er betydelige omkostninger forbundet med tab af biodiversitet og med trusler mod biodiversiteten i hele landet under ét. Københavns Kommune har en målsætning om, at 30 procent af arealet i København skal bestå af grønne områder i 2050.

Kilde

Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk)

Note

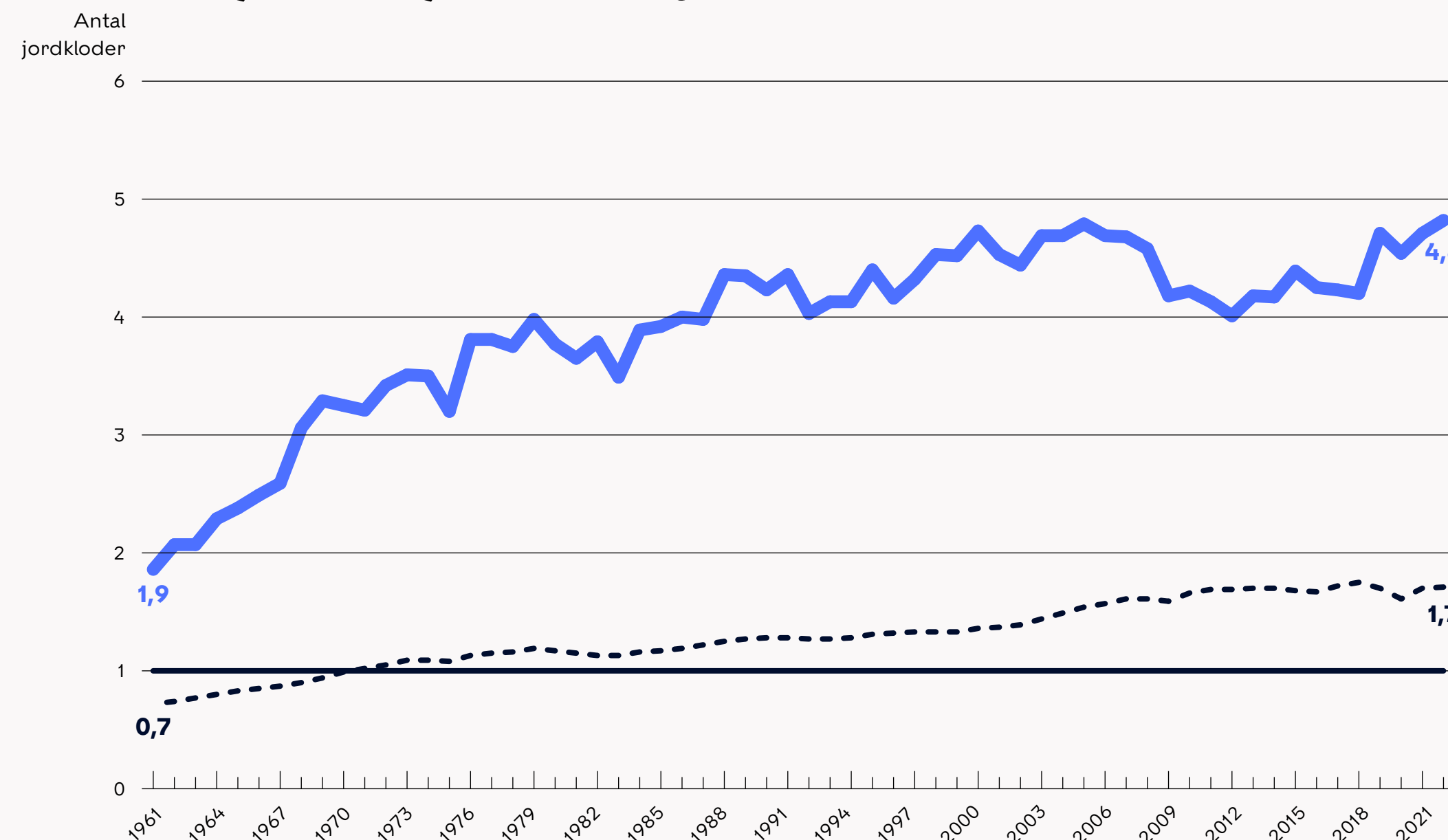
Bemærk at en del af arealet (ca. 5 m² pr. indbygger) ikke er klassificeret i arealregnskabet, og at tallene i figuren afviger markant fra Københavns Kommunes egen opgørelse af grønne og blå områder i 2022. Data i figuren er baseret på Danmarks Statistiks arealregnskab, som er en del af det grønne nationalregnskab.

- Bygninger mm.
- Veje, jernbaner
- Øvrige kunstige overflader
- Heder, enge m.m.
- Søer og vandløb
- Skov
- Landbrugsafgrøder

FN's verdensmål
11 – Bæredygtige byer og lokalsamfund

Antal jordkloder til at imødekomme årligt økologisk fodaftryk

! LØSNINGSBEHOV

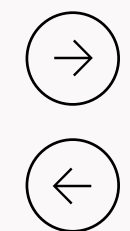
Beskrivelse

Figuren viser, at Danmark siden 1987 har haft et økologisk fodaftryk, som ville afføde et behov for mere end fire jordkloder, hvis alle mennesker på hele kloden levede som en gennemsnitlig dansker. Resultatet var i 2018 4,2 jordkloder sammenlignet med 1,75 for verden som helhed. Hvis resten af verdens befolkning levede som i Danmark, ville det svare til, at den samlede globale biokapacitet i løbet af et år er opbrugt efter 76 dage. Denne dag kaldes af Global Footprint Network for "Earth overshoot day", og den er for 2024 beregnet til at være den 16. marts i Danmark. Der findes ingen opgørelser af det økologiske fodaftryk for København, hvorfor opgørelsen for hele Danmark er anvendt.

Kilde

Footprintnetwork.org

- Danmark
- Verden
- Planetær grænse

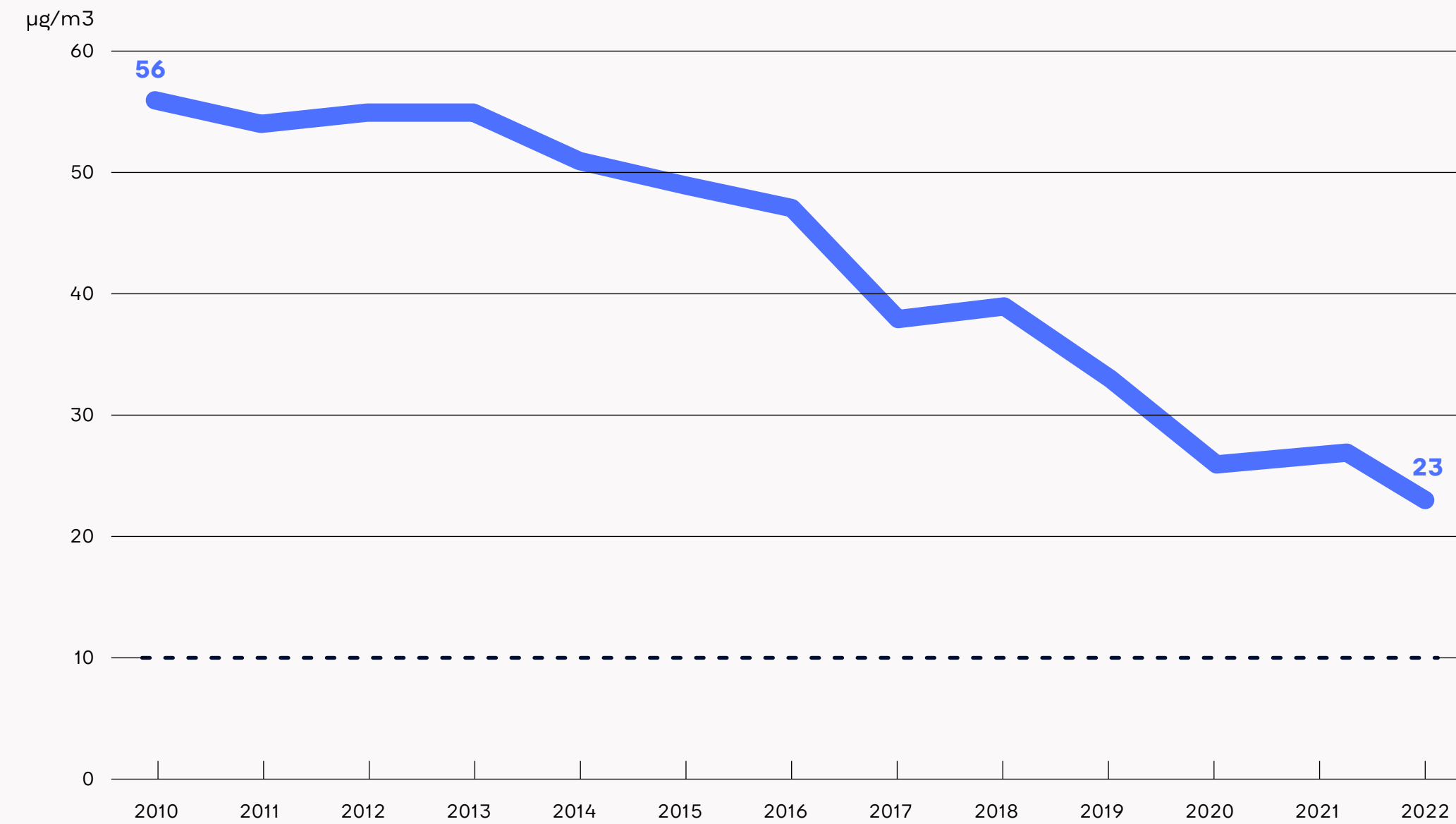

Luftforurening

Mikropartikler eller aerosoler, der udsendes i luften – såsom røg, støv og forurenende gasser – kan skade levende organismer. Desuden interagerer de med vanddamp i luften og kan derved påvirke skydannelsen. Når de udsendes i store mængder, kan disse aerosoler forårsage væsentlige ændringer i de regionale nedbørsmønstre, herunder ændre timingen og placeringen af monsunregn i tropiske områder. Der er endnu ikke defineret en egentlig grænseværdi fra et klima- og miljøvenligt perspektiv for luftforurening.

Niveau af NO2 i København (kvælstofdioxid)

Beskrivelse

WHO har retningslinjer for kvælstofdioxid, grove partikler og fine partikler. Målsætningen i Kommuneplan 2019 er, at luftkvaliteten i København skal leve op til WHO's retningslinjer. Ifølge målingen fra Nationalt Center for Miljø og Energi ligger Københavns niveau af NO2 over WHO's grænseværdi i 2022. Niveaulet har dog været faldende siden 2010, hvorfor udviklingen går i den rigtige retning.

Kilde

Nationalt Center for Miljø og Energi, luftmålestation på H.C. Andersens Boulevard

Note

Partiklerne stammer fra udledningen i kraftværker, vejtrafik/motorer og brændeovne. NO2 udledes i byerne primært fra diesel- og benzinbiler og er sundhedsskadeligt. Det skal bemærkes, at WHO's retningslinjer blev nedjusteret i 2021, og at det er disse, der er anvendt som grænseværdi her.

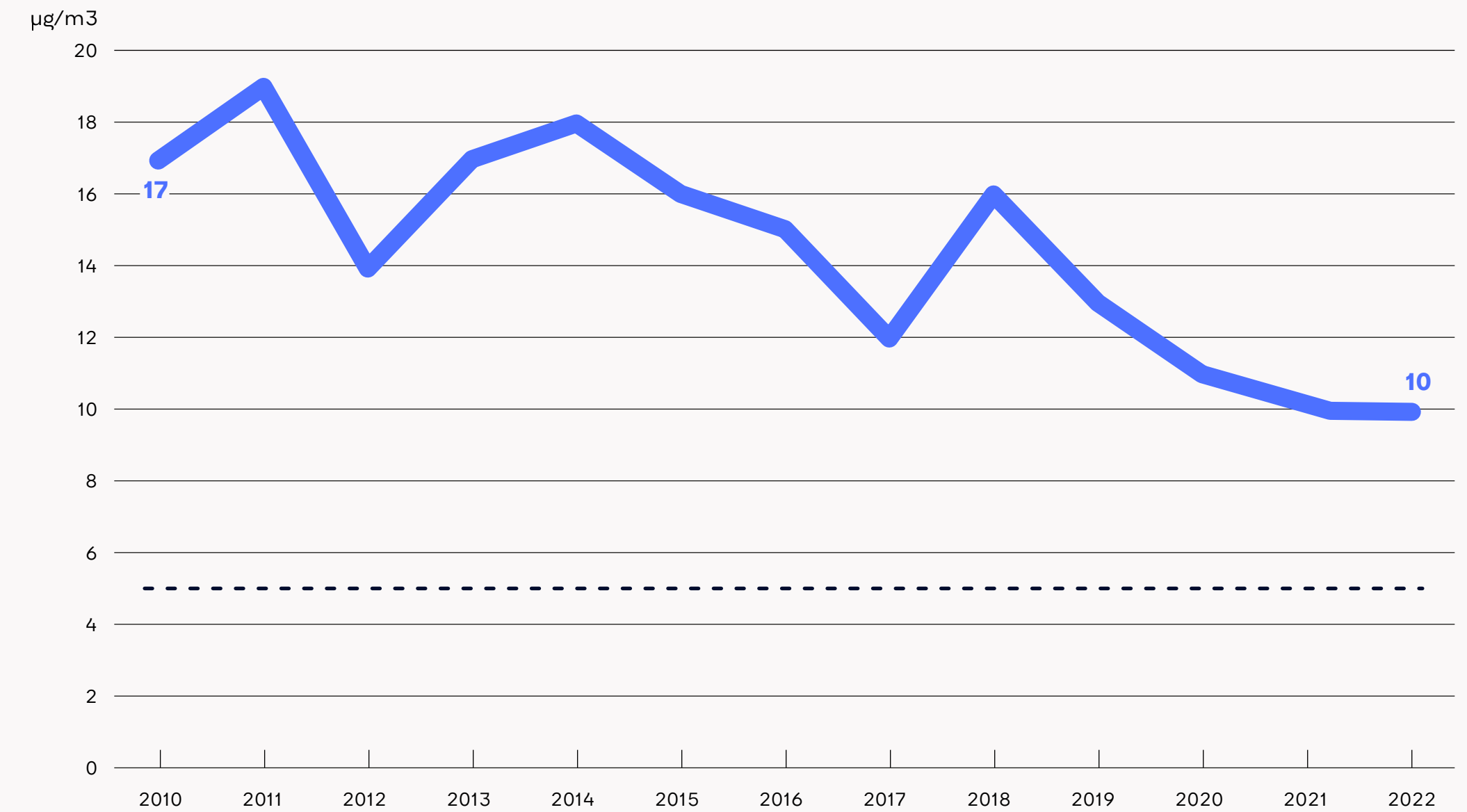
- København
- WHO's retningslinjer

FN's verdensmål
3 - Sundhed og trivsel

FN's verdensmål
11 - Bæredygtige byer og lokalsamfund

FN's verdensmål
13 - Klimaindsats

Niveau af PM2,5 partikler i København (fine partikler)

Beskrivelse

WHO har retningslinjer for kvælstofdioxid, grove partikler og fine partikler. Målsætningen i Kommuneplan 2019 er, at luftkvaliteten i København skal leve op til WHO's retningslinjer. Ifølge målingen fra Nationalt Center for Miljø og Energi ligger Københavns niveau af PM2,5 partikler over WHO's grænseværdi i 2022. Niveaulet er lavere set i forhold til 2010, men udviklingen har oplevet større udsving i perioden.

Kilde

Nationalt Center for Miljø og Energi, luftmålestation på H.C. Andersens Boulevard

Note

Partiklerne stammer fra udledningen i kraftværker, vejtrafik/motorer og brændeovne. PM2,5 er de partikler, der anses for mest skadelige. Det skal bemærkes, at WHO's retningslinjer blev nedjusteret i 2021, og at det er disse, der er anvendt som grænseværdi her.

- København
- WHO's retningslinjer

FN's verdensmål
3 - Sundhed og trivsel

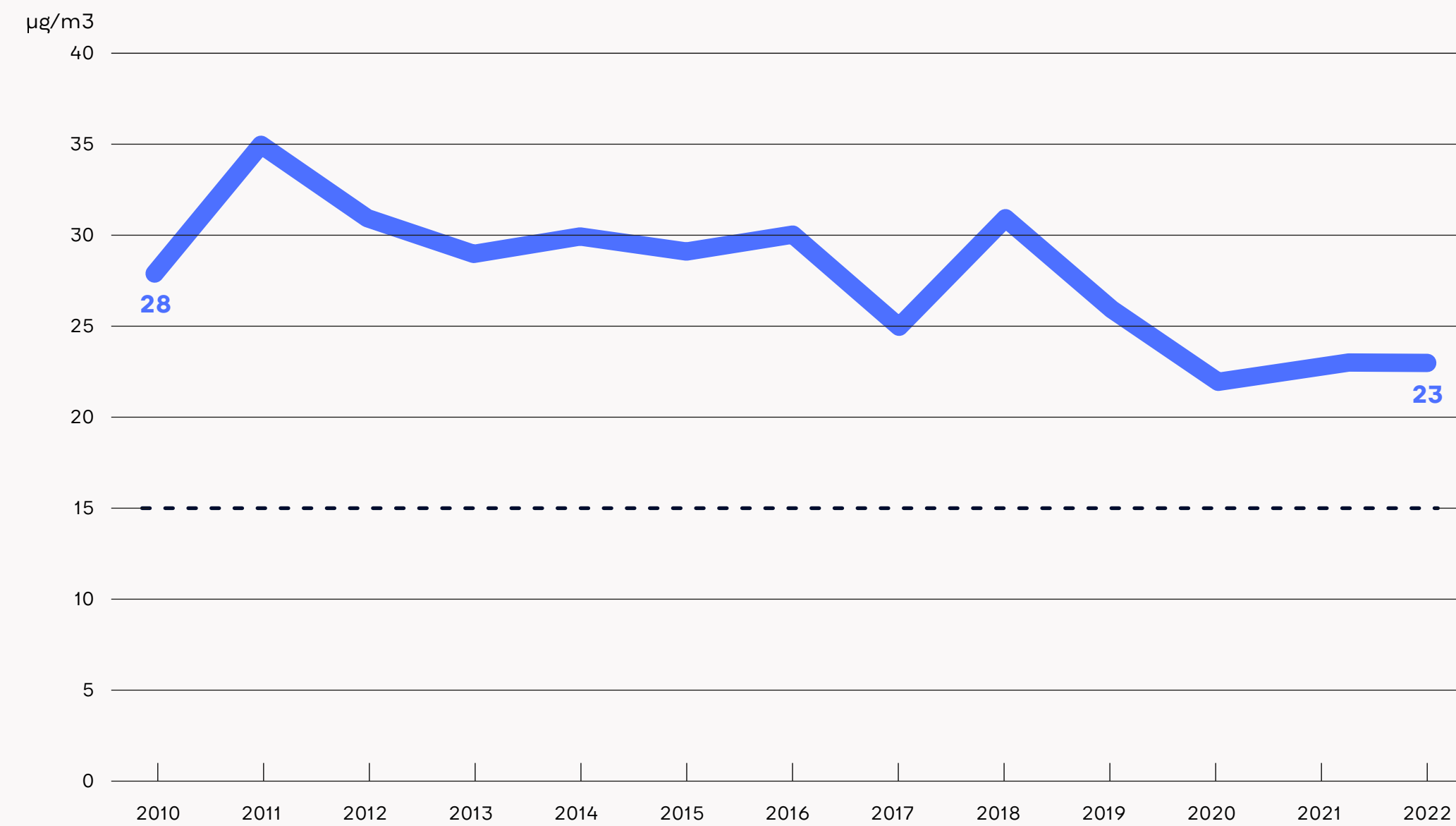
FN's verdensmål
11 - Bæredygtige byer og lokalsamfund

FN's verdensmål
13 - Klimaindsats

Niveau af PM10 partikler i København (grove partikler)

! LØSNINGSBEHOV

Beskrivelse

WHO har retningslinjer for kvælstofdioxid, grove partikler og fine partikler. Målsætningen i Kommuneplan 2019 er, at luftkvaliteten i København skal leve op til WHO's retningslinjer. Ifølge målingen fra Nationalt Center for Miljø og Energi ligger Københavns niveau af PM10 partikler over WHO's grænseværdi i 2022. Niveauet er dog lavere set i forhold til 2010.

Kilde

Nationalt Center for Miljø og Energi, luftmålestation på H.C. Andersens Boulevard

Note

Partiklerne stammer fra udledningen i kraftværker, vejtrafik/motorer og brændevovne. Det skal bemærkes, at WHO's retningslinjer blev nedjusteret i 2021, og at det er disse, der er anvendt som grænseværdi her.

- København
- WHO's retningslinjer

3 FN's verdensmål
3 - Sundhed og trivsel

11 FN's verdensmål
11 - Bæredygtige byer og lokalsamfund

13 FN's verdensmål
13 - Klimaindsats

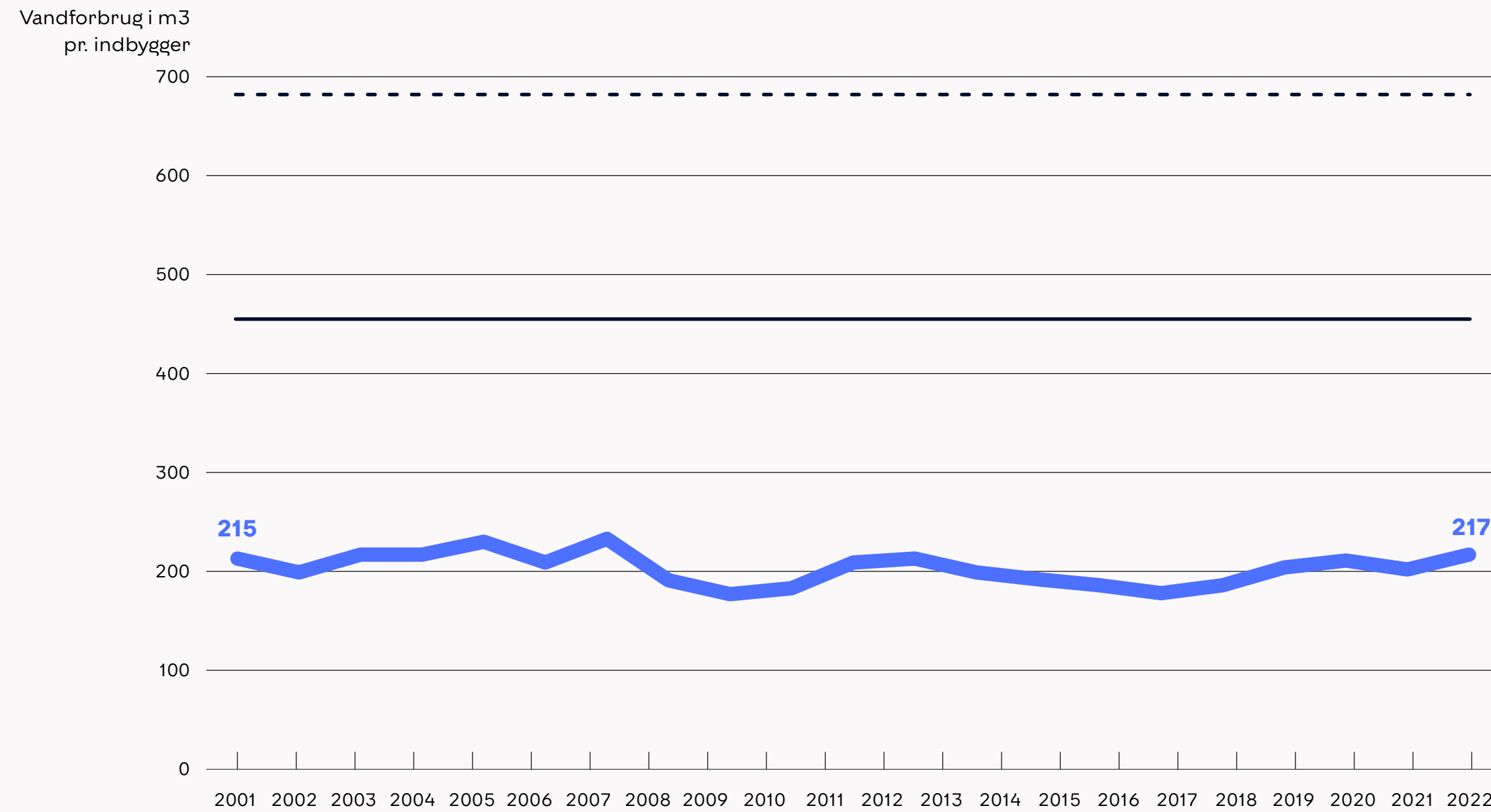

Ferskvandsforbrug

Vand er essentielt for liv og bruges i vid udstrækning af landbruget, industrien og husholdninger. For store tilbagetrækninger af vand kan imidlertid forringe eller endda udtørre søer, floder og grundvandsmagasiner, skade økosystemer og ændre det hydrologiske kredsløb og klima.

Forbrugsbaseret udnyttelse af ferskvand ("blåt vand")

Beskrivelse

Den menneskelige udnyttelse af ferskvand til landbrug, industri og husholdninger er vokset markant på globalt plan det seneste århundrede. Forbruget af vand fortsætter med at vokse for at imødekomme en stadig større menneskelig efterspørgsel efter fødevarer, biomasse m.m. Der er ikke udviklet en model specifikt for København til at beregne anvendelsen af ferskvand knyttet til forbrug i byen. I stedet anvendes beregninger for en gennemsnitlig indbygger i Danmark. Figuren viser, at det forbrugsbaserede vandforbrug i Danmark ligger under de planetære grænseværdier. Det samme må antages også at gælde for København. Vandforbruget i figuren dækker over "blåt vand", som er knyttet til udnyttelsen af ferskvand fra tilgængelige kilder som søer, åer og grundvand.

Kilde

EXIOBASE 3 (Stadler et al. 2019)

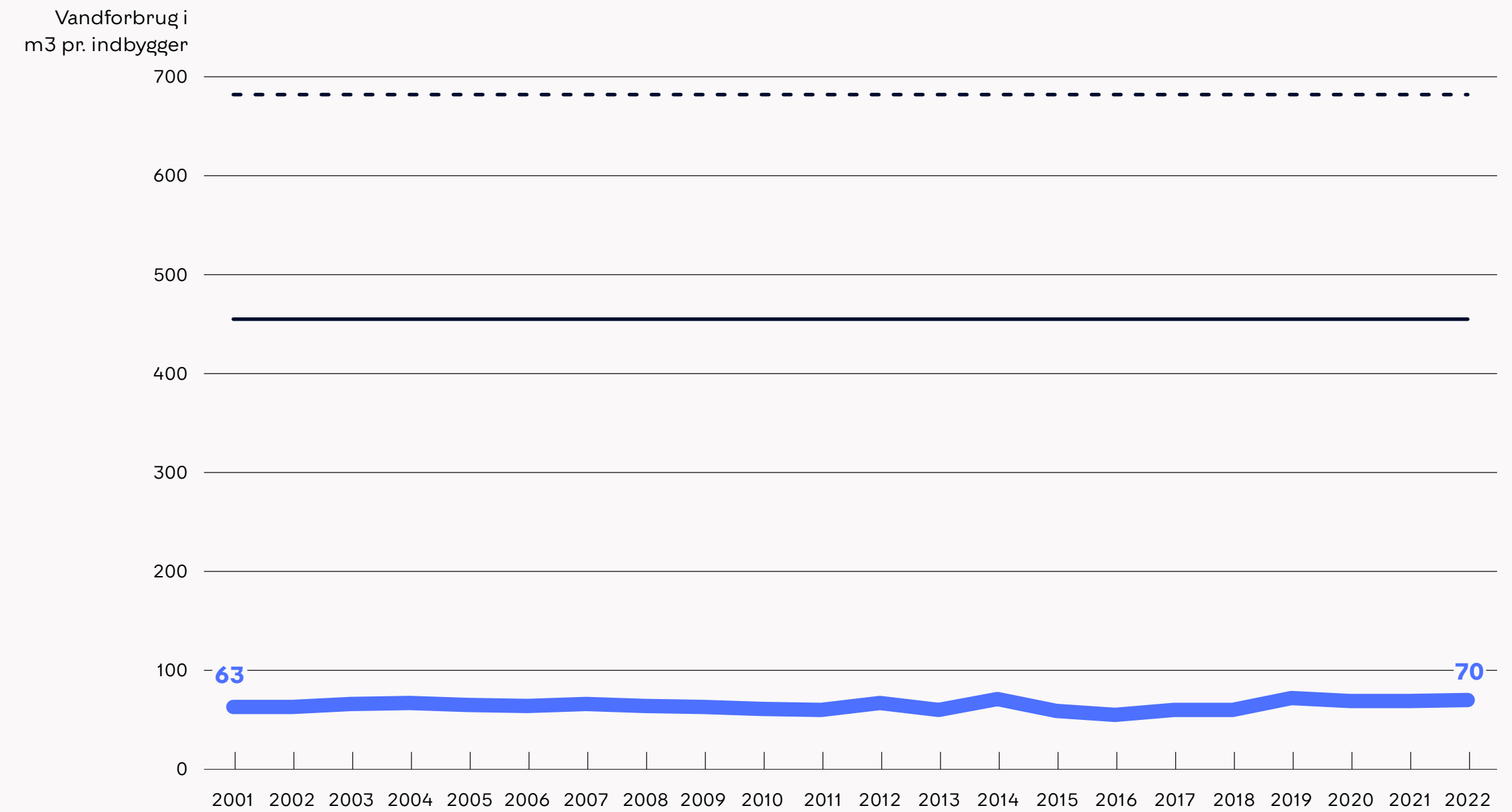
Note

Den nedre planetære grænseværdi er i absolutte tal 4000 km³ (Rockström et al. 2009), mens den øvre planetære grænseværdi er fastlagt til 6000 km³ (Steffen et al. 2015). Begge omregnes her til værdier pr. indbygger med en verdensbefolkning på 8,8 mia. baseret på et gennemsnit af FN's fremskrivning (2020-2050). Tilsammen udgør de to grænseværdier en usikkerhedszone, der afspejler usikkerhed om, hvornår udnyttelsen af ferskvand vil medføre markante irreversible ændringer i globale økosystemer. Den nedre globale grænseværdi er foreslået som den egentlige grænseværdi.

- Danmark
- Øvre global grænse
- Nedre global grænse

- 12 **FN's verdensmål**
12 – Ansvarligt forbrug og produktion
- 15 **FN's verdensmål**
15 – Livet på land

Produktionsbaseret udnyttelse af ferskvand ("blåt vand")

Beskrivelse

Den menneskelige udnyttelse af ferskvand til landbrug, industri og husholdninger er vokset markant på globalt plan det seneste århundrede. Forbruget af vand fortsætter med at vokse for at imødekomme en stadig større menneskelig efterspørgsel efter fødevarer, biomasse m.m. Der er ikke udviklet en model specifikt for København til at beregne anvendelsen af ferskvand knyttet til produktion i byen. I stedet anvendes beregninger for en gennemsnitlig indbygger i Danmark. Figuren viser, at det produktionsbaserede vandforbrug i Danmark ligger under de planetære grænseværdier. Det samme må antages også at gælde for København. Vandforbruget i figuren dækker over "blåt vand", som er knyttet til udnyttelsen af ferskvand fra tilgængelige kilder som søer, åer og grundvand.

Kilde

EXIOBASE 3 (Stadler et al. 2019)

Note

Den nedre planetære grænseværdi er i absolutte tal 4000 km³ (Rockström et al. 2009), mens den øvre planetære grænseværdi er fastlagt til 6000 km³ (Steffen et al. 2015). Begge omregnes her til værdier pr. indbygger med en verdensbefolkning på 8,8 mia. baseret på et gennemsnit af FN's fremskrivning (2020-2050). Tilsammen udgør de to grænseværdier en usikkerhedszone, der afspejler usikkerhed om, hvornår udnyttelsen af ferskvand vil medføre markante irreversible ændringer i globale økosystemer. Den nedre globale grænseværdi er foreslået som den egentlige grænseværdi.

- Danmark
- Øvre global grænse
- Nedre global grænse

- 12 **FN's verdensmål**
12 – Ansvarligt forbrug og produktion
- 15 **FN's verdensmål**
15 – Livet på land

Indikatorerne er opgjort og målt på forskellige skalaer og forholder sig til forskellige målsætninger og grænseværdier. For at udtrykke dem ensartet i den samlede Doughnutmodel er de indekseret.

For indikatorer i **det sociale fundament** er indekseringen foretaget med afsæt i to beregningsmetoder. Den første metode anvendes i de tilfælde, hvor Københavns Kommune ønsker at øge en værdi (fx en andel) for at opnå en målsætning. Den første beregningsmetode er givet ved:

$$\text{Indeks} = \frac{\text{Estimat for København}}{\text{Målsætning}}$$

På denne måde bliver værdierne indekseret, så værdier, der opfylder målsætningen, får et indeks på 1 eller derover. Har København derimod ikke nået målsætningen, vil indekset ligge under 1.

Eksempelvis kan det i forhold til dimensionen 'Uddannelse' være relevant med en indikator for andelen af 25-årige opvokset i Københavns Kommune, der har gennemført en ungdomsuddannelse.

$$0,85 = \frac{77 \text{ pct.}}{90 \text{ pct.}}$$

77 procent af unge 25-årige, der er opvokset i København, har gennemført en ungdomsuddannelse. Københavns Kommune har en målsætning om, at 90 procent af unge 25-årige, der er opvokset i København, skal have gennemført en ungdomsuddannelse. Det giver et indeks på 0,85, altså er vi cirka 15 procent fra målsætningen.

Den anden beregningsmetode anvendes i de tilfælde, hvor Københavns Kommune ønsker at reducere en værdi i forhold til en given målsætning. Med andre ord, kan målsætningen betragtes som en grænse, der ikke bør overskrides. Den anden beregningsmetode er givet ved:

$$\text{Indeks} = 1 - \left(\frac{\text{Estimat for København}}{\text{Målsætning}} - 1 \right)$$

Et eksempel er en indikator for andelen af elever med højt fravær i Københavns Kommune, som i 2023 var 26 procent. Her er målsætningen, at andelen skal ned på 2019-niveauet.

$$0,72 = 1 - \left(\frac{26 \text{ pct.}}{20 \text{ pct.}} - 1 \right)$$

Således vil en stigning i estimatet for København medføre en tilsvarende negativ udvikling i indekset. Det giver et indeks på 0,72, altså er vi cirka 28 procent fra målsætningen.

På denne måde sikres det, at indekseringen kan sammenlignes på tværs af indikatorer i det sociale fundament, uanset om målsætningen er et udtryk for, at Københavns Kommune ønsker at øge eller reducere en værdi.

For indikatorer indenfor **de planetære grænser** er indekseringen ligeledes foretaget med afsæt i to forskellige beregningsmetoder. Den første metode anvendes i de tilfælde, hvor Københavns Kommune ønsker at reducere en værdi for at sikre, at de planetære grænser ikke overskrides. Den første beregningsmetode er givet ved:

$$\text{Indeks} = \frac{\text{Estimat for København}}{\text{Grænseværdi}}$$

Værdier der overskrider grænseværdien, får således værdien 1 eller derover. Har København derimod ikke overtrådt grænseværdien, vil indekset være under 1.

Et eksempel er indikatoren for forbrugsbaserede CO₂-udledninger under 'Klimaforandringer':

$$1,9 = \frac{10 \text{ ton CO}_2 \text{ pr. indbygger}}{5,1 \text{ ton pr. indbygger}}$$

Foreløbige estimater indikerer, at den gennemsnitlige københavner udleder 10 ton CO₂ om året som følge af forbrug. Forskning indenfor de planetære grænser indikerer, at udledningen pr. indbygger skal være under 5,1 ton CO₂ pr. indbygger om året – globalt set. Indekseringen indikerer således, at de forbrugsbaserede CO₂-udledninger er næsten dobbelt så høje som grænseværdien tillader.

Den anden beregningsmetode anvendes i de tilfælde, hvor Københavns Kommune bør øge en værdi, hvis vi skal holde os indenfor de planetære grænser. Den anden beregningsmetode er givet ved:

$$\text{Indeks} = 1 - \left(\frac{\text{Estimat for København}}{\text{Grænseværdi}} - 1 \right)$$

Således vil et fald i estimatet for København medføre en tilsvarende stigning i indekset.

